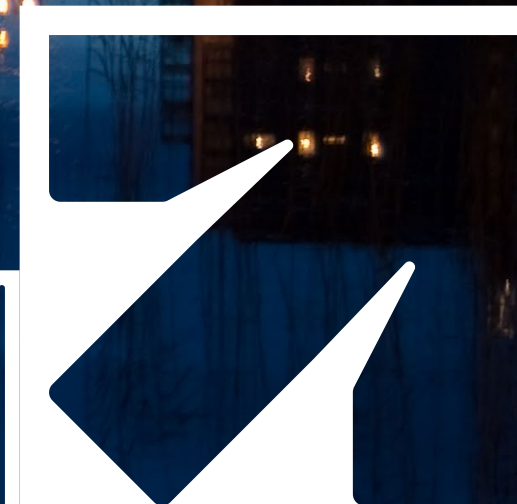


Kilpailukykyä innovaatioista, investoinneista ja matkailusta

Business Finlandin tulokset ja vaikutukset



ISSN 1797-7347

ISBN 978-952-457-692-5

BUSINESS FINLAND

We believe in the power of ideas. That's why we fund and help Finnish companies grow quicker and develop their innovations to become global success stories.

Copyright Business Finland 2025. All rights reserved. This publication contains copyrighted material of Business Finland or third parties. Material may not be used for commercial purposes.

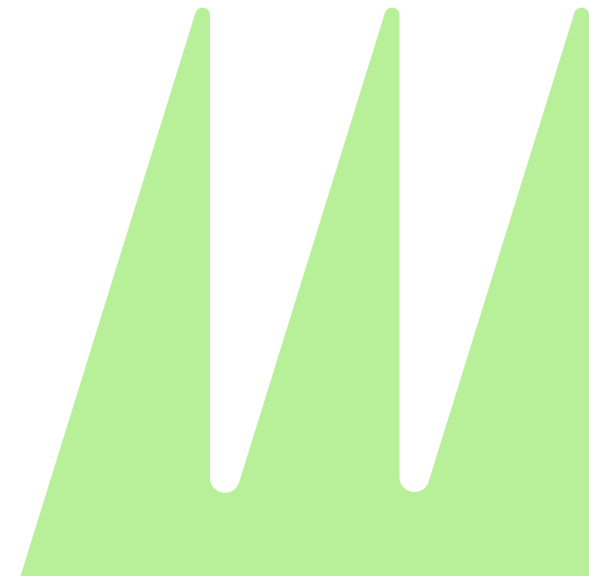
This publication represents the views of the authors and not the official view of Business Finland.

Business Finland is not liable for any damages caused by the use of this material.

Source must be mentioned when quoting this publication.

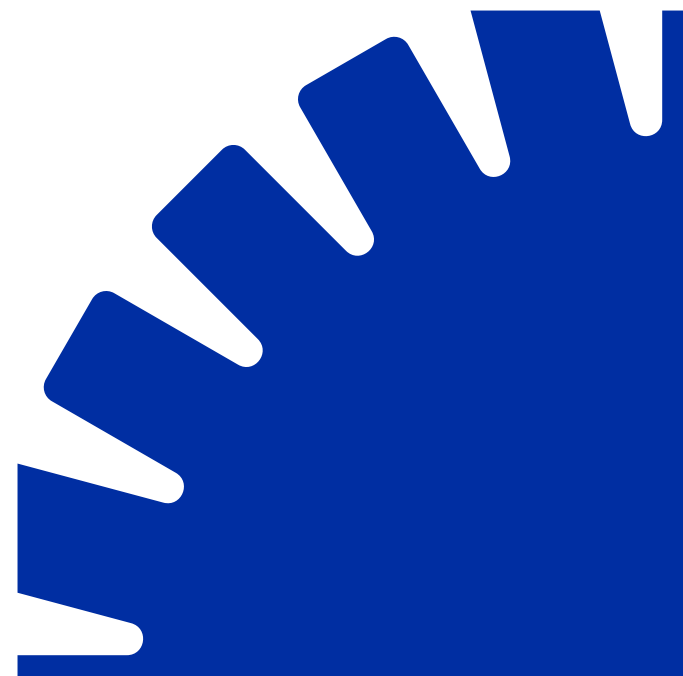
Sisällys

Suomen menestys perustuu uusien ideoiden kilpailuun globaaleilla markkinoilla	5	Ilmastomuutos on ihmiskunnan suurin haaste	53
Suomen kannattaa panostaa innovaatioympäristöön myös epävarmuuksien aikana	7	Maailmanluokan kyvykkyudet ja kasvualat lisäävät kilpailukykyä	57
Pitkän aikavälin näkymiä hallitsee geoeconomisen epävarmuus	10	Julkinen T&K- ja innovaatio- rahoitus lisää osaamista ja kyvykkyksiä	58
Business Finlandin vaikuttavuusarviointi perustuu tutkittuun tietoon	18	Business Finlandin rahoittamat yritykset lisäsivät vientiä ja jalostusarvoa	62
Yksityiset T&K- ja kasvuinvestoinnit parantavat tuottavuutta	19	Nuoret yritykset lisäävät talouden uudistumista	65
Kannusteet talouden kasvulle on luotava uusien innovaatioiden kautta	20	Ulkomaiset suorat sijoitukset ovat tärkeitä Suomelle	67
Julkisen T&K- ja innovaatio- rahoituksen tulee lisätä yksityistä rahoitusta	20	Visit Finland tukee matkailun kestäväää kasvua	73
Suomessa vähän julkista rahoitusta yritysten tutkimus- ja kehitystoimintaan	21	Lähdeluettelo	78
Julkinen T&K- ja innovaatio- rahoitus tukee pitkän aikavälin kasvua	33		
Innovaatioyhteistyö lisää ulkoisvaikutuksia	41		
Yhteistyön voima: T&K- ja innovaatio- toiminnan ulkoisvaikutukset	42		
Suuryritysten rahoitus kanavoituu myös pk-yrityksille ja tutkimukseen	42		
Ekosysteemit lisäävät verkostovaikutuksia	47		



Raportin ovat laatineet Jari Hyvärinen ja Annu Kotiranta Business Finlandin vaikuttavuusarviointitiimistä. Invest-in Finlandin tuloksista on vastannut Kaija Laitinen, Visit Finlandin tuloksista Katarina Wakonen ja ennakoinnin näkemyksistä Soile Ollila ja Sari Arho Havrén.

Business Finlandin vaikuttavuusarvioinnilla selvitetään julkisen T&K- ja innovaatorahoituksen sekä Visit- ja Invest-in Finland palveluiden vaikuttavuutta yrityksille, toimialoille ja koko kansantaloudelle. Vaikuttavuusarviointi perustuu pääosin ulkopuolisten asiantuntijoiden laatimiin tutkimus- ja arviointituloksiin sekä luotettaviin tilastolähteisiin. Tavoitteena on välittää mahdollisimman objektiivinen näkemys arvioinnin kohteista.



Suomen menestys perustuu uusien ideoiden kilpailuetuun globaaleilla markkinoilla



Suomalaisten hyvinvointi perustuu suomalaisyritysten globaaleilla markkinoilla menestymisen luomaan vaurauteen ja työpaikkoihin. Talouskasvu perustuu entistä enemmän uusien innovaatioiden aikaansaantiin sekä niiden mahdollistamien rakenteiden, toimintatapojen ja liiketoimintojen uudistumiseen. Ne maat, jotka sijoittavat henkiseen pääomaan ja tekevät T&K-investointeja, joiden kautta tehdään uusia keksintöjä, luodaan uutta tietoa ja ulkoisvaikutuksia, ja lopuksi ponnistelut muuttuvat työn tuottavuudeksi ja talouden kasvuksi (Romer 1990, 2000).

Vuoden 2025 nobelistien Aghionin ja Howitin (1992, 2023) tutkimukset olivat perustana seuraavan sukupolven talouskasvun malliksi, jossa otettiin uusi askel yritysten ja innovaattoreiden suuntaan. Siinä perusajatuksena oli, että pitkän aikavälin kasvu perustuu uusiin ideoihin ja sitä kautta innovaatioihin. Nämä voivat olla prosessi-innovaatioita, jotka parantavat tuotantotekijöiden tuottavuutta (esim. työvoima tai pääoma) tai tuote- ja palveluinnovaatioita (uusien tuotteiden ja palveluiden lanseeraaminen) tai organisaatio-innovaatioita (tuotantotekijöiden yhdistelmän tehokkuuden parantaminen). Mallissa innovaatiot





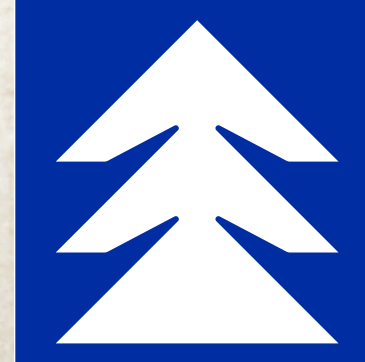
pohjautuvat siihen, miten investoidaan tutkimukseen ja kehitykseen, yritysten uudelleenosaamiseen, uusien markkinoiden etsimiseen jne., jotka motivoivat innovaattoreita kohti monopolituloja. Tämä talouden malli on sidottu eritoten Schumpeterin ajatukseen luovasta tuhosta. Uusien innovaatioiden seurauksena vanhat innovaatiot, teknologiat tai taidot yleensä muuttuvat tarpeettomiksi. Tämä ei tarkoita pelkkää teknologista kehitystä, vaan koko tuotantorakenteen uudistumista: vanhat yritykset, tuotteet ja työpaikat väistyvät uusien tieltä.

Innovaatiopolitiikan kannalta tämä tarkoittaa, että politiikalla voidaan aktiivisesti vaikuttaa siihen, kuinka nopeasti ja tehokkaasti talous uudistuu. Esimerkiksi TKI-rahoitus, startup-ekosysteemien tukeminen ja sääntelyn purkaminen voivat nopeuttaa resurssien siirtymistä vanhoilta aloilta uusille. Luovan tuhon hyväksyminen politiikan

lähtökohdaksi edellyttää myös sosiaalipoliittisia toimenpiteitä, kuten uudelleen koulutusta ja turva verkkoja, jotta muutos ei johda syrjäytymiseen.

Suomen kaltaisen pienen avotalouden kannattaa jatkuvasti kehittää uusia ideoita, joista osa jalostuu innovaatioiksi globaaleilla markkinoilla. Tärkeää on selvittää jo tuotekehitysvaiheessa mistä löytyy ideoille markkinoita ja mikä on yrityksen tuotteiden ja palveluiden kilpailuetu? Kilpailukyky syntyy siitä, että asiakkaille luodaan uusia, ainutkertaisia ratkaisuja, joita kilpailijat eivät pysty kehittämään. Siksi uutta luovaa T&K- ja innovaatiotoimintaa, tutkimuksen ja yritysten yhteistyötä, yritysten kansainvälistymistä, markkinoille valmistautumista sekä osaajien ja suorien sijoitusten houkuttelua tarvitaan, jotta Suomi pysyy globaalissa kilpailussa mukana myös jatkossa.

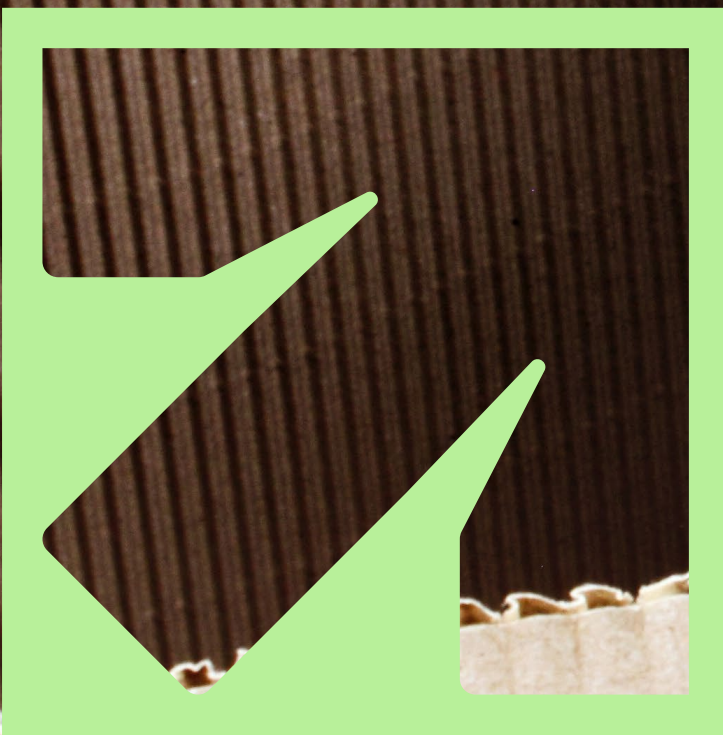
Suomen kannattaa panostaa innovaatio- ympäristöön myös epävarmuuksien aikana



Kansainvälistä toimintaympäristöä ravistelee nyt monenlaiset epävarmuudet. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on ollut valtava humanitaarinen kriisi ukrainalaisille ja samalla se varjostaa koko Euroopan kehitystä. Myös Gazan sota on inhimillinen tragedia, ja lisäksi heijastusvaikutukset liittyvät globaalien tuotantoketjujen toimintaan. Yhdysvalloissa on luotu eriasteisia kaupan esteitä, joiden tavoitteina on vaikuttaa tuotteiden arvoketjuihin. Energian hintaan ja saatavuuteen on tullut epävarmuutta, ja länsimaiden tuki Ukrainalle on osaltaan lisännyt puolustusmenojen kasvua. Lisäksi lukuista ponnisteluista huolimatta ilmastomuutos ja luontokato kiihtyvät edelleen: sään ääri-ilmiöt lisääntyvät ja luonnon monimuotoisuus vähenee. Tämä koskettaa niin Suomea kuin kaikkia ihmisiä maapallolla.

Suomen innovaatioympäristöllä on paljon annettavaa globaaleihin ratkaisuihin: osaaminen on vahvaa, yhteistyö yritysten ja tutkimusmaailman välillä toimivaa, verkostot monipuolisia ja infrastruktuuri toimivaa.

Suomessa on tutkimus- ja innovaationeuvoston kautta tehty valintoja esimerkiksi T&K-rahoituksen lisäämiseksi, jotta Suomen kaltaisen pienen





avotalouden resursseilla saadaan aikaan vaikuttavuutta. Elinkeinojen uudistumiseen rohkeasti panostamalla ja panostuksia viisaasti kohdentamalla Suomi pääsee takaisin kestäväen talouskehityksen polulle. Business Finland on uudessa strategiassaan (2026) valinnut teemat, joiden valinta pohjautuu laajaan analyysiin kasvumahdollisuuksista ja Suomen vahvuuksista:

- Teollinen uudistumisessa on Suomella mahdollisuus tuottavuusloikkiin. Tekoäly on läpileikkaava teknologia, joka mahdollistaa merkittäviä tuottavuus- ja innovaatiohyötyjä lähes kaikilla toimialoilla. Immersiiviset teknologiat mahdollistavat tuotannon suunnittelun, koulutuksen ja kunnossapidon tehostamisen. Robotiikka lisää tuotannon tehokkuutta ja mahdollistaa työvoimapulasta kärsivien alojen kilpailukyyn. Suurteholaskennan kehitystä ajaa datan, tekoälyn ja simuloinnin räjähdysmäinen kasvu. Datakeskukset muodostavat kriittisen osan digitaalista infrastruktuuria, joka mahdollistaa modernin tietotalouden, tekoälyn, suurteholaskennan ja pilvipalveluiden kasvun. Liikkuvat työkoneet muodostavat Suomessa vahvan klusterin, jossa on merkittävää osaamista ja kansainvälisesti kilpailukykyisiä yrityksiä.
- Korkean tieteen ja tutkimuksen vetämä kasvu on mahdollisuus Suomelle. Sirujen

ja erikoismateriaalien kysyntä kasvaa globaalisti. Suomella on korkean tason osaamista, jonka varaan voidaan rakentaa EU:n strategisesti tukemaa, korkean arvon tuotantoa ja komponenttiventtiä. Kvanttitekniikka voi mullistaa tietojenkäsittelyä ja tarjota merkittäviä tehokkuushyötyjä. Fotoniikka on keskeinen mahdollistava teknologia, jota hyödynnetään laajasti eri sovelluksissa teollisuudesta kuluttajatuotteisiin. Pienosatelliitit, avaruusdata ja sensortechnologia avaavat korkean jalostusarvon vientimarkkinoita. Langattoman viestinnän kehitys nojaa suomalaiseseen tutkimukseen ja teollisuuteen.

- Kestävästä kasvusta ja resurssiviisaasta taloudesta voidaan tehdä Suomen vahvuus. Suomella on vahva ja monipuolinen energiasektorin osaamisperusta, joka kattaa koko arvoketjun raaka-aineista järjestelmiin ja sovelluksiin. Suomella on kilpailukykyinen uusiutuvan energian tuotantopohja (tuuli, ydin), runsaasti biogeenistä hiilidioksidia sekä arktisiin oloihin soveltuvaa teknologiaosaamista. Pienet modulaariset reaktorit (SMR) tarjoavat turvallisen ja skaalautuvan tavan lisätä vähäpäästöistä, hajautettua energiaa Suomen sähkö- ja lämpöverkkoon. Sähköistymisen kiihtyessä akkumarkkina kasvaa, ja Suomella on mahdollisuus hallita koko ketju



raaka-aineista kierrätykseen. Uusiutuvan energian osalta aurinko- ja tuulienergiaratkaisut sekä hajautettu tuotanto tukevat energiasiirtymää.

- Hyvinvointi- ja bioteknologioiden arvonluonnissa on lukuisia mahdollisuuksia vastuullisuuden kautta. Terveysteknologia on Suomelle tärkeä huipputeknologian vientiala, jonka takana on vahva tutkimus- ja dataosaaminen, korkea-tasoinen terveydenhuoltojärjestelmä ja digitaalisia innovaatiota. Biomateriaalit korvaavat fossiilipohjaisia materiaaleja rakentamisessa, pakkauksissa ja tekstiileissä. Kysyntää vauhdittavat EU:n regulaatio, kuluttajien kestävyysvaatimukset ja yritysten hiilineutraaliustavoitteet. Biokemikaalit korvaavat fossiilipohjaisia ratkaisuja teollisuudessa, energiassa ja kuluttajatuotteissa. Kysyntää ohjaavat kemikaaliturvallisuus ja yritysten sekä kuluttajien vastuullisuustavoitteet. Elin-
tarviketeknologiat yhdistävät elintarvike- ja maatalousbioteknologian kestävään ja innovatiiviseen ruoantuotantoon.
- Turvallisuus ja kriittinen kansallinen kapasiteetti ovat myös mahdollisia menestyskijöitä Suomessa. Turvallisuusympäristön muutos kasvattaa teknologisen puolustus-teollisuuden merkitystä. Kyberturvallisuus on edellytys digitaaliselle toimintaympäristölle, jossa tarvitaan strategisesti resilienssejä ohjelmistoratkaisuja. Arktinen alue on Suomelle strateginen toimintaympäristö, jossa yhdistyvät vahva kylmäosaaminen, logistinen asema ja kasvava kysyntä kestävässä infrastruktuuri- ja turvallisuusratkaisuissa.
- Elämykselliset teknologiat ja aineeton arvonluonti ovat avain kasvuun. Luovalla alalla on merkittävä kasvupotentiaali sisälöntuotannossa, digitaalisessa mediassa ja kulttuuripalveluissa. Matkailu on nopeasti kasvava palveluala, jossa Suomi erottuu kestävyden, luonnon ja arktisten elämysten tarjoajana. Ala tukee aluetaloutta, työllisyyttä ja palveluinnovaatioita, sekä kasvattaa vientituloja kansainvälisen matkailukysynnän kasvaessa.

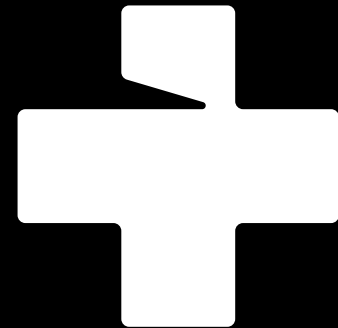
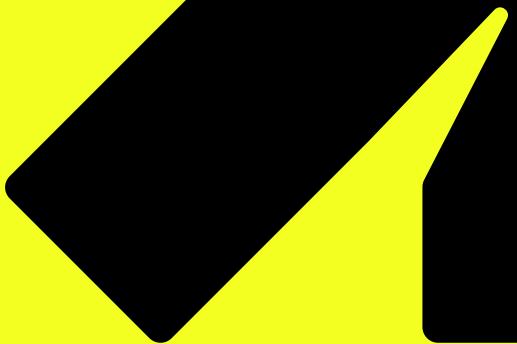
Pitkän aikavälin näkymiä hallitsee geoeconominen epävarmuus



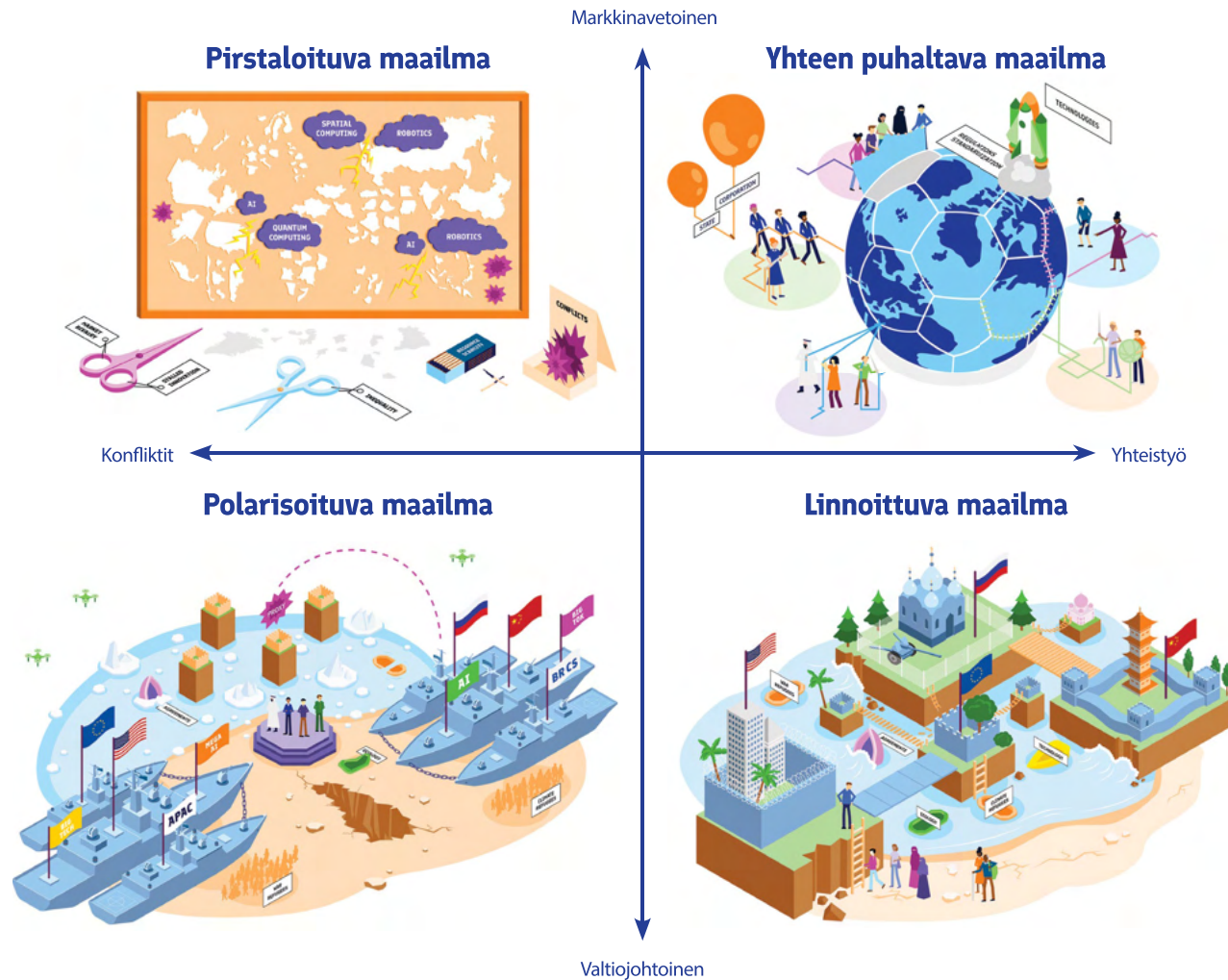
Pitkän aikavälin näkymiä hallitsee geoeconominen epävarmuus.

Vuoden 2026 alussa geopoliittiset muutosvoimat signaloivat uudelleen järjestäytyvää maailmaa. Tässä kuvassa pirstaloituva maailma edelleen vahvistuu. Myös linnoittuva maailma näyttää vahvistuvan. Yhteen puhaltava maailma puolestaan heikentyy. Yhdysvaltojen ulkopoliitikasta löytyy signaaleja, jotka viittaavat Kiinan patoamiseen, mutta toisaalta se hamuaa taloudellista yhteistyötä Kiinan kumppanin Venäjän kanssa, joten polarisoituva maailma Yhdysvaltojen ympärille ryhmittäytyvän lännen Kiinan ja Venäjän poolia vastaan ei näytä olevan vahvistumassa. Toisaalta teknologinen ja taloudellinen kilpajuoksu sekä kilpailu resursseista kietoutuvat kuitenkin Yhdysvaltojen ja Kiinan välille.

Eurooppa hakee linnoittautuvaa asemaa itselleen, mutta kurkottaa globaalia ja tasapainottavaa kaupallista yhteistyötä esimerkiksi Intian kanssa. Samanmieliset demokratiat tiivistävät myös yhteistyötään. Tuttujen kansainvälisten järjestöjen vaikutusvalta murenee, uusia liittoutumia syntyy tilalle, demokratia on maailmanlaajuisesti ahtaalla ja ääriliikkeet vahvistuvat. Globaali



Business Finlandin skenaariot



talous on täynnä epävarmuuksia ja kansainväliset ilmastotoimet tulevat toissijaisiksi, vaikka monet yritykset edelleen jatkavat investointeja puhtaan energiaan.

Business Finlandin skenaarioissa muutostekijöihin liittyvät kriittiset kysymykset koskevat erityisesti sitä, ajaudutaanko kymmenen vuoden kuluessa kohti konfliktien, resurssisotien ja yhä heikkenevien elinympäristöjen maailmaa, vai otetaanko askelia kohti yhteistyötä kriittisillä alueilla, kuten ilmastonmuutokseen vastaamisessa, turvallisuudessa ja hyvinvoinnin jakautumisessa tasaisemmin. Näistä näkökulmista oheiset neljä skenaariota hahmottavat mahdollisia kehityskulkuja seuraavan kymmenen vuoden kuluessa.

Pirstaloituva maailma:

- Maailma moninapaistuu nopeasti: Moninapaisessa maailmanjärjestyksessä maat ja alueelliset blokit kilpailevat vaikutusvallasta. Kiina voi onnistua haastamaan Yhdysvaltojen hallitsevan aseman taloudellisesti ja poliittisesti. EU voi jäädä poliittisesti heikoksi ja transatlanttinen liitto rapautua Yhdysvaltain tuen puuttuessa Euroopalta.
- Konfliktit ja sodat lisääntyvät geopolittisten jännitteiden seurauksena: Tässä maailmassa konfliktit ja sodat ovat yleisempiä ja voimakkaampia, erityisesti Lähi-idässä, mutta myös Euroopassa. Yhdysvallat eristäytyy.

- Kauppa ja innovaatiot ovat suuryritysten ja alueellisten keskusten vetämiä: Suuret ja voimakkaat yritykset muovaavat markkinasääntöjä ja hyödyntävät pienempien toimijoiden resursseja ja kykyjä. Alueelliset keskukset, kuten Intia, ASEAN ja Afrikka, nousevat innovaatioiden ja talouskasvun keskuksiksi.
- Sosiaaliset ja ympäristöongelmat pahe-nevat eriarvoisuuden ja yhteiskunnalli-sen luottamuksen rapautumisen vuoksi, resurssisodat yleistyvät.
- Teknologian kehitys on nopeaa, mutta riskialtista ja sääntelemätöntä

Yhteen puhaltava maailma:

- Uusia poliittisia ja taloudellisia yhteis-työmuotoja voi syntyä yhteisten globaa-lien haasteiden pakottamana, mutta varsinaista voimakasta paluuta sitovaan monenkeskiseen kansainväliseen sopimi-seen ei nähdä. Vaikka yhteisiin päämääriin kurotetaan, maailma ajaa edelleen usealla raiteella ja talouksilla on omat strategiset päämääränsä. EU:n taloudellinen suori-tuskyky on heikko ja se ajautuu juniori-kumppaniksi suuremmille talouksille ja blokeille.
- Maailmantalous kasvaa nopeasti uusien teknologioiden ansiosta. Kasvu on nopeinta kehittyvissä talouksissa, erityi-

sesti Aasian ja Tyynenmeren alueella, Kiinassa, ASEAN-maissa ja Afrikassa. Vapaakauppa ja kaupan keskinäisriippu- vuudet ovat edelleen voimissaan, mutta maailmankauppaa säätelevät uudistetut yleisesti sovitut säännöt. Uusia innovaa- tioita ja elinvoimaisia uusia yrityksiä syntyy erityisesti Kaakkois-Aasiassa ja Afrikassa. Suuryritykset ovat talouden ajava voima.

- Teknologian sovellukset kehittyvät nopeasti tekoälyssä, kvanttilaskennassa, spatiaalisessa laskennassa ja robotiikas- sa. Teknologia-alueet risteävät yllättä- vän hyödyllisillä tavoilla. Toimitusketjut ja verkot kehittyvät uusien teknologiasovel- lusten ympärille.

Linnoittautuva maailma

- Geopoliittinen maisema on turvallisuus- keskeinen, ja valtiot pyrkivät itsenäisyy- teen ja riippuvuuksien vähentämiseen. Kiina ja Yhdysvallat ovat pääasialliset kilpailijat, jotka käyvät kauppasotaa ja vaikuttavat kansainväliseen yhteistyöhön. Euroopan unioni pyrkii lisäämään strate- gista autonomiaansa ja puolustuskykyään.
- Strateginen kapitalismi hallitsee talous- kehitystä. Kauppa on poliittinen vipu ja turvallisuusnäkökohdat vaikuttavat talous- päätöksiin. Globaali kauppa vähenee suhteessa BKT:hen, ja alueelliset lohkot

muodostuvat samanmielisten maiden välille. Euroopan unioni vähentää ulkoi- sia riippuvuuksia muiden lailla, ja edistää avainaloja, kuten tekoälyä, kyberturvalli- suutta ja vihreitä teknologioita. Teollisuus- politiikka kukoistaa.

- Teknologian kehitys on hidastunut ja osit- tain eristäytynyt, kun resurssit ovat alueel- lisesti rajoitettuja ja suuret yritykset ja tietyt markkina-alueet asettavat kaupan esteitä kriittisille materiaaleille.
- Yhteiskunnallisesti introspektiivinen ja valikoiva yhteistyö vahvistuu. Liberaalit ideologiat ovat konservatiivisten näkemys- ten haastamia. Maahanmuutto hidastuu, ja työmarkkinat suosivat korkeasti koulutet- tuja työntekijöitä samankaltaisista talouk- sista.
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja vihreä siirtymä hidastuvat merkittävästi. Kansainvälinen yhteistyö kestävän hallin- nan ja oikeudenmukaisen jakamisen varmistamiseksi on heikkoa. Alueelliset toimitusketjut usein laiminlyövät vastuul- lisuusnäkökulmat ja tasapuolisen pääsyn kriittisiin resursseihin.

Polarisoituva maailma:

- Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kilpailu kiihtyy, mikä johtaa maailmanlaajui- seen polarisaatioon. Yhdysvaltojen



liittolaiset Euroopassa ja Aasian-Tyynenmeren alueella löytävät uudelleen yhteistyön mallin, kun taas BRICS-maat (Intiaa lukuun ottamatta) muodostavat toisen Kiinaa lähemmän ryhmittymän. Jäätäneet konfliktit Ukrainassa, välilliset sodat ja yhä useammat terrori-iskut ovat syventäneet turvallisuus- ja sotilasyhteistyötä samanimielisten kesken.

- Strateginen geotalous tai 'aseistettu talous' synnyttää uusia kauppasotia, merkittävä esimerkki on Kiinan ja EU:n välinen kauppasota. Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen suurvaltakilpailu on jakanut maailman. Nationalismi, kahdenvälisyys ja kasvava protektionismi heikentävät maailmanlaajuisia talouskasvua.
- Teknologian kehityksen hyödyt ovat jakautuneet. Kilpailuetu suosii yrityksiä, joilla on taloudelliset resurssit ja osaaminen. Erityisesti tekoäly ja edistynyt laskentateknologia hyödyttävät pääasiassa Yhdysvaltoja ja Kiinaa sekä näiden talouksien suuryrityksiä. Internetit eriytyvät.
- Heikko ilmatonmuutoksen hallinta ja resurssisodat. Heikko hallinto, poliittinen epävakaus ja korruptio ovat johtaneet poliittisen tahdon puutteeseen toteuttaa tehokkaita ilmaston sopeutumisen ja katastrofivasteen toimenpiteitä. Ilmastonmuutoksen vaikutukset kosketta-

vat suhteettomasti kehittymässä olevia yhteisöjä, mikä johtaa sosiaaliseen levottomuuteen ja muuttoliikkeen paineisiin.

- Luottamuksen puute yhteiskuntien ja kansakuntien sisällä on lisääntynyt ja johtaa kasvavaan nationalismiin ja protektionismiin

Varautuminen eri skenaarioihin:

- Pelikentän ymmärrys entistäkin tärkeämpää. Suomi voi menestyä osana Eurooppaa, sekä osana Pohjoismaita
- Investointien ja osaajien houkuttelu vaikeutuu kansainvälisen kilpailun ja blokiutumisen seurauksena
- Varautuminen ja riskienhallinta painottuu. Kriisinkestävät teknologiat: energia, ruoka, raaka-aineet, valitut murrosteknologiat, puolustus/kaksikäyttökäytännöt ja uudet materiaalit, kiertotalouden vahvistaminen.
- Arvoketjujen hallinta entistä haasteellisempää. Yritykset joutuvat suunnittelemaan ja valmistamaan tuotteita blokkikohtaisesti, mikä aiheuttaa hintojen nousua.

Pohjoismaat menestyvät kansainvälisissä vertailuissa

Pienet avotaloudet, kuten Pohjoismaat, ovat suhteellisen resiliентtejä talouksia epävarmuuksien vallitessa ja siksi ne menestyvät erinomaisesti erilaisissa kilpailukykyä, innovaatio toimintaa ja digitalisaatiota koskevilla kv. vertailuilla. EU:n innovaatiojohtajat ovat jäsenvaltioita, joiden suorituskyky oli yli 125 % EU:n keskiarvosta vuonna 2025. Tähän ryhmään kuuluu neljä jäsenvaltiota, jotka on järjestetty suorituskyvyn mukaan: Ruotsi, Tanska, Alankomaat ja Suomi (European Innovation Scoreboard EIS 2025). WIPO:n innovaatioindeksillä mitattuna Suomi sijoittui seitsemänneksi. Myös tässä vertailussa Sveitsi ja Ruotsi olivat kärkimaita (1. ja 2.) samoin kuin edellisellä vuonna.

Suomen vahvuudet EIS-vertailussa liittyvät digitaalisuuteen - eritoten ICT-osaajiin, pilvipalveluihin ja kansalaisten digitaitoihin, elinikäiseen oppimiseen sekä pk-yritysten innovaatioyhteistyöhön. Suhteelliset heikkoudet liittyvät mm. korkea-asteen koulutuksen saaneen väestön osuuteen, luonnonvarojen ja materiaalien kestävään käyttöön, muuhun kuin T&K:hon liittyviin innovaatiomenoihin, yritysten T&K-toiminnan julkiseen tukeen sekä korkean ja korkean keskitason teknologian tuotteiden vientiin. WIPO:n innovaatiovertailussa Suomen vahvuudet liittyvät mm. patentointiin, ICT:n hyödyntämiseen sekä start up -yritysten rahoitukseen. Heikkoudet liittyvät mm. työn tuottavuuteen, luovien tavaroiden vientiin, tuotemerkkeihin ja talouden energiaintensiivisyyteen.

Pohjoismaat sijoittuvat monissa vertailuissa maailman kärkeen ja esimerkiksi Tanska on vahvistanut sijoitustaan vertailujen kärkipäässä. IMD:n kilpailukykyvertailussa Suomi sijoittui neljänneksitoista ja sijoitus parani edellisestä vuodesta yhdellä sijalla. Suomi pärjää hyvin infrastruktuurissa, keskinkertaisesti liike-elämän ja julkisen talouden tehokkuudessa, mutta heikosti kansantalouden suorituskyvyssä (46. sija) eritoten työllisyydessä. IMD:n vertailun parhaiden joukossa ovat pienet avotaloudet (Sveitsi, Singapore, Tanska ja Irlanti). Tanska sijoittui neljänneksi.

Pohjoismaat kv. vertailuissa.

	Suomi	Ruotsi	Tanska	Norja
IMD: World Competitiveness 2025	14	8	4	12
WIPO: Global Innovation Index 2025	7	2	9	20
EU: European Innovation Scoreboard 2025	4	1	2	9
IMD: World Digital Competitiveness 2025	11	8	5	13
SolAbility: The Global Sustainable Competitiveness Index 2025	1	2	3	9
IMD: Talent Competitiveness Ranking 2025	12	6	8	12
Global StartupBlink Global Index 2025	15	6	17	24

- Myös digitaalista kehitystä arvioivissa vertailuissa Pohjoismaat sijoittuvat hyvin. IMD:n digitaalisen kilpailukyvyn vertailussa Suomen sijoitus oli 11. (parannus vuotta aiemmasta 1 sija). Vertailun kärjessä ovat Sveitsi, USA ja Singapore.
- Pohjoismaa ovat erityisen vahvoja kestävä kilpailukyvyn vertailussa, jossa Suomi on maailman paras, toisena Ruotsi ja kolmantena Tanska (SolAbility, The Global Sustainable Competitiveness Index 2024).
- IMD:in Talent Competitiveness -vertailussa Suomi on sijalla 12. Sijoitus parani yhdellä sijalla viimevuotisesta. Vahvuuksina koulutuksen laatu eri koulutusasteilla, kielitaito ja työntekijöiden koulutus, heikkouksina oppilas-opettajasuhde (keskiasteen koulutus) ja ulkomainen korkeasti koulutettu henkilökunta. Kärkimaat ovat Sveitsi, Luxembourg ja Islanti.
- Global StartupBlink Global Index 2025 listaa maailman parhaat startup-kaupungit ja -maat. Helsingin seutu on globaalissa vertailussa sijalla 43. ja Suomi sijalla 15. Tukholma on 24. sijalla (Ruotsi 6.) ja Kööpenhamina 48. sijalla (Tanska 17.).
- Suomi on maailman onnellisin maa kahdeksatta kertaa peräkkäin (The World Happiness Index 2025). Lisäksi Suomi on maailman toiseksi vakain valtio Norjan jälkeen (Fragile States Index 2024).

Mikä on Suomen innovaatioympäristön tilannekuva?

Suomen parlamentaarinen TKI-työryhmä on asettanut tavoitteeksi nostaa T&K-menot 4 prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. Business Finland on tilannut mielenkiintoisen seurantamittariston – Yksityisen sektorin TKI-toiminnan tilannekuvan –, jonka tarkoituksena on antaa mahdollisimman kattava näkemys Suomen yksityisen sektorin TKI-toiminnasta – eritoten vahvuuksista ja heikkouksista – verrattuna Suomen kaltaisiin avotalouksiin (verrokkit ovat Alankomaat, Itävalta, Belgia, Tanska ja Ruotsi).

Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiojärjestelmässä on useita kansainvälisesti merkittäviä vahvuuksia, mutta samalla myös rakenteellisia haasteita, jotka vaikuttavat kasvun ja tuottavuuden kehitykseen. Näiden kokonaisuus määrittää sen, kuinka hyvin Suomi kykenee uudistumaan ja säilyttämään kilpailukykyä tulevana vuosina.

Tilannekuvan mukaan Suomen vahvuuksia ovat:

1. Vahva julkinen T&K-perusta ja investointitahto: Suomi sijoittaa T&K-toimintaan suhteessa BKT:hen selvästi EU:n keskiarvoa enemmän. Tavoite nostaa menot 4 prosenttiin BKT:sta osoittaa poliittista sitoutumista, ja vuonna 2023 voimaan tullut TKI-verokannustin vahvistaa yritysrahoituksen edellytyksiä. Venture capital -sijoituksissa Suomi on Euroopan kärkeä, ja erityisesti ulkomaiset sijoittajat luottavat suomalaisten kasvuyritysten potentiaaliin.
2. Digitaalinen osaaminen ja teknologinen integraatio: Digital Economy and Society -indeksissä Suomi on EU:n ykkönen. Yritysten digitalisaatioaste on vertailumaiden korkein, ja tekoälyn käyttö on eurooppalaista kärkeä. Inhimillinen pääoma, teknologian hyödyntäminen ja datavetoisen liiketoiminnan valmiudet muodostavat merkittävän kilpailuedun.
3. Vaikuttava innovaatioekosysteemi ja yhteistyö: Suomalaisyrittäjät tekevät aktiivista kotimaista TKI-yhteistyötä muiden yritysten ja korkeakoulujen kanssa. Suomi erottuu erityisesti tuoteinnovaatioiden kehittämisessä sekä IP-oikeuksien lisensoinnissa ja myynnissä. Lisäksi Suomessa on Euroopan mittakaavassa poikkeuksellisen paljon T&K-intensiivisiä pk-yrityksiä ja vahva deeptech-sektori.
4. Kasvuyritykset ja talouden uudistumiskyky: Kasvuyritysten osuus yrityskannasta on Suomen vahvuuksia – Irlanti on ainoa, joka pärjää paremmin. Yritysdynamiikka, eli yritysten syntymis- ja lopettamisvauhti, on vertailumaiden korkein. Tämä tukee ”luovan tuhon” prosesseja ja resurssien siirtymistä tuottavampiin yrityksiin.
5. Ekologinen kestävyys ja vihreä teknologia: Suomi kuuluu Euroopan kärkeen ekologiin innovaatioihin liittyvissä patenteissa ja päästövähennysteknologioiden käyttöön-otossa. Investoinnit kasvihuonekaasujen vähentämiseen ovat vertailumaiden korkeimmat, ja vihreiden tuotteiden ja palveluiden vienti on Tanskan ohella vahvinta Euroopassa.

Tilannekuvan mukaan Suomen heikkouksia ovat:

1. Heikko työvoiman saatavuus ja osaamisvajae: Korkeakoulutettujen osuus työvoimasta on laskenut alle vertailumaiden keskiarvon, eikä korkeakoulutus ole enää Suomen selkeä vahvuus. Lisäksi yksityisen sektorin T&K-henkilöstön osuus on huomattavasti pienempi kuin Ruotsissa ja Tanskassa, mikä heikentää tuottavuuskehitystä ja tutkimusvalmiuksia.
2. Pieni ja kehittymätön pääomasijoitusmarkkina: Vaikka VC-sijoitukset ovat vahvoja, koko pääomasijoitusmarkkina on Suomessa huomattavasti verrokkimaita pienempi ja kehittymättömämpi. Pankkirahoituksen saatavuus yrityksille on heikoin vertailumaista, mikä rajoittaa skaalautumista ja investointivalmiuksia.
3. Yksityisen sektorin investointirakenne: Palvelusektorin T&K-investoinnit ovat selvästi vertailumaita pienemmät, ja suurten yritysten osuus T&K-menoista on laskenut jyrkästi. Tämä tekee Suomesta aiempaa riippuvaisemman ulkomaisista investoinneista ja pk-sektorin kantokyvystä.
4. Kansainvälisen yhteistyön heikkous: Suomen osallistuminen kansainvälisiin T&K-ohjelmiin ja rahoituksen taso ovat vähentyneet 2020-luvulla. Myös TKI-yhteistyö ulkomaisten yritysten ja toimijoiden kanssa on huomattavasti heikompaa kuin vertailumaissa, mikä kaventaa tiedon ja innovaatioiden virtaa Suomeen.
5. Tuottavuuskehityksen pysähtyminen: Työn tuottavuus työtuntia kohti on ollut vertailumaiden heikoin jo 2010-luvun alusta alkaen. Tämä on Suomen talouskasvun keskeisin rakenteellinen ongelma, eikä korkeateknologian viennissä ole nähtävissä palautumista aiemmalle huipputasolle. (TKI-toiminnan tilannekuva 2025, 4Front)

Business Finlandin vaikuttavuusarviointi perustuu tutkittuun tietoon

Innovaatiotoiminnan vaikutusten arvioinnilla ja mittaamisella selvitetään julkisen tutkimus-, kehitys ja innovaatorahoituksen hyötyjä yrityksille, toimialoille ja koko kansantaloudelle. Julkisen rahoituksen vaikutusten arviointi on tullut yhä tärkeämmäksi, kun julkisen rahoituksen tehokkuusvaatimukset ovat kasvaneet. Arviointituloksia ja ennakoivaa arviointia hyödynnetään myös aiempaa enemmän innovaatiopolitiikan suunnittelu- ja kehitystyössä.

Kansainvälisen vertailun mukaan Suomessa on OECD-maiden parhaat arviointikäytännöt (Jacob et al. 2015). Seuraavina olivat Sveitsi, Kanada, ja Yhdysvallat. Suomi on noussut vertailussa merkittävästi, sillä vuonna 2002 Suomi oli sijalla 12. Tekesillä ja Business Finlandilla on ollut merkittävä rooli arviointitoiminnan kehittämisessä Suomessa.

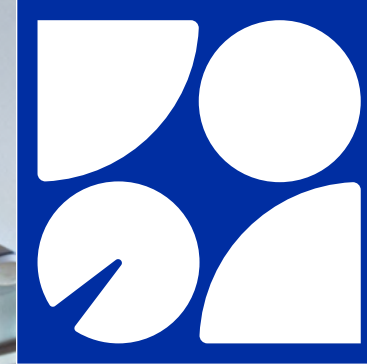
Suomessa tehdään kansainvälisesti vertailtuna runsaasti julkisen T&K-rahoituksen tutkimusta (Ylhäinen et al. 2016). Vertaisarvioituissa tieteellisissä julkaisuissa Suomi on toisella sijalla Saksan jälkeen. Esimerkiksi Ruotsiin verrattuna Suomea koskevia julkaisuja on seitsemän kertaa enemmän. Lisäksi suomalainen tutkimus on laadukasta, koska tutkimukset on julkaistu kansainvälisesti korkealaatuisissa julkaisuissa.

Business Finlandin toiminnan vaikutuksista on paljon tutkittua tietoa. Vaikutusten arviointi on systemaattista, joka perustuu arviointimalliin sekä vuosittain päivittyvään arviointisuunnitelmaan seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Ideana on arvioida kaikki Business Finlandin palvelut neljän vuoden aikana. Arvioinnit tilataan ulkopuolisilta asiantuntijoilta. Vuosina 2019–2025 on tehty: 1) noin 20 päämäärä- ja vaikuttavuusarviointia, joita on tehnyt 9 kotimaista ja 5 ulkomaista arviointi-

organisaatiota, sekä 2) noin 25 ohjelma-arviointia, joissa on arvioitu yhteensä 65 ohjelmaa. Näitä on tehnyt 6 kotimaista ja 5 ulkomaista arviointiorganisaatiota.



Yksityiset T&K- ja kasvuinvestoinnit parantavat tuottavuutta



Suomen kansalliset TKI-linjaukset ja teollisuuspoliittinen strategia kannustavat lisäämään yksityisiä T&K- ja kasvuinvestointeja. Suomen tavoitteena on T&K-menojen nostaminen neljään prosenttiin BKT:sta vuoteen 2030 mennessä. Kansallisen tavoitteen ja voimassa olevan T&K-rahoituslain mukaisesti valtion T&K-rahoitus nousee 1,2 prosenttiin BKT:sta vuoteen 2030 mennessä sillä edellytyksellä, että yksityisen sektorin panostukset kasvavat 2,8 prosenttiin. Business Finlandin tavoitteena on:

- Lisätä yksityisiä T&K-investointeja
- Lisätä muita korkean tuottavuuden aineettomia ja aineellisia investointeja
- Saada uusia yrityksiä ja toimialoja mukaan tavoitteelliseen T&K-toimintaan

Business Finlandin rahoituksen kautta tavoitellaan vahvaa vivuttavaa panostusta T&K-investointeihin ja tuottaviin tuotannollisiin investointeihin. Business Finland kannustaa aktiivisesti innovaatioita lisääviä investointeja. Kansainvälisten tutkimusten mukaan tuottavuus paranee, kun yritykset investoivat laajasti aineettomaan pääomaan erityisesti aineettomiin investointeihin. Suomessa investoidaan kilpailijamaihin verrattuna

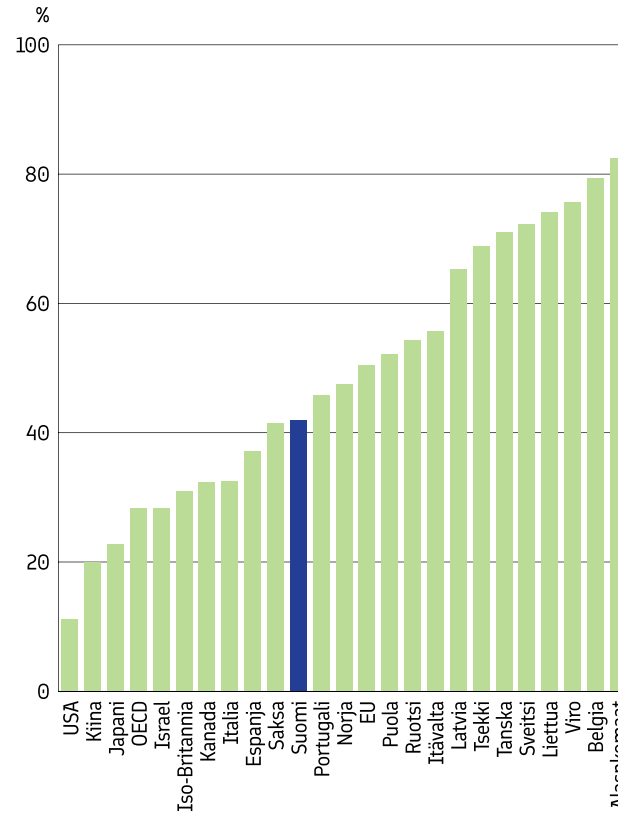


vähemmän erityisesti aineettomiin investointeihin, kuten kansainvälistymiseen liittyvään osamispääoman vahvistamiseen, vientiä parantavien toimien suunnitteluun ja immateriaalioikeuksien suojaamiseen valmistautumiseen. Siksi yhtenä tavoitteena on vahvistaa yritysten aineettomia investointeja. Yksityisten panostusten kasvu edellyttää pitkällä aikavälillä myös investointeja tekevien yritysten lukumäärän kasvattamista. Tarvitsemme panostajiksi uusia yrityksiä ja toimialoja (Business Finland 2025).

Kannusteet talouden kasvulle on luotava uusien innovaatioiden kautta

Suomella on lukuisia haasteita 2020-luvun lopulla. Pitkälle kehittynyt, mutta pieni ja syrjäinen markkina-alue tarvitsee uusia ratkaisuja, jotta vientimarkkinoilla menestytään. On tutkittu, että maat käyvät kauppaa eritoten naapurimaidensa kanssa. Nyt kauppa Venäjälle on lähes tyystin pysähtynyt. Suomen vientiä vaivaa edelleen korkean teknologian viennin alhaisuus, vientitoiminnan kapeus ja vientiyritysten vähäinen määrä. Lisäksi niin sanottuja nopean kasvun scaleup- ja myös keskisuuria ”Mittelstand”-yrityksiä tarvittaisiin lisää Suomeen. Vaikeudet talouden monipuolistamisessa ovat tuttuja haasteita myös muissa pienissä avotalouksissa, mutta vienti näissä maissa on kasvanut Suomea ripeämmin.

Suomessa viennin osuus BKT:stä on jäänyt jälkeen verrattuna muihin pieniin ja edistyneisiin avotalouksiin



Viennin osuus BKT:stä vuonna 2024, %
World Development Indicators

Viennin osuus BKT:stä vuonna 2024, %, Lähde: World Bank 2026

Vientivetoisen kasvun aikaansaamiseksi tarvittaisiin lisää tuottavuutta nostavia radikaaleja innovaatioita, jotta resurssit kuten työvoima allokoituisivat tehokkaammin tuottavimpiin yrityksiin. Pienten ja keskisuurten yritysten roolia kansainvälisessä T&K- ja innovaatiotoiminnassa tulisi myös parantaa, jolloin luotaisiin T&K-vetoisia ideoita hyödyntäviä globaaleja verkostoja. Siksi tutkimus- ja innovaationeuvoston tavoitteena onkin kasvattaa radikaalisti Suomen T&K- ja innovaatiotoimintaa vuoteen 2030 mennessä.

Hyvä vientikehitys lisää työllisyyttä niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla, joka perustuu yritysten tuottavuuden kasvuun. Kilpailukyvyen vahvistuminen lisää investointeja Suomeen ja takaa hyvinvointivaltiomme toimintakyvyn. Näin voimme pitää yllä laadukasta koulutusta, päivähoidoa, vanhuspalveluja ja luoda nuorille etenemisen mahdollisuuksia.

Julkisen T&K- ja innovaatorahoituksen tulee lisätä yksityistä rahoitusta

Asiakkaamme ovat elinkeinoelämän rohkeita uudistajia yrityksissä ja tutkimusorganisaatioissa. Tärkein kohderyhmämme ovat kansainvälistymällä kasvua hakevat pk-yritykset. Vuosien varrella kertyneet esimerkit kuten Supercell ja Wolt osoittavat, että uudistavalla yritysrahoituksella on merkittävä vaikutus yritysten kasvuun ja menestykseen.



Kun Business Finland rahoittaa yrityksiä on tärkeää, että yritys lisää omaa panostustaan T&K-toimintaan ja kasvuinvestointeihin. Tutkimusten mukaan näin onkin tapahtunut – julkinen T&K-rahoitus on lisännyt myös yritysten omaa panostusta (muun muassa Einiö 2014). Lisäksi on havaittu, että Tekesin rahoitus on ollut mukana 71 %:ssa Suomessa syntyneistä innovaatioista vuosina 1983–2018 (Van Der Have 2020).

Suomessa vähän julkista rahoitusta yritysten tutkimus- ja kehitystoimintaan

Globaali työnjako ja kilpailu, kiihtyvä kansallinen tukikilpailu ja teollisuuspolitiikka sekä voimakkaat muutokset geopolitiisessa tilanteessa asettavat entistä suurempia haasteita Suomen innovaatioympäristölle. Suomessa tehtävä tutkimus- ja kehitystyö kilpailee globaalisti maiden kanssa, joissa tutkimus- ja kehityspanokset ovat monikertaiset Suomeen verrattuna. Suomessa yritysten saama julkinen rahoitus tutkimus ja kehitystoimintaan on vaatimatonta kilpailijamaihin verrattuna ja olemme jäämässä yhä kauemmas kärjestä.

Vaikeassakin taloustilanteessa tulee muistaa, että julkinen T&K- ja innovaatorahoitus on pitkällä aikavälillä kannattavaa toimintaa. Tähän on kaksi syytä. Ensiksi julkiset tutkimus- ja kehitysinvestoinnit ja muut kansallista innovaatioympäristöä parantavat toimet vaikuttavat laajasti myönteisesti koko yhteiskuntaan. Toiseksi Suomessa tehtävä

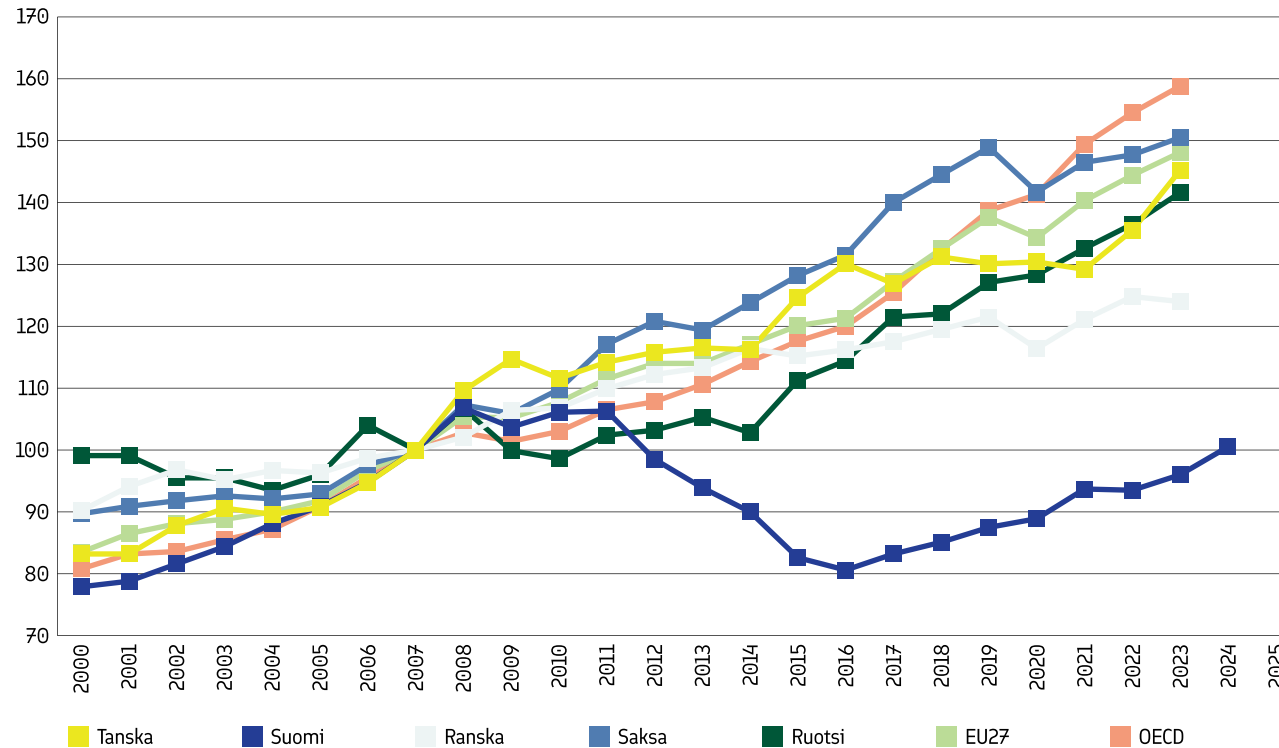
tutkimus- ja kehitystyö sekä innovaatiotoiminta kilpailevat globaalisti niiden maiden kanssa, joissa tutkimus- ja kehityspanokset ovat monikertaiset Suomeen verrattuna. Pärjätäksemme kilpailussa tarvitsemme riittävät resurssit, selkeät strategiset valinnat ja toimivat kumppanuudet kansallisesti ja kansainvälisesti.



Yhtä Business Finlandin sijoittamaa euroa kohti yritykset lisäävät tutkimus- ja kehityspanostaan 2 eurolla

Tekes on ollut rahoittamassa yli 70 % Suomessa syntyneistä yleisesti tunnistetuista innovaatioista vuosina 1983–2018

Suomi on menettänyt asemansa innovaatiotoiminnan edelläkävijänä



Lähde: Main Science and Technology Indicators (MSTI database)
Measure: Gross Domestic Expenditure on R&D (GERD)

Tutkimus- ja kehittämismenojen reaalin kehitys 2000-luvulla

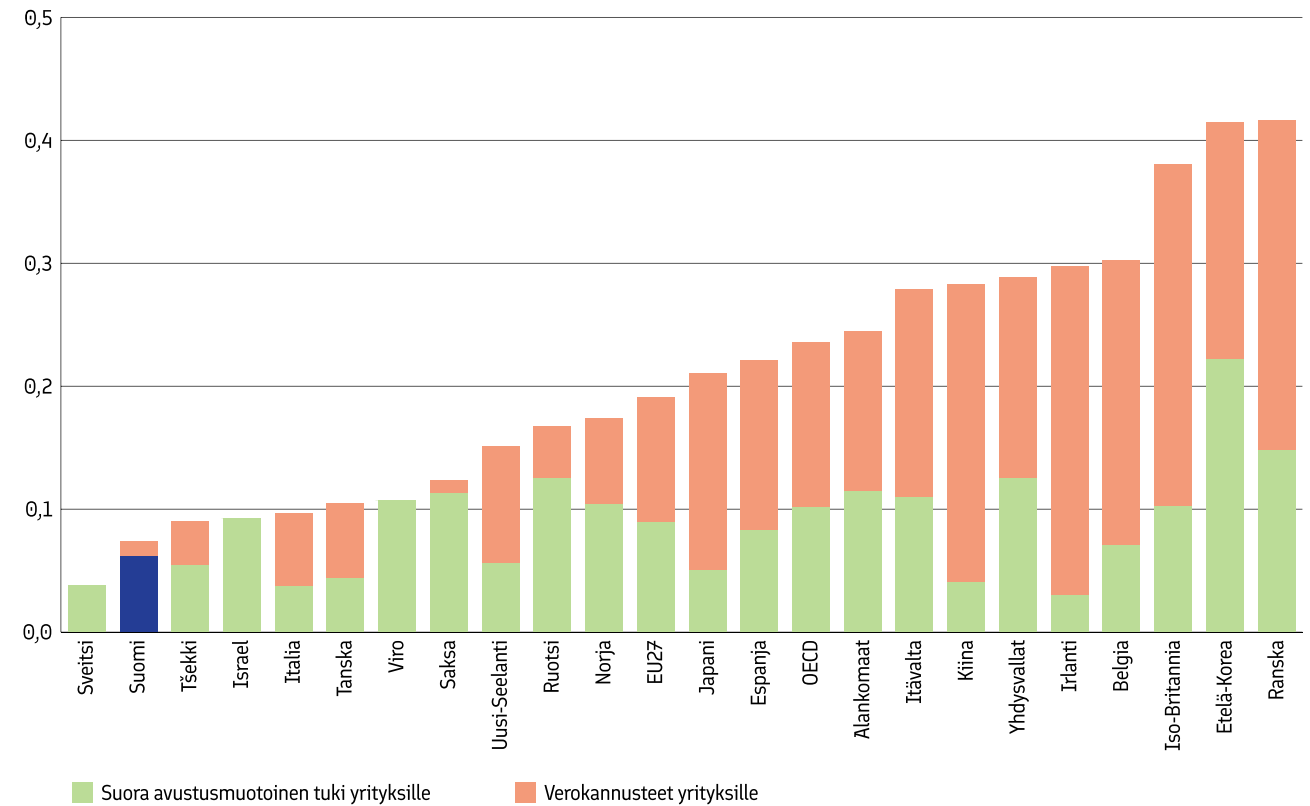
Lähteet: OECD MSTI -tietokanta 2000–2023 USD PPP kiintein hinnoin, 2007=100; Tilastokeskus T&K-tilasto 2025.



Kun julkista rahoitusta yritysten T&K-toimintaan lisätään, niin tärkeää on julkisen tahon pitkäjänteisyys sekä yritysten sitoutuminen lisätä omaa T&K-toimintaansa Suomessa.



Julkinen rahoitus yritysten T&K-toimintaan on vähäinen verrattuna kilpailijamaihin



Julkinen tuki yritysten t&k-toimintaan vuonna 2023, BKT-osuus (%)
R&D tax expenditure and direct government funding of BERD

Julkinen tuki yritysten T&K-toimintaan vuonna 2023, BKT-osuus (%)

Lähde: OECD 2026

Hallitusohjelman 4 %:n T&K-tavoite tuplasi panostukset vuoteen 2030 mennessä

Suomen innovaatiotoiminta on heikentynyt merkittävästi ja T&K-panostukset ovat laskeneet alle 3 %:iin BKT:stä. Suurten yritysten T&K-menot Suomessa ovat kuitenkin maltillisesti kasvaneet vuodesta 2016 eteenpäin.

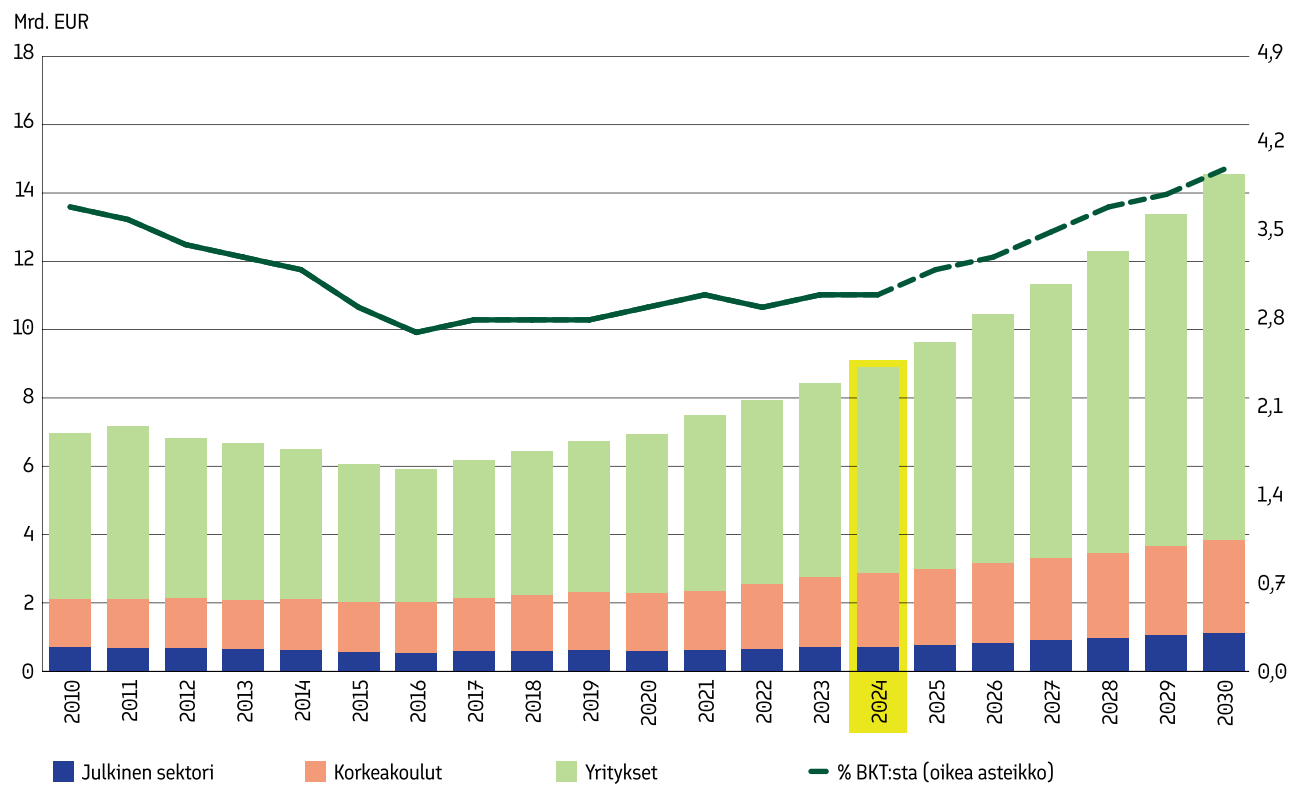
Hallitus on asettanut tavoitteen, jonka mukaan Suomen tutkimus- ja kehitysmenojen tason tulisi olla 4 % bruttokansantuotteesta vuonna 2030.

Suomeen on laadittu pitkän aikavälin suunnitelma, jonka avulla TKI-toimintaympäristö paranee, ja sitä kautta yksityisten ja julkisten investointien ja rahoituksen tasossa tavoitellaan neljän prosentin bruttokansantuoteosuutta. Samalla vahvistetaan suomalaisen tutkimus- ja tiedeyhteisön kansainvälistä kilpailukykyä ja vetovoimaa panostamalla tutkimusympäristöihin ja tutkimusinfrastruktuureihin.

Skenaariossa oletetaan, että 4 %:n tavoitteen saavuttamiseksi julkinen rahoitus tulisi tuplata vuoteen 2030 mennessä. Tässä tapauksessa julkinen rahoitus T&K-toimintaan kasvaisi lähes 1,2 mrd. euroon (0,7 mrd. euroa vuonna 2023) ja korkeakoulusektorin rahoitus lähes 2,6 Mrd. euroon (2 mrd. euroa vuonna 2023). Tämä tarkoittaisi, että yritysten tulisi myös lähes tuplata oma T&K-rahoituksensa 5,7 Mrd. eurosta yli 10 Mrd. euroon. Laskelmissa on oletettu, että BKT kasvaisi VM:n pitkän aikavälin ennusteen mukaisesti vuoteen 2030 saakka.

T&K-tavoitteen saavuttamisessa ollaan menossa oikeaan suuntaan. Tilastokeskuksen mukaan julkisen rahoituksen osuus bruttokansantuotteesta nousee 1,08 %:iin vuonna 2026, kun tavoitteena on 1,2 % BKT:sta vuonna 2030 (Tilastokeskus, 2026).

Skenaario T&K-panostusten nostamiseksi 4 %:iin vuoteen 2030 mennessä



Veturirahoitus lisää T&K- ja innovaatiopanostuksia Suomeen

Business Finland pyrkii omalta osaltaan myötävaikuttamaan hallituksen tavoitteeseen. Vuonna 2020 lanseerattu veturiyrytysten haastekilpailu jatkuu vuonna 2025. Haastekilpailun tavoitteena on saada etenkin suuret yritykset lisäämään huomattavasti tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaansa Suomessa ja luomaan uuteen liiketoimintaan tähtäviä miljardiluokan ekosysteemejä. Suurten yritysten rooli 4 %:n tavoitteen saavuttamisessa on keskeinen; ne vastaavat yli puolesta kaikista yrityssektorin T&K:sta. Samaan aikaan Suomessa sijaitsevien suuryritysten suhteelliset T&K-panokset kalpenevat vertailussa vaikkapa Saksan ja Ruotsin suuryrityksille.

Kilpailuun osallistuvien veturiyrytysten tulee tarjota ratkaisuja merkittäviin tulevaisuuden haasteisiin eli missioihin tai merkittäviin teknologiahaasteisiin, ja vaikuttaa oleellisesti Suomen osaamiseen, kilpailukykyyn ja T&K-panostuksiin.

Business Finlandin veturirahoituksen edellytyksenä on, että veturiyrytys sitoutuu lisäämään omaa T&K-toimintaansa Suomessa

merkittävästi projektin keston aikana. Rahoituksella on oltava heijastevaikutus myös muihin ekosysteemin toimijoihin, joiden T&K-projekteja Business Finland voi myös rahoittaa. Veturiyrytykselle myönnetään korkeintaan viiden vuoden ajalle 20 miljoonaa euroa T&K tukea ja sen ekosysteemille korkeintaan 50 miljoonaa euroa. Haastajasarjan vetureille tuki on 10 miljoonaa euroa ja niiden ekosysteemeille 20 miljoonaa euroa.

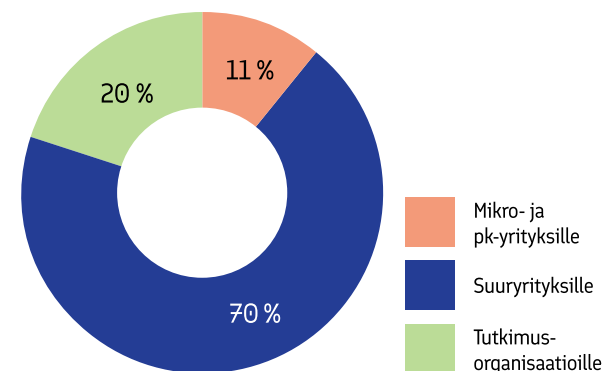
Vuoden 2025 loppuun mennessä Business Finland oli valinnut rahoitettavaksi yhteensä 32 veturiprojektia, joita se on ekosysteemeineen rahoittanut yhteensä noin miljardilla eurolla. Rahasta noin puolet kohdentui varsinaisille vetureille ja puolet niiden ekosysteemeille.

Investointikertoimen kautta tarkasteltuna Business Finlandin panostuksen odotetaan palautuvan Suomeen noin nelinkertaisina T&K- ja innovaatiopanostuksina. Ensimmäisten päättyneiden vetureiden osalta tavoite saavutettiin ja jopa ylitettiin kirkkaasti lopullisten innovaatiopanostusten oltua yli kuusinkertaiset suhteessa Business Finlandin veturiyrytyksille maksamaan rahoitukseen.

Vetureissa ovat mukana suuryritykset, pk-yritykset ja tutkimusorganisaatiot

Veturiprojektien ekosysteemeissä toimii eri kokoisia yrityksiä sekä tutkimusorganisaatioita. Veturirahoituksen koko potista (sisältäen sekä veturi- että ekosysteemirahoituksen), mikro- ja pk-yrityksille sekä tutkimusorganisaatioille kohdentuu noin 40 %, kun tarkastelussa huomioidaan sekä suorat tuet että projekteissa tapahtuva alihankinta.

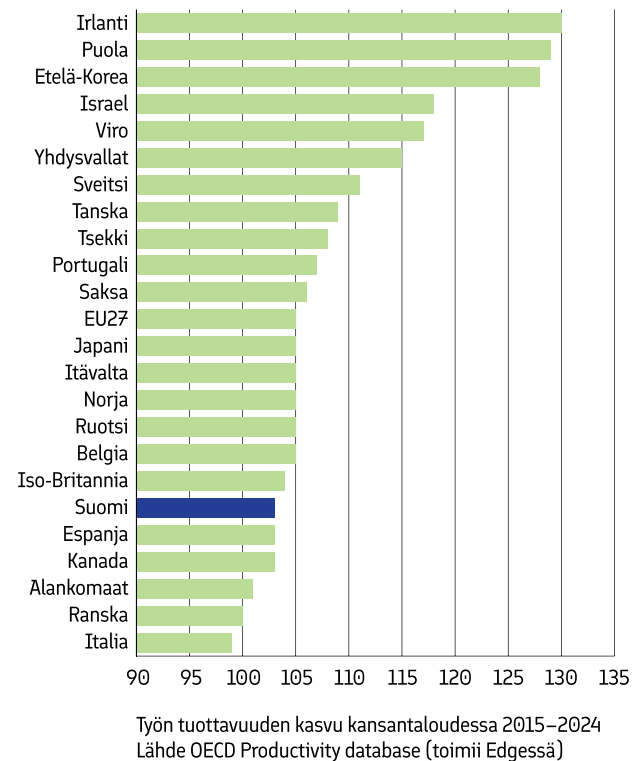
Veturi- ja ekosysteemirahoituksen lopullinen jakautuminen



Veturirahoituksen kokonaisuudesta noin 40 % kanavoituu pk-yrityksille ja tutkimusorganisaatioille

Suomi tarvitsee uusia kilpailuetuja tuottavuuden parantamiseksi

Nykyisen hallitusohjelman tavoitteena on kilpailukykyinen, yrittäjämönteinen Suomi, joka houkuttelee investointeja. Yrittäjyyden, omistajuuden ja



Työn tuottavuuden kasvu kansantaloudessa vuosina 2015–2024
(BKT per työtunti, USD PPP kiintein hinnoin), 2015=100

Lähde: OECD Productivity Statistics, 2026

kasvun edellytykset ovat kunnossa, mikä tuottaa työtä, hyvinvointia ja vaurautta kansalaisille. Suomen kilpailukyky, talouskasvu ja tuottavuus ovat kohonneet muiden Pohjoismaiden tasolle.

Suomessa kannattaisi keskittyä tuottavuuden kannalta oikeisiin asioihin

Kansantalouksien menestyksen reseptinä on havaittu, että innovaatiot syntyvät yritysten harkittuna panostuksena muuttuvassa ja epävarmassa ympäristössä. Se on disruptiivinen prosessi, jossa innovoivat yritykset haastavat vanhentuneet ideat, liiketoimintamallit ja organisaatiomuodot. T&K- ja innovaatiotoiminta on luonteeltaan sekä luovaa että vanhentuneita ideoita tuhoavaa toimintaa. Samalla innovaatiotoimintaan liittyy sen luonteen kilpailu, jossa yrityksille jää tuottoja, jotka ne voivat sijoittaa innovaatiotoimintaan. Jos kilpailu on liian kovaa, niin kilpaillaan pelkästään hinnalla, ja silloin yrityksille ei jää tuottoja, joita sijoittaa tulevaan kasvuun. Jos kilpailu on liian vähäistä, niin lähes monopolit hallitsevat markkinaa, joilla ei ole halua panostaa uusiin ideoihin (Griffith – Van Reenen, 2023).

Prof. Matti Pohjola kartoittaa raportissaan (2020) hitaan tuottavuuskasvun syitä Suomessa. Raportin mukaan Suomen kansantalouden suurin ongelma on kilpailijamaita alempi työn tuottavuus. Eritoten T&K-investointien väheneminen ja ICT-investointien kasvun hidastuminen ovat heikentäneet työn tuottavuuden kasvua Suomessa. Suomi ei

ole siten pystynyt hyödyntämään kilpailijamaiden tavoin teknologian kehitystä ja ICT-investointeja. Esimerkiksi Ruotsin parempi tuottavuuden kasvu verrattuna Suomeen on syntynyt palvelualoilla – erityisesti tietointensiivisissä palveluissa. Raportissa korostetaan, että teknologian murros ja kansantalouden rakennemuutos antavat uuden mahdollisuuden, jossa innovaatiopolitiikkaa olisi vahvistettava. Pohjolan mukaan Suomessa on investoitu väärin asioihin talouskasvun näkökulmasta. Yritykset jakavat voitot osinkoina omistajille, kun pitäisi panostaa uusiin tuotteisiin ja palveluihin tutkimuksen ja tuotekehityksen kautta. Omistajat ovat riskinkarttajia Suomessa – niiden tulisi ottaa enemmän riskiä ja sijoittaa tulevaisuuteen. Tarvitaan siis kasvukilpailukykyä eli panostuksia muun muassa aineettomiin investointeihin ja eritoten digitaalisiin palveluihin.

Uusien ideoiden kasvuvauhti on hiipunut myös globaalisti ja niitä on vaikeampi tuottaa. Innovaatiotoiminta on aikaisemmin lisännyt myös talouden dynamiikkaa siten, että uudet innovatiiviset yritykset houkuttelevat vakiintuneiden yritysten työntekijöitä. Kun uusien ideoiden löytäminen on vaikeutunut, niin niin tämä on johtanut siihen, että yritysten perustaminen on vähentynyt, työllisyys ei reagoi tuottavuussokkeihin ja työntekijöiden siirtyminen työpaikasta toiseen on vähentynyt. (Bilal et al. 2023)

Tähän vaikuttaa myös kansainvälisen kaupan kasvu, joka lisää kilpailua ulkomaisten yritysten



uusien innovaatioiden kautta. Myös globaali integraatiokehitys lisää markkinoiden kokoa, mikä kasvattaa innovatiivisten investointien tuottoa. Monimutkaisempia ja laadukkaampia tuotantopanosia voidaan hankkia ulkomailta – usein globaalien arvoketjujen kautta – mikä myös stimuloi innovaatioita. Tämän vuoksi viimeaikainen globalisaation vastainen aalto ja toimitusketjun häiriöt, jotka ovat aiheutuneet Brexitistä, Trumpin kauppasodista, COVID-19:stä ja sodasta Ukrainassa, todennäköisesti asettavat hiekkaa globaalille kasvulle ja samalla innovaatioiden leviämiselle ja hyödyntämiselle (Melitz – Redding, 2023)

Tuottavuuserojen on osoitettu kasvavan eturintaman ja seuraajayritysten välillä, joka näyttäisi johtuvan uuden tiedon leviämisen hidastumisesta (Andrews et al. 2016). Tämä voi johtua myös siitä, että patenttien omistukset ovat entistä keskittyneempiä, kuvastaen laajempaa markkinoiden keskittymistä. Lisäksi patenteilla on ollut entistä strategisempi rooli käytön 2000-luvun jälkeen, joka voi vaikuttaa liiketoiminnan dynamiikan heikkenemiseen, kun tiedon spillover-vaikutukset kilpailijoille on entistä rajoittuneempia. Patenteilla on siis suurempi vaikutus tiedon leviämiseen

ja potentiaalisen kilpailun torjumiseksi. Tutkimukset globalisaation ja tiedon leviämisen yhteydestä OECD-maissa osoittavat, että tiedon leviämisessä on suurta heterogeensyyttä yritysten kesken: se on vahvistunut monikansallisten yritysten keskuudessa ja heikentynyt kotimaisissa yrityksissä. Innovaatiopolitiikan näkökulmasta tulokset viittaavat siihen, että liiketoiminnan dynamiikan elvyttämiseksi tulisi keskittyä kilpailun vääristymiin kysymällä, mikä estää kilpailua johtavien ja seuraajien yritysten välillä. Tällainen kilpailupolitiikka vaikuttaisi paitsi vakiintuneisiin yrityksiin niin myös kannustaisi uuden liiketoiminnan perustamiseen (Akcigit – Ates, 2019).

Maliranta – Rouvinen (2026) mukaan Suomen talouskasvu on 2000-luvulla perustunut pääosin työn tuottavuuden kasvuun, ei työtuntien lisääntymiseen. Aineettoman pääoman – kuten tutkimus- ja kehitystoiminnan, ohjelmistojen, osaamisen ja organisaatiokyvykkyyksien – merkitys on kasvanut selvästi nopeammin kuin aineellisen pääoman. Tämä kuvastaa talouden rakennemuutosta kohti osaamis- ja innovaativetoista kasvumallia.

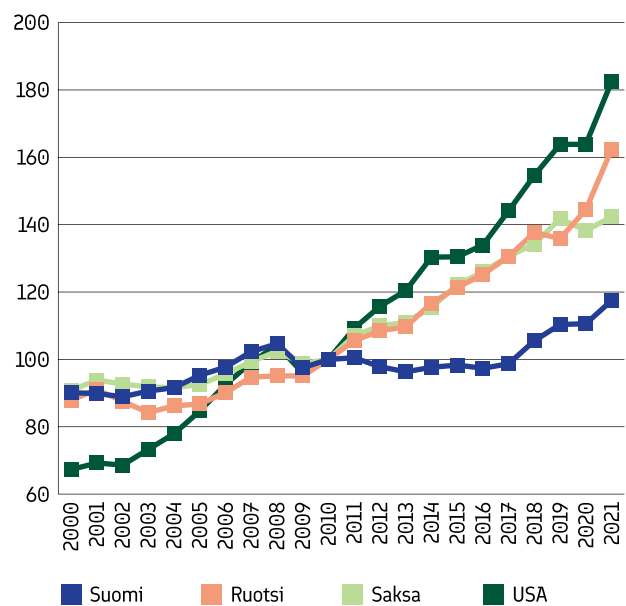
Aineeton pääoma on tuottavuuden tärkein lähde

Uudistuvissa kansantalouksissa syntyy jatkuvasti uusia innovaatioita aineettomien investointien kautta. On kansainvälistä tutkimusnäyttöä siitä, että näiden kansantalouksien yritykset pystyvät tekemään tuottoja hyödyntämällä koko kansatalouden investointeja aineettomaan pääomaan.

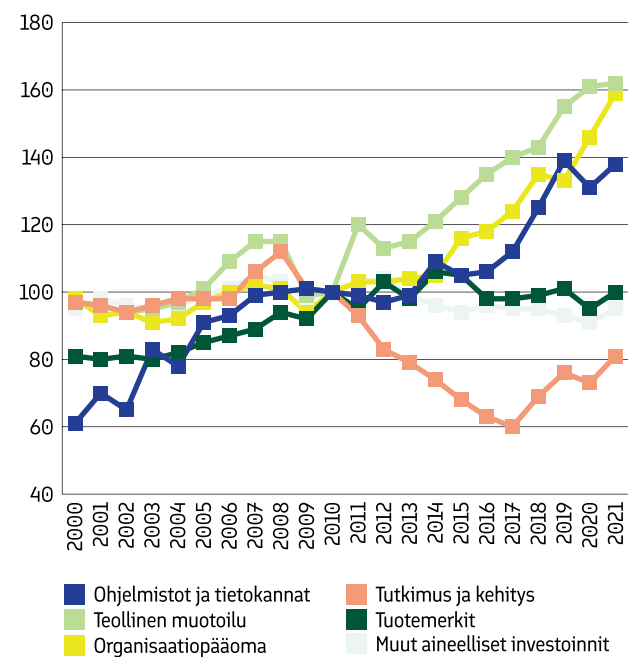
Aineettoman pääomalla on suuri merkitys kokonaistuottavuuteen. Aineeton pääoma leviää menneiden ja uusien innovaatioiden kautta, koska niiden ominaisuuksia kopioidaan ja omakсутaan laajasti yritysten ja toimialojen välillä kansantaloudessa. Tutkimusten mukaan noin viidesosa aineettoman pääoman kasvusta näkyy kokonaistuottavuuden kasvuna. Vastaavasti aineettomaan pääoman kasvuun vaikuttaa ulkoisvaikutusten leviäminen. (Corrado et al, 2022)

Aineettoman pääoman merkityksestä yrityksissä Suomen aineistolla on havaittu, että parhaat vaikutukset tuotteiden arvoon ja sitä kautta tuottavuuteen saadaan, kun hyödynnetään laajasti aineettoman pääoman eriä. Pelkkä T&K ei riitä, jos muiden erien yhteensovittamisessa on puutteita. (Rouvinen et al. 2025). Siksi tulee ymmärtää koko arvoketjua tuotteen kehittämisestä aina asiakaskokemukseen ja hyödyntää asiakaskokemus jälleen tuotteen jatkokehittämisessä.

Suomella on tässä kokonaisuudessa kiinnikurottavaa kilpailijamaihin nähden. Kilpailijamaissa aineeton pääoma on tasaisesti kasvanut suhteessa Suomeen 2010-luvulla. Erityisesti investoinnit T&K-toimintaan ja brändien kehittämiseen ovat heikentyneet selvästi. Vain investoinnit teolliseen muotoiluun ovat kehittyneet Suomessa nopeammin kuin Ruotsissa, Saksassa ja Yhdysvalloissa.



Aineettoman pääoman kasvu yksityisellä sektorilla on Suomessa jäänyt jälkeen kilpailijamaista, 2010=100, kiintein hinnoin, Lähde: EUKLEMS-INTANProd, 2025

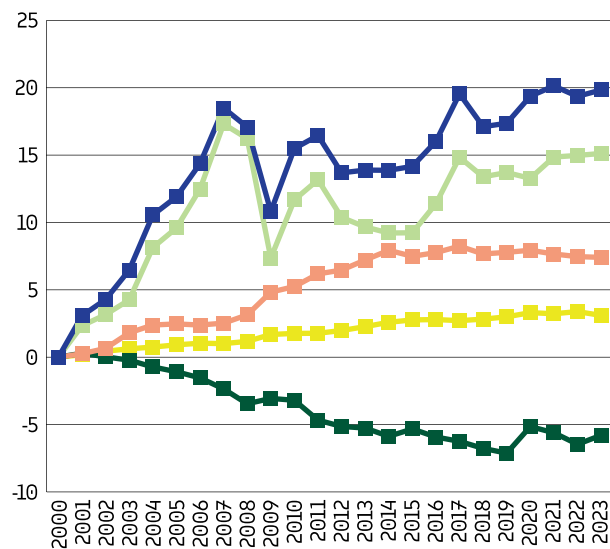


Aineettoman pääoman kasvu Suomessa yksityisellä sektorilla on painotunut teolliseen muotoiluun, ohjelmistoihin ja organisaatiopääomaan, 2010=100, kiintein hinnoin, Lähde: EUKLEMS-INTANProd, 2025



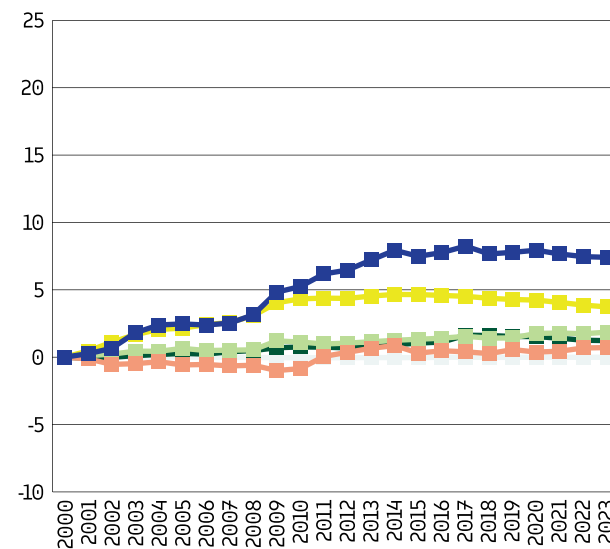
Samaan aikaan Suomessa kokonaistuottavuuden kasvu on hyytynyt. Yhtenä näkökulmana kokonaistuottavuuden eroihin maiden välillä on esitetty, että tuottavuuden ulkoisvaikutukset aineettomiin investointeihin määräytyvät kunkin maan innovaatiojärjestelmän kautta, jolloin tuottavuuden kasvuun vaikuttavat myös innovaatiopolitiikan luonne, kilpailun intensiteetti ja sääntely, immateriaalioikeudet ja niiden täytäntöönpano, lainsäädäntö, ja digitaalisuuden aste. Lisäksi digitalisaation kehityksessä on mukana aineettoman pääoman muotoja mm. datan käyttö ja ohjelmistokoodit, joita pidetään yleensä liikesalaisuuksina ja ne ovat vaikeasti kopioitavissa. Digitaalisuus on lisännyt näiden investointien osuutta, mikä vastaavasti heikentää mekanismeja, jotka lisäävät aineettoman pääoman tuottoja. Joka tapauksessa globaali uusien ideoiden ja teknologioiden diffuusio on vähentynyt 2000-luvun alusta lähtien.





- Työn tuottavuuden muutos, %
- Pääomapanoksen vaikutus
- Kokonaistuottavuuden vaikutus
- Työtuntien uudelleenallokoitumisen vaikutus
- Työpanoksen laadun muutoksen vaikutus

Suomessa ideoiden kasvu on vuoden 2008 tasolla. Kokonaistuottavuudella mitataan ns. ideoiden lisääntymistä kansantaloudessa. Lähde: Tuottavuustutkimukset, Tilastokeskus 2025



- Pääomapanoksen vaikutus työn tuottavuuteen
- Asuinrakennusten merkitys
- Koneiden ja laitteiden merkitys
- ICT-pääoman merkitys
- T&K-pääoman merkitys
- Muun pääoman merkitys

Suurin osa on muodostunut T&K-pääomasta, mutta 2010-luvulla kasvu on hidastunut ja T&K-investointien supistumisen takia kääntynyt laskuun. Myös ICT-pääoman kasvukontribuutio on poikkeuksellisen heikkoa Suomessa.

Lähde: Tuottavuustutkimukset, Tilastokeskus 2025

Julkinen T&K- ja innovaatorahoitus tukee pitkän aikavälin kasvua

Pitkän aikavälin talouskasvu Suomessa turvataan panostamalla kasvukilpailukykyyn. Tämä tarkoittaa elinkeinoelämän kykyä kasvaa kestävästi ja tuottaa yhä korkeampi elintaso tuottavuuden parantamisen kautta. Tuottavuus syntyy yrityksissä, kun ne panostavat innovoinnin edellytyksiin ja kannustimiin. Julkinen tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoitus jakaa riskiä uusien teknologioiden kehittämisessä ja käyttöönotossa. Lisäksi julkinen rahoitus on katsottu erityisen perustelluksi,



Julkinen TKI-rahoituksen tavoitteena on vaikuttaa elinkeinoelämän pitkän aikavälin uudistumiseen ja rakennemuutokseen.

koska yritykset eivät muuten panosta riittävästi T&K- ja innovaatiotoimintaan. Näistä syistä julkinen T&K- ja innovaatorahoitus vaikuttaa yritysten kyvykkyyksiin, kasvuun ja kansainvälistymiseen ja siten parantaa kasvukilpailukykyä.

Julkinen rahoituksen yhtenä päämääränä on vaikuttaa elinkeinoelämän pitkän aikavälin uudistumiseen ja rakennemuutokseen. Elinkeinoelämän uudistumisen tavoitteena on, että tutkimuksen ja kehitystyön sekä innovaatiotoiminnan avulla yritysten tuottavuus kasvaa. Tällöin yritykset voivat entistä paremmin kehittää laadukkaita ja menestyviä tuotteita sekä kotimaahan että globaaleille markkinoille.

Ratkaisut T&K-rahoituksen kasvattamiseksi ovat tärkeitä Suomen tulevan hyvinvoinnin ja vaurauden kannalta. Yritysten mielestä vaikuttavimmat politiikkatoimet lisätä yritysten omaa T&K:ta olisivat T&K-toiminnalle myönnettävä lisävähennys verotuksessa, T&K-tukien lisäys ja osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen (Ali-Yrkkö – Pajarinen 2023).

Lukuisat tahot ovat kiinnittäneet huomiota T&K- ja innovaatiotoiminnan tärkeyteen ja kasvattamiseen kilpailijamaiden tasolle. Tutkimus- ja innovaationeuvoston (2026) mukaan T&K-menot ovat maailmassa kasvaneet voimakkaasti 2000-luvulla. Monet johtavat innovaatiomaat ja Suomen keskeiset verrokkimaat lisäävät T&K-investointeja pitkäjänteisesti ja strategisesti. Käynnissä oleva teknologiamurros, geopoliittinen tilanne

ja kilpailu murroksellisten teknologioiden johtoasemasta kasvattavat rahoitusta T&K-toimintaan. Suomen T&K-menot ovat 2000-luvulla kasvaneet globaalia kehitystä hitaammin. Suomen lisärahoitus T&K-toimintaan ei ole globaalisti mitenkään poikkeuksellista, vaan pikemminkin kansainvälisesti tarkastellen välttämättömyys pysyäksimme kilpailussa mukana sekä T&K-rahoituksen määrän, että saavutettavien innovaatioiden näkökulmasta.

TEM:n (2025) raportin mukaan suomalaiset pk-yritykset ovat kansainvälisesti vertaillen erittäin aktiivisia tutkimus- ja kehittämistoiminnassa ja uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä. Pk-yritysten työn tuottavuus ja liikevaihdon kasvu ovat kuitenkin Suomessa monia vertailumaita matalampia. Lisäksi Suomi jää selvästi esimerkiksi Ruotsin tasosta (muissa kuin T&K-toimintaan liittyvissä) aineettomissa investoinneissa.

Tuottavuuslautakunnan raportin mukaan (2023) tuottavuuden kasvu perustuu innovaatioihin: uuteen ja parempaan teknologiaan, uusiin tapoihin tehdä ja johtaa työtä, parempaan organisoitumiseen. Innovaatiot perustuvat pitkälti tutkimus- ja kehitystyön tuloksiin. Lisäksi tuottavuutta voitaisiin kohentaa yritystasolla imitoimalla muiden tekemiä innovaatioita. Kolmas keino lisätä yritysten tuottavuuskasvua on kansainvälisten osaajien houkuttelu. Osaajapula on merkittävä pullonkaula yritysten innovaatiotoiminnalle, kehittymiselle ja kasvulle ja saattaa osaltaan kohottaa TKI-toiminnan kustannuksia.

Kannusteet julkiselle T&K- ja innovaatio-rahoitukselle

Uudistuvissa kansantalouksissa syntyy jatkuvasti uusia innovaatioita aineettomien investointien kautta. On tärkeimmät kannusteet julkiselle T&K- ja innovaatio-rahoitukselle ovat markkinapuute, ulkoisvaikutukset ja systemipuute sekä uusien ideoiden tuottaminen.

1. Markkinapuute

- Rahoituksessa on olemassa selkeä markkinapuute aloittavien kasvuyritysten kohdalla. Ne eivät saa markkinaehtoista rahoitusta eivätkä yksityisiä pääomasijoituksia siemen- ja aloitusvaiheessa, koska riskit ovat liian korkeat ja tuotto-odotukset liian kaukana tulevaisuudessa.
- Markkinaehtoisesti toimivilla rahoittajilla ei ole lähtötietoja riskin arviointiin uusien yritysten, yrittäjien ja innovaatioiden suhteen. Silloin ne varmuuden vuoksi liioittelevat riskien suuruutta, jolloin myös kohtuullisen riskin projekteja jää rahoittamatta tai rahoitus hinnoitellaan kohtuuttoman kalliiksi.
- Kansainväliset vertailut osoittavat, että ne yritykset menestyivät parhaiten, jotka olivat saaneet kohtuullisesti julkista rahoitusta sekä merkittävästi yksityistä rahoitusta.

2. Ulkoisvaikutukset

T&K- ja innovaatiotoiminnan mahdolliset positiiviset ulkoisvaikutukset ovat tärkeä perustelu julkiselle tuelle. (Bloom et al. 2013).

- Tutkimukseen, tuotekehitykseen ja osamiseen panostavista yrityksistä yli puolet hyödyistä tulee yhteiskunnalle ja kansantaloudelle ulkoisvaikutuksina, kun syntyvä tieto siirtyy eri tavoilla muiden hyödyksi.
- Tieto leviää yhteiskunnassa työntekijöiden vaihtaessa työpaikkaa, yritysten tehdessä yhteistyötä innovaatiotoiminnassa, liiketoiminnan kumppanuus- ja arvoverkostoissa sekä yleisemmin uusien innovaatioiden rakentuessa kumulatiivisesti aiempien innovaatioiden varaan.
- Julkisella toimijalla on tässä tärkeä rooli, koska yrityksiä kannattaa aktivoida T&K- ja innovaatiotoimintaan yhteiskunnan kokonaisyötyjen näkökulmasta.

3. Järjestelmäpuute

Yhtä lailla tärkeä perustelu on innovaatiojärjestelmän kokonaisuuden tai ”ekosysteemin” pitkäjänteinen kehittäminen. Julkista rahoitusta motivoi myös kansakuntien väliseen kilpailuun liittyvä strateginen ajattelu – jos ja kun monikansallisesti toimivien yritysten

toiminnoilla on lukuisia vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja, maat kilpailevat erityisesti työntensiivisestä ja korkeapalkkaisesta innovaatiotoiminnasta.

- Verkostoitumis- ja järjestelmäpuutteen näkökulmasta toimijat tarvitsevat tarpeeksi toimivan ja laajan verkoston, jotta sillä olisi vaikutusta kansantalouden kehittämiseen.
- Tämä pätee erityisesti pienissä avotalouksissa kuten Suomessa, jossa on pienet kotimarkkinat ja talouskasvu perustuu vientiin.
- Monet innovaatiot ovat luonteeltaan systemisiä, ja vaativat tuekseen täydentäviä innovaatiota, infrastruktuuria tai tuotteita. Tämä edellyttää koordinoitua, joka onnistuu vain harvoin puhtaasti yksityisten toimijoiden yhteistyönä.

4. Talouskasvu ja uudet ideat

Taloustieteen nobelistin 2018 Paul Romerin mukaan uudet ideat ja innovaatiot määrittävät kansantalouden kasvuasteen (BKT)

- Markkinat toimivat puutteellisesti, koska markkinoilla syntyy liian vähän ideoita
- Julkisilla interventioilla voidaan tuottaa lisää ideoita - niiden tulee olla kohdennettuja, jotta ne tehostavat markkinoita (markkinapuute, ulkoisvaikutukset) ja lisäävät talouskasvua. (Romer, 2000)
- Valtion pitää tukea tutkimusta ja tuotekehitystä sekä kehittää eri instituutioiden välistä toimintaa (järjestelmäpuute) uusien ideoiden kehittämisen turvaamiseksi.

Julkisen TKI-rahoituksen keskeisenä päämääränä on vaikuttaa elinkeinoelämän pitkän aikavälin uudistumiseen ja rakennemuutokseen. Elinkeinoelämän uudistumisen tavoitteena on, että tutkimuksen ja kehitystyön sekä innovaatiotoiminnan avulla yritysten tuottavuus kasvaa.

Mikä on julkisen TKI-toiminnan vaikuttavuus kansainvälisen kirjallisuuden valossa?

Vuonna 2023 Business Finland tilasi kansainvälisen kirjallisuuskatsauksen julkisen TKI-tuen vaikutuksista (Ylhäinen et al. 2023). Tuoreimman tutkimuskirjallisuuden näkemys yritystason TKI-tukien järkevyydestä ja vaikuttavuudesta on voittopuolisesti positiivinen. TKI-tukien yhteiskunnallinen tuotto näyttää olevan kohtuullisen hyvä.

- Pienempien, nuorempien ja/tai aiemmin TKI-harjoittamattomien yritysten tapauksissa tukien vaikutukset näyttäisivät olevan merkittävämpiä – Yhtäällä tällaisilla yrityksillä on vähemmän todennäköisesti radikaaleja ja laaja yliopisto- ja muuta ulkopuolista yhteistyötä sisältäviä hankkeita.
- Toisaalta liike- ja innovaatiotoiminnassaan jo vakiintuneilla ja valmiiksi lähellä (globaalia) eturintamaa olevilla suuremmilla ja vanhemmilla yrityksillä on parempi mahdollisuus onnistua TKI:ssä ja muuntaa se kaupalliseksi menestykseksi (lääkky-misvaikutukset merkittäviä) (Ugur – Trushin, 2022).
- Kaiken tutkimuksen yleiset perustelut innovaatiopolitiikan järkevyydestä lähtevät markkinapuuteajattelusta. Ulkois- ja läikkymisvaikutuksiin keskittyvät tutkimukset havaitsevat ne varsin suuriksi. Rahoitusrajoitteiset yritykset näyttävät reagoivan positiivisemmin julkisiin tukiin.
- Soveltava ja perustutkimus ovat kaiken kaikkiaan toisiaan täydentäviä ja osin limit-täisiä – niiden välinen rajanveto ei ole välttämättä selkeä (Goldstein – Narayana-murti, 2018; Szücs, 2018).

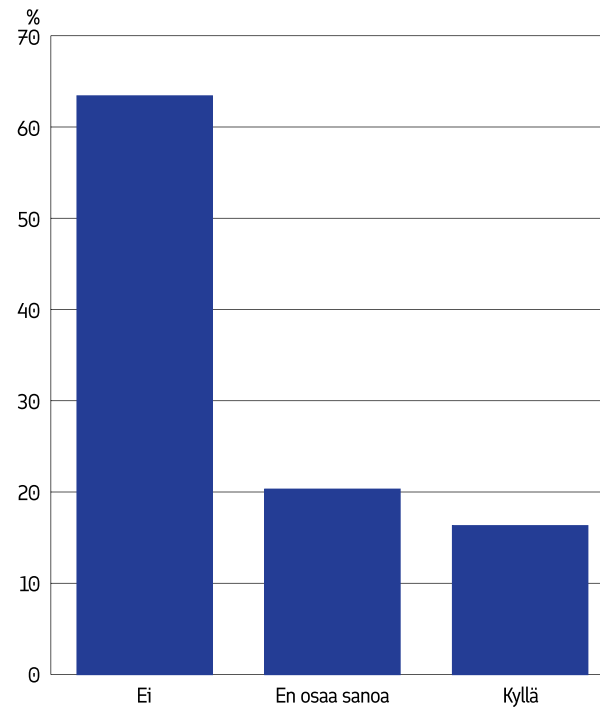
Julkinen T&K- ja innovaatorahoitus tarjoaa vipuvartta rohkeaan riskinottoon

Julkisella tutkimus- ja kehitysrahoituksen vaikutukset voivat olla monenlaisia. Yksinkertaisimmillaan kyse voi olla siitä, että T&K-hanke olisi jäänyt kokonaan toteutumatta ilman julkista rahoitusta. Toiseksi julkinen T&K-rahoitus voi vaikuttaa yrityksen omiin T&K-panostuksiin niitä lisäävästi. Kolmanneksi julkinen T&K-rahoituksella voi olla ohjaava vaikutus yritysten tai tutkimuslaitosten

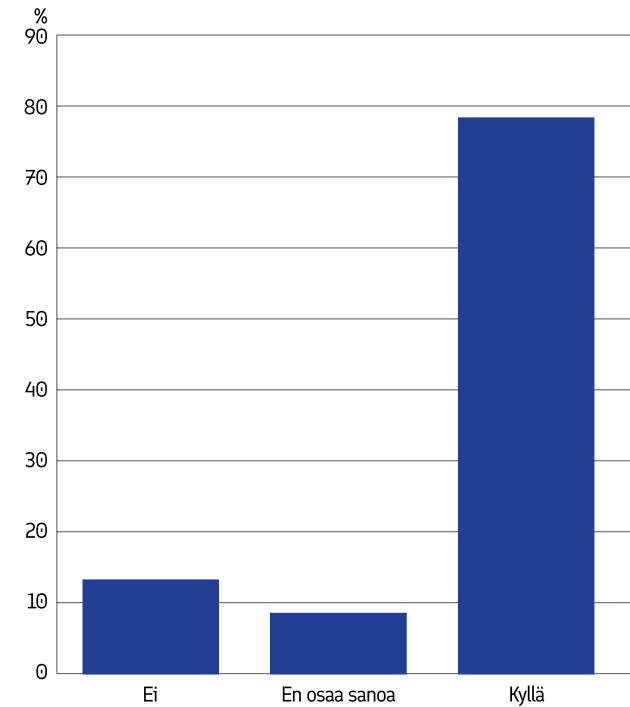
käyttäytymiseen ja toimintatapoihin. Neljänneksi julkinen T&K-rahoitus vaikuttaa yrityksen tuotoksiin ja liiketoiminnan tuloksiin ja yhteistyöhön, ja sitä kautta yritysten menestymiseen.

T&K-projekteista tehdään jälkikysely, kun projektin päättymisestä on kulunut kolme vuotta. Kuvioissa on 1 227 projektin tulokset vuosina 2021–2025 päättyneistä tutkimus- ja tuotekehityksen projekteista. Tulosten mukaan yli 60 % yrityksistä koki, että projektia ei olisi toteutettu ilman Tekesin

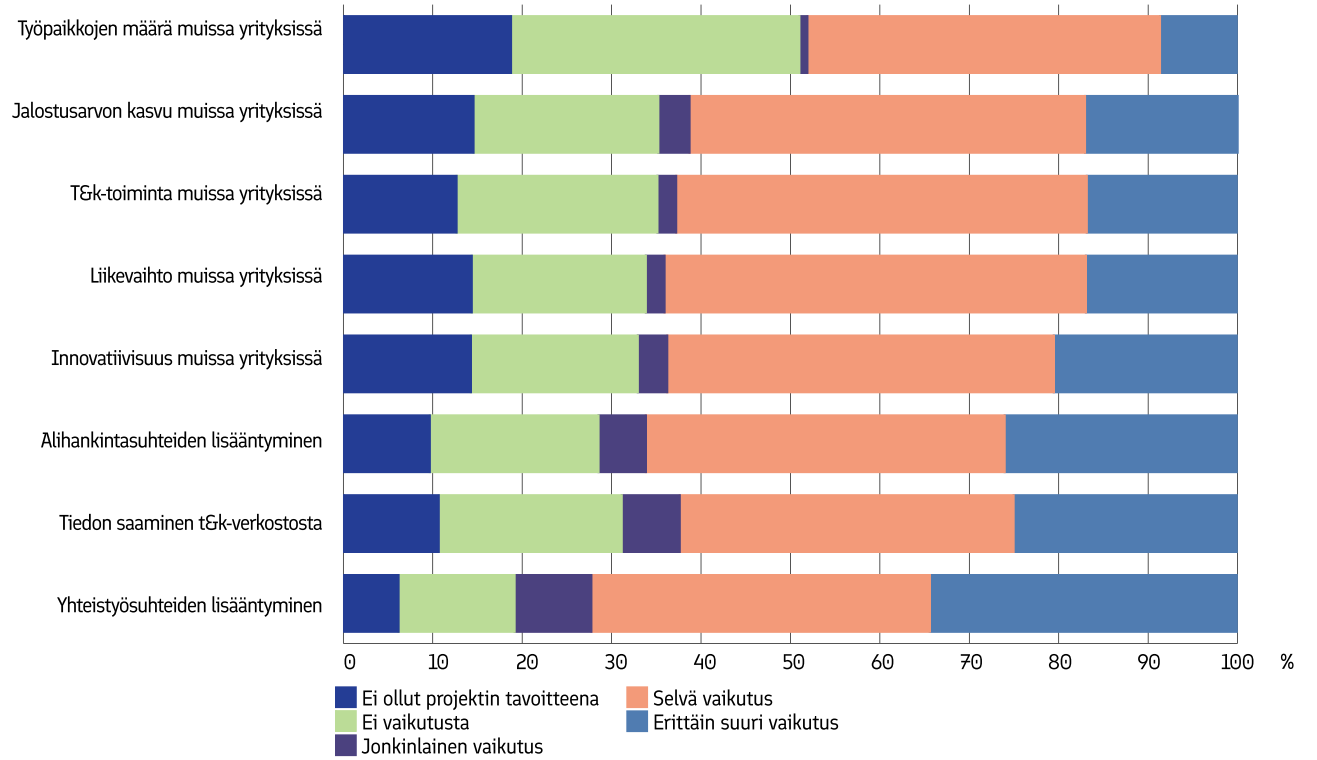
rahoitusta. Yhteistyökumppaneiden määrä kasvoi rahoituksen vaikutuksesta lähes 80 %:ssa projekteissa. T&K-asiakkaista yli 50 % koki kaupallistamisen onnistuneen. Suuri osa yrityksistä vastasi, että projekti on lisännyt yrityksen kilpailukykyä globaaleilla markkinoilla ja vientiä. Projektien laajempia vaikutuksia elinkeinoelämään eli ulkoisvaikutuksia olivat erityisesti alihankintasuhteiden lisääntyminen, tiedon saaminen T&K-verkostosta ja yhteistyösuhteiden lisääntyminen.



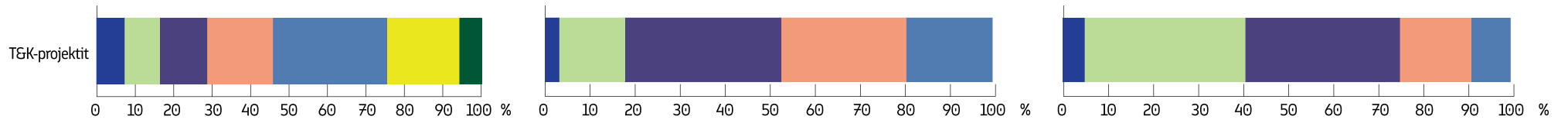
Projekti olisi toteutettu ilman Tekes/Business Finland-rahoitusta



Yhteistyökumppaneiden määrä tai monialaisuus kasvoi Tekes/Business Finland-rahoituksen vaikutuksesta



Projektin laajemmat vaikutukset elinkeinoelämään (ulkoisvaikutukset)



- Kaupallistaminen ei ollut tavoitteena
- Kaupallistaminen epäonnistui
- Kaupallistaminen ei vielä toteutunut
- Huonosti
- Kohtalaisen hyvin
- Hyvin
- Erittäin hyvin

Miten hyvin projektille asetetut kaupallistamiseen liittyvät tavoitteet on toistaiseksi saavutettu?

- Ei ollut projektin tavoitteena
- Ei vaikutusta
- Jonkinlainen vaikutus
- Selvä vaikutus
- Erittäin suuri vaikutus

Projektin ansiosta yrityksen kilpailukykyä globaaleilla markkinoilla

- Ei ollut projektin tavoitteena
- Ei vaikutusta
- Jonkinlainen vaikutus
- Selvä vaikutus
- Erittäin suuri vaikutus

Projektin ansiosta koko yrityksen vienti kasvoi

Research to Business-rahoitus kiihdyttää kaupallistamista ja startupien syntyä

Yliopistojen perinteisiin tehtäviin kuuluvat perustutkimus ja korkeakoulutus, ja nämä ovat palvelleet hyvin Suomessa. Tutkimuksen kaupallistaminen tai julkisten investointien muuttaminen kilpailukyisiksi tuotteiksi ja palveluiksi ei kuitenkaan ole ollut erityinen vahvuus. Osittain tästä syystä yliopistoille on asetettu kolmas yhteiskunnallinen tehtävä, joka sisältää julkisen tutkimustulosten kaupallistamisen yhteiskunnan ja talouden hyödyksi. Konkreettisesti tämä näkyy esimerkiksi haettuina patentteina, tehtyinä lisensiosopimuksina tai tutkimukseen perustuvina spin-off-yrityksinä.

Tämän arvioinnin (Grunfeld et al. 2025) tarkoituksena oli tuottaa näkemys, miten Research to Business -rahoitus (R2B) on saavuttanut tavoitteensa. R2B-rahoitus on toiminut Suomessa vuodesta 2012 lähtien kansallisena proof-of-concept-instrumenttina ja tukenut tähän mennessä 857 projektia yhteensä 302 miljoonalla eurolla. Arviointi vahvistaa R2B:n kriittisen roolin tutkimusideoiden kaupallistamisessa. Arvioinnin mukaan R2B täyttää tärkeän rahoitusaukon Suomessa ja nopeuttaa merkittävästi tutkimustulosten viemistä markkinoille: 78 % osallistujista raportoi R2B-rahoituksen kiihdyttäneen kaupallistamista omassa projektissaan. R2B on vakiinnuttanut asemansa Suomen esikaupallistamisen kulmakivenä, ja erityisesti suuret yliopistot ovat hyödyntäneet sitä, sillä kolme kärkiyliopistoa (Aalto, Helsingin yliopisto, Tampereen yliopisto) ovat saaneet yhteensä 56 % ohjelman rahoituksesta. Kansainvälisessä vertailussa R2B edustaa vakiintunutta käytäntöä – vastaavia

tutkimuksen ”labrasta markkinoille” -rahoitusohjelmia on käytössä monissa maissa.

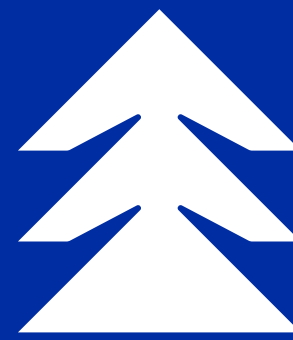
Arvioinnin tulokset osoittavat, että R2B:llä on vahva lisäarvo tutkimusideoiden kaupallistamiselle ja startup-yritysten synnylle. Yli puolet R2B-projekteista ei olisi edennyt kaupallistamiseen ilman ohjelman tukea. Rahoitus synnyttää pysyvää tekemistä: 52 % hanke-työistä jatkoi aktiivisesti kaupallistustyötä R2B-rahoituksen päätyttyä, ja vain 4 % lopetti kokonaan. Konkreettiset tulokset ovat merkittäviä, sillä 40 % projekteista sai aikaan toimivan prototyypin ja 35 % johti uuden startup-yrityksen perustamiseen. Business Finlandin tilastojen mukaan vuodesta 2014 alkaneista R2B-hankkeista on syntynyt 213 startup-yritystä, joista noin 30 % keskittyy terveysteknologiaan tai -alaan. Pitkän aikavälin tarkastelussa näiden startupien menestys on rohkaisevaa. Viiden vuoden kuluttua perustamisesta 18 % yrityksistä luokitellaan selvästi menestyneiksi arvonlisän, liikevaihdon kasvun ja kannattavuuden perusteella – mikä on kansainvälisesti vertailtuna korkea onnistumisprosentti.

R2B-rahoitus on osoittanut merkittävää vaikuttavuutta suomalaisen tutkimuksen kaupallistamisessa ja synnyttänyt uutta liike-toimintaa. Jotta tämä lupaava kaupallistamisvire kantaa jatkossa vielä pidemmälle, on huolehdittava, että tutkijatiimeillä on kannusteet ja verkostot viedä ideansa eteenpäin ja parhaille ideoille tarvittava jatkorahoitus R2B-vaiheen jälkeen. Tämä varmistaa, että R2B:n tukemat innovaatiot jalostuvat menestyviksi tuotteiksi, palveluiksi ja kasvuyrityksiksi Suomessa.

Julkisen TKI-rahoituksen tutkimustuloksia

- Business Finlandin T&K-rahoituksella on myönteinen ja tilastollisesti merkitsevä vaikutus työllisyyteen ja liikevaihtoon pk-yrityksissä ja mikroyrityksissä. Oosi et al. (2024)
- Business Finlandilta saatava rahoitus korreloi yrityksen mahdollisuuden kasvaa scaleup-yritykseksi kolmen vuoden sisällä. Oosi et al. (2024)
- T&T-tuet ovat lisänneet yritysten TKI-toimintaa ja kasvua. Erityisen vaikuttavia ovat eri TKI-yhteistyömuodoille myönnetyt tuet. Martikainen et al. (2023)
- T&K-tuet eivät syrjäytä yksityistä T&K-rahoitusta. Martikainen et al. (2023)
- T&K-tukien hyvinvointivaikutukset ovat suurimmat, kun ne nopeuttavat T&K-työntekijöiden uudelleenallokointia korkean T&K-tuottavuuden yrityksiin. Tehokkainta innovaatiopolitiikka on silloin, kun se suuntaa T&K-tuet yrityksille, joilla on suurin innovaatiokyky. Einiö et al. (2022)
- Finanssikriisin jälkeinen heikko tuottavuuskehitys ei johdu siitä, että yksityisen ja julkisen T&K-toiminnan tuottavuusvaikutukset olisivat laskeneet. Valmari (2022)
- TKI-tuki kasvattaa merkittävästi innovaatioiden todennäköisyyttä. Van der Have (2020)
- Yhden prosentin kasvu T&K-tukieuroissa nosti otoksen yritysten
- T&K-intensiteettiä noin 2,5 % ja kesto oli 8 vuotta. Tuottavuuden kasvu ei poikennut vertailuyrityksistä. Koski et al. (2020)
- Tekesin rahoituksella on kausaalinen vaikutus startup-yritysten kasvuun. Lisäksi Tekesin rahoittamien startupien toteutunut menestys vaihtelee vertailuryhmän yrityksiä enemmän, mikä viittaa oikeansuuntaiseen riskinottoon rahoitettavien hankkeiden valinnassa. Halme – Rouvinen et al. (2018)

Innovaatio- yhteistyö lisää ulkoisvaikutuksia



Suomessa tarvitaan enemmän menestymisen nälkää. Siksi Business Finlandin tavoitteena on lisätä yritysten kasvunhalua ja kunnianhimoa. Asiakkaita kannustetaan tavoittelemaan rohkeasti suurempia innovaatio- ja kasvumahdollisuuksia sekä rakentamaan kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja. Yhteistyön vahvistaminen yritysten, julkisen sektorin ja kansainvälisten toimijoiden välillä auttaa laajentamaan hyötyjen leviämismekanismia ja vähentämään innovaatiojärjestelmän sisäänpäin kääntyneisyyttä. Osallistuminen EU:n T&K-projekteihin pitää Suomen teknologisen kehityksen kärjessä. Lisäksi tavoitteena on, että yritykset lisäävät T&K-tulosten kaupallistamista, joten Business Finland tarjoaa rahoitusehtoihin kannustimia markkinoille siirtymiseen ja EU-rahoituksen hyödyntämiseen lähellä kaupallistamista olevissa hankevaiheissa (korkeammat Technology Readiness Level -tasot). Business Finlandin tavoitteena on:



- Lisätä nopeasti kasvavia innovatiivisia kasvuyrityksiä
- Lisätä kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä sekä yhteistyön mahdollistamia yritysten innovaatiohankkeita
- Lisää panostuksia loppuasiakkaiden tarpeiden ymmärtämiseen sekä kansainvälistymisen ja kaupallistamisen valmisteluun

Yhteistyön voima: T&K- ja innovaatiotoiminnan ulkoisvaikutukset

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan (T&K) ulkoisvaikutuksilla tarkoitetaan hyötyjä, jotka leviävät laajemmalle yhteiskuntaan alkuperäisen innovaation kehittäjän ulkopuolelle. Innovaatiotoiminta tuottaa uutta tietoa ja osaamista, joka läikkyy muillekin yrityksille ja kansalaisille ilman, että alkuperäinen keksijä saa täyttä korvausta tai edes huomioi näitä hyötyjä omissa laskelmissaan. Kansainvälinen tieteellinen kirjallisuus osoittaa, että juuri yhteistyö ja verkostoituminen – olipa kyse yritysten keskinäisestä yhteistyöstä, yritysten ja yliopistojen kumppanuuksista tai laajemmista ekosysteemeistä – tehostavat innovaatioiden ulkoisvaikutuksia. Yhteistyön kautta tieto leviää nopeammin, osaaminen siirtyy tehokkaammin organisaatiosta toiseen ja tuottavuus kasvaa

laajemmin koko taloudessa. Yritysten välinen yhteistyö edistää sitä, että uudet teknologiat leviävät nopeasti toimijoiden välillä. Yritys–yliopisto-yhteistyö tuottaa puolestaan paitsi yritykselle sovellettavissa olevaa uutta tietoa, myös tieteellisiä julkaisuja ja koulutettuja asiantuntijoita, jotka vievät osaamista eteenpäin. Tällaisessa yhteistyössä yritys saa suoran hyödyn innovaatiosta, mutta samalla yliopiston tuottama tieto on julkista ja kaikkien hyödynnettävissä. Samalla nämä yhteistyössä syntyneet keksinnöt leviävät helpommin myös muihin yrityksiin julkaisujen, konferenssiesitysten ja osaajien liikkuvuuden kautta.

Ekosysteemit ja innovaatiokeskittymät ovat konkreettinen esimerkki siitä, miten yhteistyö tuottaa hyötyjä. Alueilla, joilla on tiheä verkosto samankaltaisia yrityksiä, alihankkijoita ja tutkimusorganisaatioita (esimerkiksi Piilaakso teknologiassa tai Oulu langattomassa viestinnässä), on havaittu poikkeuksellisen paljon tiedonvaihtoa. Business Finlandin viimeaikainen Veturirahoitus

Julkinen TKI-rahoitus edistää taloudellista uudistumista ja tiedon leviämistä yritysten välillä

on esimerkki kotimaisesta aloitteesta, jossa suuret yritykset hyödyntävät laajoja verkostoja. Business Finlandin teettämän väliarvioinnin mukaan rahoitus on synnyttänyt useita uusia avauksia yli ekosysteemirajojen ja levittänyt hiljaista tietoa laajemmalle Suomen yhteiskuntaan. Suuryritykset ovat tuoneet ekosysteemeihin resursseja ja liiketoimintaosaamista, kun taas pienemmät yritykset ovat päässeet kiinni sellaisiin kontakteihin ja tietoihin, joihin niillä ei muuten olisi pääsyä.

Suuryritysten rahoitus kanavoituu myös pk-yrityksille ja tutkimukseen

Suurten yritysten rooli ulkoisvaikutuksissa on keskeinen. Suuret yritykset voivat hankkia tarvitsemansa osaamisen globaalisti ja rakentaa ydinosaamisensa keskittymät mihin maahan tahansa. Jos Suomi ei tarjoa niiden tarvitsemää osaamista, samanlaisia kannusteita kuin muut maat ja jos yhteistyökulttuuri ei toimi, menetämme suurten yritysten innovaatioprojektit muualle.

Business Finland vaikuttaa verkottumiseen kannustavien rahoituskriteeriensä avulla suurten yritysten tutkimus-, kehitys- ja innovaatioprojektien laatuun. Tämä tuottaa merkittäviä ulkoisvaikutuksia, kun osaaminen siirtyy suurten yritysten,

yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten välillä ja pk-yritykset kehittyvät suurten yritysten alihankkijoina ja strategisina kumppaneina.

Suuret yritykset tekevät merkittävän osan Suomen tutkimus- ja kehitystoiminnasta, kehittävät osaamista ja tuottavat radikaaleja innovaatioita. Nämä yritykset ovat myös tärkeässä roolissa siten, että yhteistyössä yliopistojen kanssa ne suuntaavat yliopistojen tutkimusta. Myös pk-yritykset hyötyvät isojen yritysten kanssa tehdystä yhteistyöstä, koska niiden vienti suuntautuu usein isojen yritysten johtamiin verkostoihin.

Suuret yritykset ovat merkittäviä työllistäjiä ja yhteisöveron maksajia Suomessa. Jos suuret yritykset siirtävät ydinosaamisensa kehittämisen pois Suomesta, yritysten muutkin toiminnot seuraavat ennen pitkää perässä. Siksi suurten yritysten tutkimus- ja kehitystoiminnan julkinen rahoitus on Suomelle vielä tärkeämpää kuin suurille yrityksille itselleen

Vuonna 2025 Business Finland on rahoittanut suurten yritysten tutkimus-, kehitys ja innovaatioprojekteja yhteensä 310 miljoonalla eurolla. Suurten yritysten kautta kanavoitui pk-yrityksille 78 miljoonaa euroa ja tutkimusorganisaatioille 30 miljoonaa euroa.

Monet menestyneet yksityisen sektorin innovaatiot ovat saaneet alkuvaiheessa rahoitusta ja muita palveluita julkiselta sektorilta niin Yhdysvalloissa kuin muissakin kehittyneissä talouksissa.

Suurten yritysten rahoitus tuottaa laajasti ulkoisvaikutuksia

Suurten yritysten ulkoistusvaikutukset



Suurille yrityksille myönnettyä Business Finlandin rahoitusta kanavotuu myös pk-yrityksille, korkeakouluille ja tutkimuslaitoksille.

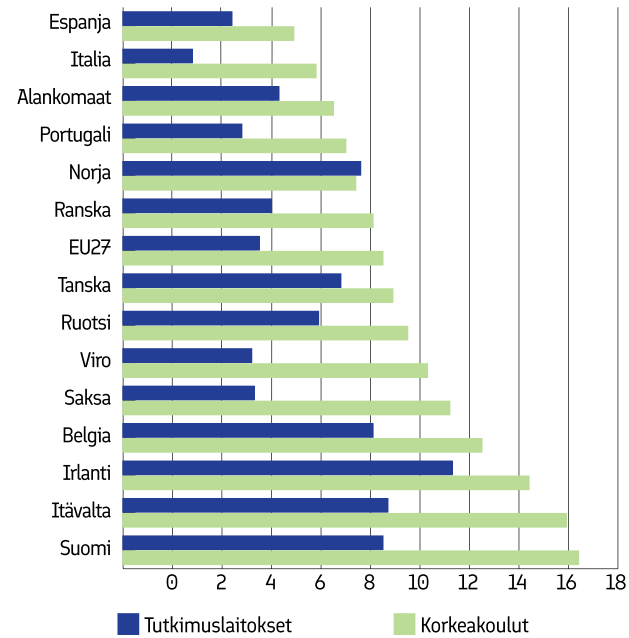
Suuryritysten tutkimusyhteistyö on kanavoitunut merkittäviksi innovaatioiksi myös Suomessa.

Korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten välinen yhteistyö rakentaa sellaista osaamista, joka sitoo yritysten innovaatiotoimintaa Suomeen. Myös suuret globaalit haasteet vaativat isojen yritysten mukanaoloa ja verkottumista pk-yritysten kanssa. Monille suurille yrityksille on haastava synnyttää radikaalisti uusia, omien vanhojen tuotteiden ja palvelujen valta-asemaa haastavia

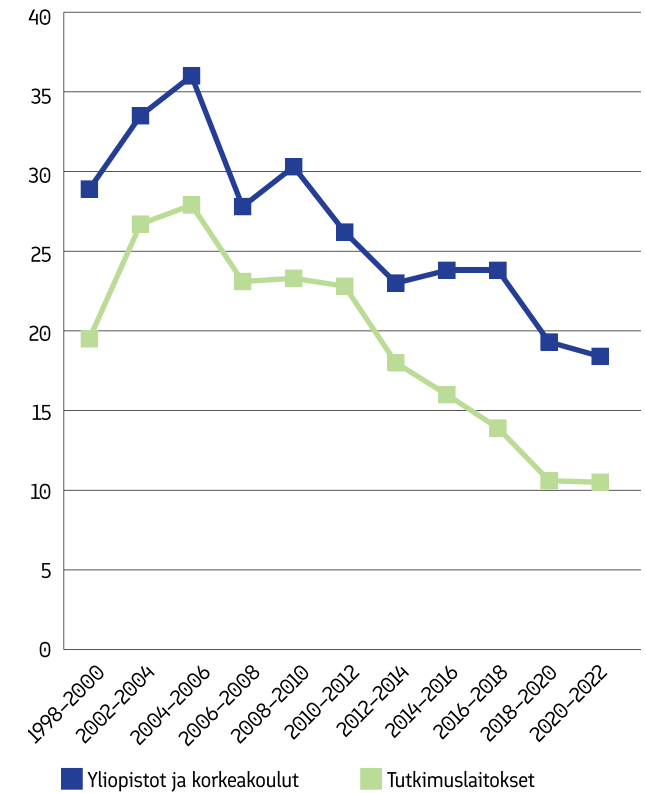
ratkaisuja. Oman uudistumisensa ja tulevan kilpailukykyensä turvaamiseksi suuret yritykset hakevat usein innovaatiokumppanuuksia vanhentuneita ajatusmalleja haastavien alkavien ja pienten yritysten kanssa. Viime vuosina tapahtuneet T&K-rahoituksen leikkaukset ovat vähentäneet nimenomaan tutkimuksen ja yritysten välistä yhteistyötä.



Suomi on kärkimaa yritysten ja tutkimusorganisaatioiden innovaatioyhteistyössä – rahoitusleikkaukset ovat heikentäneet yhteistyötä



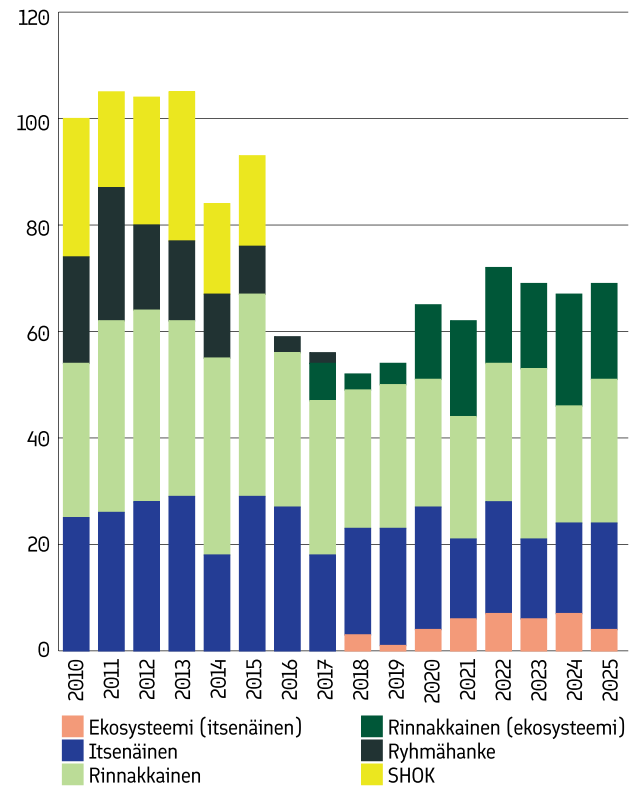
Yritysten innovaatioyhteistyö yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa



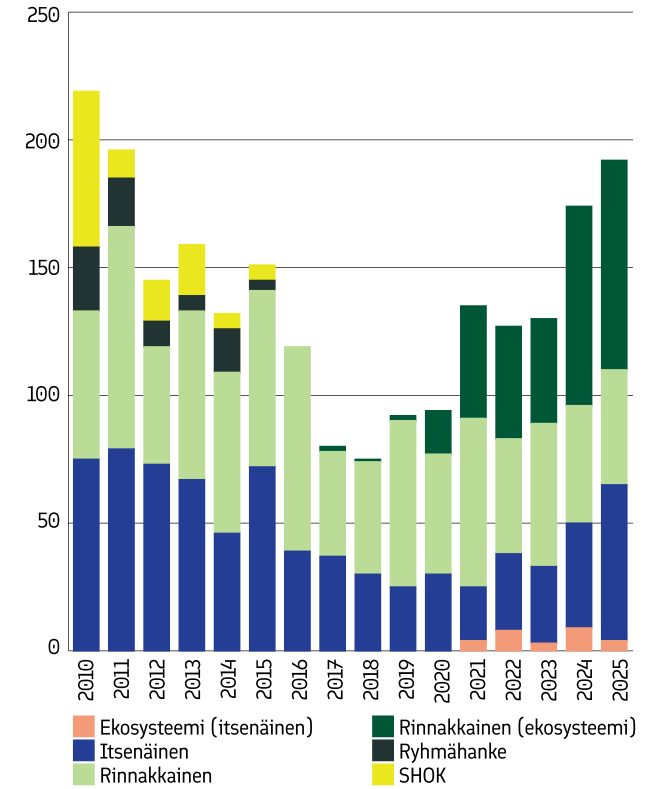
Innovaatioyhteistyökumppani; korkeakoulut

Yritysten yhteistyö %-osuutena innovaatio toimintaa harjoittaneista yrityksistä yhteistyökumppanin mukaan

Lähteet: Eurostat, Community Innovation Survey CIS2024; EU27, Alankomaat, Tanska, Ranska, Ruotsi CIS2022, Tilastokeskus 2025



Organisaatioiden lkm hanketyypeittäin



Rahoitus

Tekesin ja Business Finlandin julkisen tutkimuksen rahoitus ja projektien lukumäärä tutkimusprojekteissa.

Lähde: Business Finland

Itsenäinen hanke ei ole kytköksissä muihin (ei yhteistyötä), Ryhmähanke = rahoitus menee koordinaattorin kautta yhdellä hakemuksella, Rinnakkainen hanke = jokainen osapuoli saa oman rahoituspäätöksen, mutta projektit liitetään yhdeksi kokonaisuudeksi.

T&K-yhteistyö lisää yritysten ja tutkimuslaitosten kilpailukykyä

T&K-yhteistyöstä kilpailukykytekijänä tilattiin arviointi (Halme et al. 2023) vuonna 2023 ja se keskittyi Business Finlandin yhteistyöinstrumentteihin, jotka ovat yritysten ja tutkimusorganisaatioiden välistä Co-Creation ja Co-Innovation-rahoitusta.

Vuosina 2018–2022 on päättynyt 136 Co-Innovation-projektiä, joista on ollut keskimäärin 4,6 kumppania ja hankekoko 4 miljoonaa euroa. Business Finlandin rahoitus oli 212 miljoonaa euroa 546 miljoonan euron kokonaisvolyymista. Co-Creation-projekteja on ollut 151 kpl, mutta projektit olivat huomattavasti pienempiä (keskimäärin 146 000 euroa ja keskimäärin 1,8 kumppania). Business Finlandin rahoitus oli 13,6 miljoonaa euroa 22,1 miljoonan euron kokonaisvolyymista. Keskeiset tulokset olivat:

Arvioinnissa havaittiin, että rahoituksella on selkeä lisäys T&K-yhteistyön laajentamiseen ja hankkeet laajentavat selkeästi osamisverkostoja: yli puolella (55 %) yrityksistä ei ollut aiempaa sitoutumista T&K-yhteistyöhön.

Tutkimusorganisaatiot saavuttivat suurelta osin (76 %) heidän tutkimus- ja yhteistyötavoitteensa ja projekteja pidetään onnistuneina, kun taas yritykset olivat selvästi kriittisempiä (38 %) onnistumisesta ja tuloksista. Yhteistyö kansainvälisten TKI-verkostojen kanssa oli heikko sekä tutkimusorganisaatioilla että yrityksillä. Kuitenkin lähes puolet yrityksistä (45 %) ilmoitti, että

hankkeilla oli erittäin merkittävä tai merkittävä vaikutus uusien tuotteiden, prosessien tai palvelujen markkinoille tuomiseen kansainvälisille markkinoille.

Hankkeiden vaikutus yritysten pätevän henkilöstön tai asiantuntemuksen saatavuuden parantamiseen on ollut alhainen. Vain 7 % yrityksistä vastasi, että Co-Innovation-hankkeella oli erittäin merkittävä vaikutus korkeasti koulutetun henkilöstön houkuttelemiseen ja vain 2 % vastasi, että niillä oli pääsy kansainväliseen osaamiseen hankkeen avulla.

Ekonometrinen analyysi osoitti, että Co-Innovation-hankkeisiin osallistuvat pk-yritykset menestyvät paremmin rahoituspäätöksen jälkeen liikevaihdon kasvun ja työpaikkojen luomisen kannalta verrattuna pk-yrityksiin, jotka saavat muuta T&K-rahoitusta Business Finlandilta. Pk-yritykset edustavat selkeää enemmistöä (noin 70 %) Co-Innovation-yritysprojektitumppaneista.

Hankkeilla on myös vaikutusta vihreään siirtymään. Suurin osa Co-Innovation-hankkeista kohdistuvat suoraan kestävään kehitykseen sekä muihin Business Finlandin painopistealueisiin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että rahoituksella on selkeä lisäys T&K-yhteistyön laajentamiseen ja hankkeet laajentavat selkeästi osamisverkostoja. Lisäksi pk-yritykset edustavat selkeää enemmistöä Co-Innovation-yritysprojektitumppaneista. Kunnianhimoisten pk-yritysten suuri määrä on ollut positiivinen yllätys. Tässä suhteessa projekteissa on potentiaalia tiedon jakamiseen ja kyvykkyyksien kehittämiseen.



Ekosysteemit lisäävät verkostovaikutuksia

Pitkällä aikavälillä julkisen innovaatio-rahoinnin tulee tuottaa uutta tietoa ja osaamista, joka hyödyttää koko yhteiskuntaa. Yhtä lailla tärkeä perustelu on innovaatiojärjestelmän kokonaisuuden tai ”innovaatioekosysteemin” pitkäjänteinen kehittäminen. Julkista rahoitusta motivoi myös kansakuntien väliseen kilpailuun liittyvä strateginen ajattelu: monikansallisesti toimivien yritysten toiminnolla on lukuisia vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja, ja maat kilpailevat erityisesti työntensiivistä ja korkeapalkkaisesta innovaatiotoiminnasta.

Ekosysteemi on verkosto, jonka jäsenillä on jaettu päämäärä ja yhteiset toimintatavat ja niissä on mukana toimijoita sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta. Ekosysteemejä edistävissä innovaatiopolitiikassa julkisen sektorin keskeisin rooli on korjata ns. järjestelmäpuutteita; merkittävien uusien ekosysteemien syntyminen edellyttää yhtäaikaista ja samansuuntaista ponnistusta suurelta joukolta eri toimijoilta. Jotta yksittäinen toimija voisi saada aikaan ekosysteemiin vaadittavan verkoston, luotua sille yhteisen tavoitteen ja kasvuvision, sekä orkestroitua sille yhteisen muutosohjelman, tarvittaisiin äärettömän vahva veturi ja liiketoimintamalli. Julkisella sektorilla onkin perusteltu rooli tämän tyyppisen yhteiskunnan kannalta arvokkaan rakennemuutoksen käynnistäjänä ja fasilitoijana.



**Ekosysteemit lisäävät
systemisiä vaikutuksia ja
edistävät rakennemuutosta**

Yhteistyön rahoitus, verkostojen fasilitointi ja rahoituksen fokuointi kansantalouden kannalta erityisen lupaaville ekosysteemeille mahdollistaa rakennemuutoksia, jotka eivät muuten tapahtuisi. Monet innovaatiot ovat luonteeltaan systemisiä, ja vaativat tuekseen täydentäviä innovaatiota, infrastruktuuria tai tuotteita. Niihin voi liittyä myös verkostovaikutuksia, jotka eivät suoraan hyödytä alkuperäisen innovaatioinvestoinnin tekeviä yrityksiä. Systemisten hyötyjen realisointi edellyttää koordinoitua, joka käytännössä onnistuu vain harvoin puhtaasti yksityisten toimijoiden yhteistyönä. Samalla ekosysteemit lisäävät Suomen innovaatioympäristön kiinnostavuutta T&K- ja innovaatiotoiminnan sijaintipaikkana.

Veturien ekosysteemeillä innovaatioita ja lisäarvoa TKI-yhteistyöstä


Veturi-ohjelman ekosysteemit toteuttavat tutkimus-, kehitys- ja innovaatio (TKI) -hankkeita, joissa ne ratkovat merkittäviä tulevaisuuden haasteita ja pyrkivät vaikuttamaan Suomen kilpailukyvyn kasvattamiseen.

Veturiekosysteemien väliarvioinnissa tarkasteltiin ekosysteemien sisäistä yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyötä sekä ekosysteemeistä syntyviä yhteiskunnallisia vaikutuksia samalla pilotoiden uudenlaisia arviointimenetelmiä, kuten kielimallipohjaisia analyysimenetelmiä (Lähteenmäki-Smith et al. 2025).

Arviointi osoitti, että ekosysteemit ovat onnistuneet mobilisoimaan merkittäviä resursseja tutkimukseen ja innovointiin, ja ne ovat hyvässä vauhdissa saavuttamaan päätavoitteensa, huolimatta merkittävistä haasteista toimintaympäristössä. Ohjelma on tuottanut merkittävää osaamisen ja tietämyksen leviämistä ja ulkoisvaikutuksia, jotka hyödyttävät paitsi osallistuvia organisaatioita, myös laajemmin suomalaista taloutta ja yhteiskuntaa. Näitä hyötyjä ovat mm. kasvaneet T&K-investoinnit, uusien työpaikkojen synty

(erityisesti korkean osaamisen työpaikkojen osalta) ja kestäväen kehityksen edistys. Veturi-ohjelmassa toteutettava ekosysteemien toiminta on osoittanut merkittävää lisäarvoa, erityisesti panoksina (lisääntyneet investoinnit ja yhteistyö) ja yritysten sekä tutkimusorganisaatioiden käyttäytymisen muutoksiin liittyen. Yhteistyöstä on myös saatu tuloksina uusia tutkimuksellisia ja yhteistoiminnallisia avauksia, joilla vaikutetaan kestävyyssiirtymään ja kilpailukykyyn. Tämä edesauttaa myös SDG-tavoitteiden saavuttamista. Yhteistyön myötä myös ekosysteemiin perustuva kehittäminen on lisääntynyt perinteisen yrityksen sisäisen kehittämisen sijaan.

Veturi-ohjelmasta on ollut erilaisille ja eri kokoisille toimijoille erilaisia hyötyjä. Suuryritykset hyötyvät monikumppaniverkostojen resursseista ja osaamisesta. Suuryritykset tuovat ekosysteemin toimintaan myös tehokkuutta ja lisäarvoa tuottavaa toimintaa sekä uusia avauksia, kun taas pienemmät yritykset hyötyvät mahdollisuudesta rakentaa uusia yhteyksiä ja kumppanuuksia, joihin niillä ei olisi muuten pääsyä. Keskisuuret yritykset puolestaan hyötyvät

A man wearing a black cap and a light-colored shirt is shown in profile, looking towards a drone flying in the sky. The drone is a quadcopter with a camera attached. The background is a clear blue sky with some buildings visible in the distance.

kohdennetuista yhteistyömuodoista, kuten esim. tiettyihin teknisiin kehitysaskeliin keskittyvistä kumppanuuksista (mm. VTT kanssa). Keskisuuret yritykset hyötyvät myös tutkimuslaitosten osaamisesta ja toimialaosaamisesta ja käytännön toteutusta ja validointia korostavista yhteistyöhankkeista. Pk-yritysten mobilisoinnissa ekosysteemyöhön on ollut haasteita, kuten myös ekosysteemien jatkuvuuden varmistamisessa rahoitusajanjakson jälkeen. Tutkimuslaitosten rooli on ekosysteemeissä keskeinen akateemisen näkemyksen ja teollisten tarpeiden yhdistämisessä. Yleisesti ottaen Veturi-ohjelman osapuolet ovat muita yrityksiä aktiivisempia patentoinnissa.

Ohjelmalla on ollut myönteinen vaikutus Suomen talouteen ja yhteiskuntaan, ja se on edistänyt kestävä

kehitystä ja ekosysteemirajat ylittäviä uusia avauksia. Veturi-ekosysteemit synnyttävät tutkimusperusteista kasvua Suomeen, luovat kiinnostusta uudenlaiseen ekosysteeminä toimimisen malliin, vahvistavat osamispohjaa, korostavat kestävyuden, digitalisaation ja vastuullisuuden teemoja sekä rakentavat tutkimusyhteistyötä. Lisäksi yritysten ja tutkimusorganisaatioiden, mutta myös ekosysteemin ulkopuoliset ulkoisvaikutukset korostuvat ja ekosysteemeissä tehtävä yhteistyö onkin johtanut uuden teknologian, ratkaisujen ja liiketoimintamallien kehittämiseen edistäen samalla suomalaisten yritysten kilpailukykyä. Veturi-ekosysteemien osapuolten lisääntyneet T&K-investoinnit kertovat siitä, että Veturi-ohjelma on merkittäväksi hyödyksi Suomen 4 % TKI-tavoitteen tavoittelussa.

Ohjelmat lisäävät yhteistyötä ja kasvua

Ohjelma-arviointien saralla toteutettiin vuonna 2024 neljä erillistä ohjelma-arviointia, joissa arvioitiin yhteensä kymmenen päättynyttä ohjelmaa.

Kolmen kestävyyyteen liittyvän ohjelman arvioinnissa (Sepponen et al., 2024) luotiin katsaus kolmeen nykymuotoisen Business Finlandin aikana toteutuneeseen ohjelmaan (Sustainable Manufacturing (2020–2023), Bio and Circular Finland (2018–2022), ja Smart Energy (2017–2021)). Nämä ohjelmat olivat yleisesti ottaen menestyksekkäitä tavoitteidensa saavuttamisessa ja Business Finlandin roolin olevan keskeinen liiketoiminnan ja viennin kasvun tukemisessa. Bio and Circular Finland -ohjelma oli erityisesti hyvin menestyksellä tavoitteenaan olleessa bio- ja kiertotalouden ratkaisujen kehittämisessä, ja Sustainable Manufacturing -ohjelma uudentyypisen teollisen yhteistyön ja älykkäämpien teollisten valmistusprosessien edistäjänä. Smart Energy -ohjelma puolestaan edisti Suomen asemaa energiaratkaisujen tarjoajana ja yhteistyöalustojen rakentajana. Yleensä ottaen ohjelmat olivat menestyksekkäitä ekosysteemien rakentajina, ja tähänastisten tulosten perusteella kuitenkin tunnistaa myöhemmin realisoituvan positiivista vaikutusta yritysten liiketoiminnan, yritysten kasvun ja viennin kehittymisen suhteen.

Kolmen digiteemaisen ohjelman arvioinnissa (Johannesen et al. 2025) arvioitiin samoin kolmea nykymuotoisen Business

Finlandin aikana toteutettua ohjelmaa (Digital Trust (2019–2023), Experience Commerce (2019–2023) ja AI Business (2018–2021)). Ohjelmien todettiin olleen relevantteja ja osallistujilleen hyödyllisiä. Niiden keskeisimpiin vaikuttavuuksiin liittyy verkostomaisen toiminnan, synergian, yhteistyön ja kumppanuuksien mahdollistuminen, joiden on asiakastasolla koettu johtaneen liiketoiminnallisiin hyötyihin, kuten liiketoiminnan, viennin ja asiakkuuksien kasvuun, rahoitusaseman vahvistumiseen ja kansainvälisen kilpailukyvyn paranemiseen. Oleellisiksi vaikutuksiksi on myös koettu parantunut ymmärrys digitaalisen liiketoiminnan mahdollisuuksista, vaikutukset liiketoimintastrategioihin, ja ohjelmatoiminnan kautta muodostunut näkyvyys. AI-ohjelman kohdalla voidaan myös todeta Business Finlandin toimineen – kuten ohjelmien kohdalla usein ennenkin – sopivasti aikaansa edellä yhteiskunnan kannalta oleellisessa transformatiotilanteessa. Aiemmin mainittu Green Growth -ohjelma on tästä toinen hyvä esimerkki. AI-ohjelmasta nostettakoon esille myös sen sidosryhmiensä kanssa ja kautta tekemä vaikuttamistyö alan kannalta keskeiseen EU-tasoiseen säädöstöön.

Food from Finland (2014–2023) ja Green Growth (2011–2015) -ohjelmien arvioinnissa (Valtakari et al. 2025) tarkasteltiin kahta ennen nykymuotoista Business Finlandia käynnistynyttä ohjelmaa, joista Green Growth on toteutettu kokonaan Tekesin aikaisena ohjelmana, kun taas Green Growth oli ensimmäiseltä viideltä vuodeltaan Finpron toteuttama ohjelma, joka jatkui

sittemmin Business Finlandin ohjelmana. Tässä arvioinnissa pystyttiin tarkastelemaan yritysten liiketoiminnan kehittymistä riittävän pitkältä aikajaksolta tilastollisen tutkimuksen keinoin, koska toteutetuista toimista oli kulunut riittävästi aikaa. Tähän liittyivät myös oleelliset havainnot.

Green Growth -ohjelma oli oleellinen edelläkävijäohjelma, jolla edistettiin vihreää siirtymää teknisen kehityksen ohella myös asennemaaperän muokkaajana. Liiketoimintalukuja tarkasteltaessa havaitaan, että osallistujayritysten liikevaihdot ovat kasvaneet vertailuryhmää paremmin, ja vieläpä sitä vahvemmin, mitä hyödyllisemmäksi ohjelma on koettu. Pitkäaikaistarkastelussa nähdään, että osallistujayritysten liikevaihdot ovat kasvaneet huomattavasti vertailuryhmää paremmin (77.5 % vs 17.1 %) ja että tämä havainto on tilastollisesti merkitsevä. Laajennettaessa tarkasteluun mukaan muu Business Finlandin rahoitus, havaitaan edelleen sama ilmiö: ohjelman asiakkaat ovat kasvaneet selvästi ja merkitsevästi vertailuryhmäänsä paremmin.

Food from Finland -ohjelman osalta havaitaan, että osallistujayritysten vienti on parantunut ohjelman vaikutuksesta, erityisesti EU-maihin kohdistuvan viennin osalta. Lisäksi havaitaan, että todettu viennin kasvu selittyy nimenomaan ohjelman tarjoamilla vienninedistämispalveluilla. Aktiivinen osallistuminen ohjelmaan heijastuu viennin suhteellisenä kasvuna yrityksen liiketoiminnassa.

Smart Mobility and Batteries from Finland (2019–2022) ja New Space Economy (2018–2022) -ohjelmien arvioinnissa (Jakobsen et al. 2025) todettiin ohjelmien olevien erityisen arvokkaita kentän kokoojana ja toimijoiden yhdistäjänä. Tämä oli myös osallistujien pääodotus ohjelmille. Nämä ovat samalla tyypillisiä generisiä havaintoja ohjelmatoiminnasta ylipäänsä. Ohjelman toiminnoista TKI-rahoitus ja kansainvälistymispalvelut koettiin keskeisimmiksi. Ylipäänsä, ohjelmiin oltiin hyvin tyytyväisiä ja tarjottujen palvelujen olleen relevantteja ja hyvin toteutettuja. Parantuneen ekosysteemiymmärryksen, verkottumisen ja teknisen kyvykkyyden ohella osallistujien viennin ja kansainvälisen kilpailukyvyyn oli koettu parantuneen. Kilpailukyvyyn parantumisen raportointiin tapahtuneen erityisesti teknisen kyvykkyyden kehittymisen kautta. Myös tässä ohjelmassa Business Finlandin ohjelmille tyypillinen toimintatapa tarjota ohjelmissaan koko talon palvelutarjooma – erityisesti siis TKI-rahoitusta ja vienninedistämispalveluja – on koettu hyödylliseksi. Molemmassa ohjelmissa kansainvälistymisen ja vienninedistämisen palvelut on koettu vaikuttaviksi, tiiviiseen ja konkreettiseen kansainväliseen yhteistyöhön tukeutuneessa New Space Economy -ohjelmassa erityisen suuressa määrin.

Digital Native Finland -missio on parantanut digitalisaation strategista kehittämistä – haasteena läpinäkyvyys asiakkaille

Business Finland teetti arvioinnin ensimmäisestä missiosta, joka liittyy digitaalisuuteen (Salminen et al. 2026). Arvioinnin mukaan DNF-missio on auttanut kokoamaan digitalisaatioon liittyvät ohjelmat yhteisten tavoitteiden alle ja tukenut Business Finlandin strategista suuntaa. Käytännön toimeenpano on kuitenkin ollut monimutkaista suhteessa Business Finlandin rakenteisiin. Missio on osoittanut kykyä reagoida ulkoisiin muutoksiin, kuten GenAI-kampanjan käynnistämiseen ja puolustusteemojen lisäämiseen Defence & Digital Resilience -ohjelmaan. Yhteistyö ja pitkäjänteinen suunnittelu ovat vahvistuneet, mutta järjestelmätason muutosta rajoittavat resurssien niukkuus, toimivaltuuksien puute ja kokeilualustojen vähäisyys.

Missiomalli on selkeyttänyt temaattisia painotuksia ja tukenut strategisten ohjelmien kehittämistä sekä edistänyt uusiin yhteistyötapoihin siirtymistä. Missio koetaan relevantiksi strategiseksi kehikseksi, joka tukee jatkuvuutta digitalisaatiotyössä ja kytkeytyy kansallisiin politiikkaprosesseihin (esim. Data Economy Roadmap, Digital Compass). Useimmille yrityksille ja tutkimustoimijoille missio on kuitenkin etäinen ja abstrakti; toiminta kohdistuu pääosin ohjelmatasolle, eikä mission kokonaisuus ole laajasti tunnettu.

DNF-mission kautta on jaettu 257 miljoonaa euroa. Rahoitus kohdistuu pääasiassa suuriin yrityksiin teknologiapainotteisissa

kokonaisuuksissa. PK-yritykset kokevat vaikeuksia löytää sopivia instrumentteja erityisesti varhaisen vaiheen rahoituksen työkaluvalikoiman supistuttua. Tapahtumat ja verkostoituminen ovat arvostettuja, mutta osallistuminen jää suppeaksi. Aktiiviset osallistujat hyötyvät eniten näkyvyydestä ja verkostoista. Keskeisiä ohjelma-kohtaisia havaintoja:

- 6G Bridge: Strategisesti tärkeä, mutta koetaan rahoitusvälineeksi; tarve poikkisektorisille piloteille.
- Data Economy: Erittäin relevantti ja tukee kansallisia/EU-tavoitteita; kaipaa näkyvyyttä ja PK-ystävällisiä työkaluja.
- Defence & Digital Resilience: Ajankohtainen ja perusteltu, mutta puolustuspainotus voi peittää resilienssiteemoja.
- GenAI-kampanja: Ketterä ja reaktiivinen, mutta lyhytkestoinen; tarvitaan jatkuvuutta ja linkitystä muihin ohjelmiin.
- Quantum Computing: Hyvin kohdennettu, mutta kaipaa enemmän poikkitieteellistä kokeilua.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että DNF tuottaa sisäistä lisäarvoa yhteistyön ja koordinaation muodossa, mutta sen operatiivinen vaikutus yrityksiin on rajallinen. Mission rooli on strateginen ”sateenvarjo”, mutta toimeenpanoa rajoittavat epäselvät vastuut, resurssit ja vähäinen toimivalta. Käytännön edistys perustuu yksittäisiin johtajiin ja epävirallisiin verkostoihin. PK-yritysten rahoituspolkua tulisi myös kehittää. Ohjelmien relevanssi on vahva, mutta niiden näkyvyys ja sitoutuminen jäävät rajallisiksi.



Ilmastonmuutos on ihmiskunnan suurin haaste

Tulevan talouskasvun kääntäminen vihreämpään suuntaan on aikamme merkittävin yhteiskunnallinen haaste. Luonnon ja ympäristön kannalta keskeiset tulemat syntyvät ihmisten välisen yhteiskunnallisen, taloudellisen ja sosiaalisen kanssakäymisen tuloksena. Poliittiset ja taloudelliset prosessit ja erilaiset normit ohjaavat tätä kanssakäymistä. Vihreä siirtymä ei tapahdu ilman laaja-alaista yhteiskuntapoliittista työntöä. Poliittikkatoimien tulee olla laaja-alaisia ja toisiaan tukevia. Niiden tulee ohjata ihmisten ja organisaatioiden vuosikymmenien päähän ulottuvia odotuksia siten, että haittojen aiheuttamisen uskotaan tulevan yhä kalliimmaksi ja vihreään siirtymään myötävaikuttaminen yhä kannattavammaksi.

Luonto- ja ympäristöhaasteiden yksi keskeinen syy on se, että ihmiset ja organisaatiot eivät yksityisten markkinoiden puutteellisen toiminnan takia huomioi kaikkia toimiansa aiheuttamia vaikutuksia. Nämä ulkoisvaikutukset saavat aikaan sen, että luontoa ja luonnonvaroja hyödynnetään liikaa ja päästöjä syntyy yli maapallon kantokyvyn. Mark-

kinoiden toimintaa tulee tehostaa, jotta ilmaston lämpenemistä voidaan hillitä. Valtio voi hidastaa ilmastonmuutosta lainsäädännöllä ja lisäämällä ratkaisuita T&K- ja innovaatiotoiminnan avulla, jotka kannustavat markkinoita vähentämään hiilidioksidipäästöjä. Poliittikantekijän ensimmäisenä ja keskeisimpänä ohjenuorana on, että ihmiset ja organisaatiot täytyy tavalla tai toisella saada sisäistämään aiheuttamansa luontoa ja ympäristöä rasittavat ulkoisvaikutukset – haitoista tulee siis maksaa osana markkinoilla vallitsevia hintoja (Blanchard et al. 2023, Hyytinen et al. 2024).

Ilmastonmuutokset torjumiseksi on esitetty laajamittaisia investointeja tutkimus- ja kehitystoimintaan, jotta teknologian suuntautumista voidaan ohjata ruskeista teknologioista kohti puhtaita teknologioita. On havaittu, että energiaintensivisten toimialojen yrityksille kohdistetut tutkimus- ja kehitystoiminnan tuet ovat lisänneet selvästi yritysten innovaatioiden ja patenttien määrää sekä tukeneet teknologista kehitystä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuet lisäsivät merkittävästi uusia teknologioita, ja vahvistivat yritysten yleistä innovaatioaktiivisuutta sekä samalla toimivat sekä

tehokkaana työkaluna ilmastonmuutoksen torjunnassa että taloudellisen kilpailukyvyyn vahvistamisessa (Koski – Wang 2025).

Puhtaassa siirtymässä tarvitaan kulutustottumuksien radikaalia muutosta, joka tapahtuisi yksilöiden omaksumien yhteiskunnallisten arvojen ja normien kautta. Erityisesti nuorten keskuudessa on jo tapahtunut tällainen muutos kohti ympäristöystävällisempiä valintoja. Tämä muutos vaikuttaa kysyntään, koska kuluttajat suosivat ympäristöystävällisiä tuotteita ja palveluita (Besley – Persson 2023). Kuitenkin on havaittu esimerkiksi Suomessa, että kansalaiset sekä hahmottavat luonto- ja ympäristöhaasteet että ovat tietoisia niiden ratkaisusta. Samalla kuluttajat ovat haluttomia tekemään tarvittavia valintoja: vihreä maksuvalmius on vähäistä, ja äänestettäessä tuki vihreään politiikan harjoittamiselle on laimeaa. Sen sijaan suomalaisyritykset ovat vähintään Ruotsin ja Tanskan tasolla vihreässä innovaatiotoiminnassa ja ovat vihreän ajattelun ja toimintansa puolesta edistyksellisiä (Hyytinen et al. 2024).

Siirtyminen puhtaaseen teknologiaan on myös hidasta siitä syystä, että ruskeiden teknologioiden käyttö on vakiintunut markkinoilla. Siirtyminen puhtaisiin teknologioihin tulee paljon vaikeammaksi, koska ruskeat innovaatiot ovat jo lukittuna käytössä. Lisäksi nykyiset innovaattorit taipuvat seuraamaan edelläkävijöiden jälkeä menneisyyden keksintöjen pohjalta, jotka

perustuvat esimerkiksi fossiilisiin polttoaineisiin (Dechezleprêtre – Hémous 2023)

Globaalit megatrendit, kuten ilmastonmuutos, luonnonvarojen hupeneminen ja kaupungistuminen luovat monia muita aloja nopeammin ja varmemmin kasvavat kansainväliset markkinat puhtaan teknologian tuotteille. Kasvavat markkinat ovat suomalaisille yrityksille iso mahdollisuus. On havaittu, että T&K-toiminnan aikaansaamilla heijastevaikutuksilla on keskeinen rooli teollisuuden kasvihuonekaasupäästöjen kehityksen kannalta. Saman toimialan muiden yritysten T&K-heijastevaikutus voi olla moninkertainen verrattuna yrityksen oman T&K:n päästövähennykseen. Tämä tulos korostaa innovaatioiden ja osaamisen leviämisen merkitystä päästövähennysten aikaansaamiseksi. Poliitiikkatoimien tulisi kannustaa paitsi yritysten omaa T&K-toimintaa myös puhtaan teknologian innovaatioiden ja osaamisen laajempaa leviämistä (Kuosmanen, 2026).

Hyvinvointia ja kestävää kasvua uusilla kyvykkyyksillä

Suomi tarvitsee siis laajempaa kyvykkyyksien pohjaa, jotta T&K- ja innovaatiotoimintaa lisäämällä ja osaamista monipuolistamalla päästään takaisin kestäväen kasvun uralle. Ala-Pietilän työryhmän raportti (TEM, 2022) nostaa esille, että hyvinvointimme kasvu on yhdistettävissä ympäristön kestävyteen ja siihen, että kansalaiset laajasti pääsevät osallisiksi hyvinvoinnista. Tämä tarkoittaa

taa kuitenkin nopeampaa talouden ja työllisyyden kasvua kestävyys huomioiden. Raportin mukaan hallituksen tavoite nostaa talouden T&K-menot 4 prosenttiin suhteessa BKT:een vuoteen 2030 mennessä on välttämätön edellytys paremman tuottavuuskehityksen vaatimalle innovaatiotoiminnan vahvistumiselle. Raportin mukaan tämä on mahdollista, jos julkinen T&K-rahoitus nousee 1,2 prosenttiin BKT:sta. T&K- ja innovaatiopäätösten lisäämisen ohella tarvitaan selvästi parempaa kykyä jalostaa ja skaalata innovaatioita korkean arvonlisän tuotannoksi Suomessa. Valtio voi tukea ekosysteemien vahvistumista ennen kaikkea pitkäjänteisen julkisen T&K- ja innovaatiopäätösten tehokkaalla kohdentamisella avainekosysteemeihin sekä kannustavalla sääntelyllä ja innovatiivisilla julkisilla hankinnoilla. Lisäksi suositellaan, että EU:n elpymispaketti kohdennetaan riittävän suuriin kasvua palveleviin kokonaisuuksiin.

Business Finlandin tavoitteena on lisätä kestävyttä taloudellisen kasvun ja kilpailukyvyyn edellytyksenä pitkällä aikavälillä. Tämä on erityisen merkityksellistä, kun otetaan huomioon talouskasvun irrottaminen resurssien käytöstä. Kestävä kehitys tarjoaa myös merkittäviä markkinapotentiaalia asiakkaillemme ja koko Suomen taloudelle: ihmiskunnan suurten haasteiden ratkaiseminen tarjoaa elinkelpoisia ja merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia.

Business Finlandin kestävän kehityksen strateginen tavoite on tärkeä kilpailukykytekijä yrityksille

Vuonna 2025 toteutetussa päämääräselvityksessä (Halme et al. 2025) arvioitiin Business Finlandin (BF) onnistumista sen kestävän kehityksen strategisessa tavoitteessa. Arvioinnin kohteena oli erityisesti Business Finlandin tutkimus- ja kehitysrahoitus (T&K-rahoitus). Arvioinnin mukaan kestävyys on noussut suomalaisissa yrityksissä keskeiseksi kilpailukykytekijäksi. Business Finland (BF) on vauhdittanut kehitystä rahoittamalla siihen liittyvää T&K-työtä sekä rakentamalla verkostoja. Muutoksen keskeisimmät ajurit ovat yritysten oma motivaatio ja markkinakysyntä.

BF:n asiakkaat pitävät kestävyyttä yhä tärkeämpänä kilpailukykytekijänä. Sen palveluista erityisesti missiot, ohjelmat ja Veturi-instrumentti ovat vahvistaneet yritysten kykyä tuottaa vaikuttavia ratkaisuja liittyen mm. hiilineutraaliuteen, kierto-talouteen ja sosiaaliseen kestävyteen. EU-vertailussa Suomen kestävän kehityksen innovaatiokyky on vahva erityisesti panospuolella, kuten T&K-investoinneissa ja huippututkimuksessa, mutta materiaalitehokkuudessa ja CO₂ tuottavuudessa on parannettavaa.

Arvioinnin mukaan BF:n rahoituksella on vahva taloudellinen lisäarvo. Se on alentanut T&K-toiminnan riskiä ja nopeuttanut mm. kestävien ratkaisujen teknologisia kokeiluita ja pilotointia, kierto-talouksmallien kehittämistä ja tukenut vähähiilisen liiketoiminnan edistämistä. Myös BF:n kautta luodut verkostot ovat tuoneet

asiakkaille selkeää lisäarvoa. Yritysten kiinnostus ja panostukset kestävän kehityksen ovat sisäsyntyisiä: BF on tukenut olemassa olevaa tekemistä, ennemmin kuin synnyttänyt uutta toimintaa. Myös BF:n toiminnan vaikutukset yritysten käyttäytymiseen ovat olleet vähäisiä ja konkretisoituneet olemassa olevan ambitiotason vahvistamisena ja skaalaamisena. Kestävyyden edelläkävijät toimivat kunnianhimoisesti ilman BF:n kannustusta, kun taas vähemmän kunnianhimoiset yritykset eivät koe BF:n vaikuttaneen heidän asenteisiinsa.

BF:n organisaation sisällä kestävän kehityksen näkökulmien integrointi on jäänyt puolittaiseksi. Kestävyyden asiantuntemus, mittarointi ja seuranta ovat hajanaisia, eikä ympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten systemaattista arviointia (esim. CO₂ päästöt, biodiversiteetti) ole riittävästi. Suhteessa verrokkeihin (Vinnova, Innosuisse, Bpifrance, Tesi, Finnvera) BF:n poikkileikkaavat kestävyyskriteerit ja rahoitusinstrumentit ovat vähäisiä.

Arviointi suosittaa 1) systeemisen otteen vahvistamista, jotta myös hitaammin reagoivat yritykset saadaan aktivoituksi, 2) kestävän kehityksen integrointia osaksi rahoituskriteereitä, 3) selkeämpää työnjakoa ja yhteistyötä muiden rahoittajien kanssa (Finnvera, Tesi), 4) sisäisten resurssien, osaamisen ja johtamisen vahvistamista, 5) ei-taloudellisten vaikutusten mittariston ja raportoinnin kehittämistä, sekä 6) tekemisen voimakkaampaa yhteensovittamista kansallisen ja kansainvälisen kestävyyspolitiikan linjausten kanssa.

Zero Carbon Future (ZCF) -missiolla relevantti fokus – haasteena käytännön toteutus

Business Finlandin vuosien 2020–2025 strategia toi mukanaan missiolähtöisen toimintatavan, jonka tavoitteena oli vauhdittaa systeemistä muutosta, vastata globaaleihin haasteisiin ja tuottaa laajaa yhteiskunnallista arvoa samalla kun avataan tulevaisuuden markkinamahdollisuuksia suomalaisille yrityksille. Joulukuussa 2021 käynnistetyn mission tavoitteena on kasvattaa Suomen globaalia hiilikädenjälkeä edistämällä vähähiilisiä ratkaisuja kansainvälisesti ja tukemalla Suomen tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Väliarvioinnissa (Hjelt et al. 2025) tarkasteltiin sittemmin lopetetun ZCF-mission edistymistä, strategista roolia, sidosryhmäyhteistyötä, toimeenpanoa ja vaikutuksia. Arviointi keskittyi erityisesti Decarbonized Cities (2023–2028), Hydrogen & Batteries (2023–2028), Flexible Energy Systems (2024–2029) -ohjelmiin.

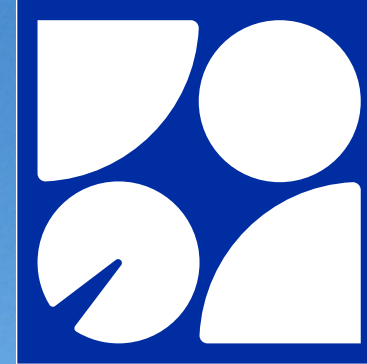
Arvioinnin mukaan ZCF oli hyvin linjassa BF:n strategian 2020–2025 kanssa, ja sidosryhmät arvostivat missiolähtöisen työn pitkäjänteistä temaattista fokusta. Missio oli kuitenkin varsin laaja, ja sen sisältö jäi monille epäselväksi. Suurin osa toimenpiteistä kohdistui globaaliin vaikuttamistyöhön ja toimintaympäristön kehittämiseen. Mission teemaa pidettiin relevanttina ja arvioinnin mukaan kehitystä kohti Suomen globaalin hiilikädenjäljen kasvattamista on nähtävissä. Arvioitsijat suosittivat jatkoon entistä tarkempaa priorisointia ja järjestelmällisempää suunnittelua vaikuttavuuden maksimoimiseksi.

ZCF katsotaan parantaneen BF:n sisäistä yhteistyötä, vähentäneen ohjelmasiiloja ja vahvistaneen globaalia suuntautumista. Se selkeytti ulkoista viestintää ja vahvisti verkostoja. Strateginen toimeenpano kärsi kuitenkin johdon tuen puutteesta, riittämättömistä resursseista sekä käytännön työkalujen rajallisuudesta.

Edistymisessä oli vaihtelua painopistealueittain, mutta onnistumisia nähdään erityisesti innovaatiotoiminnassa ja globaalissa näkyvyydessä. Erityisesti BF:n TKI-rahoitus ja vihreän siirtymän investoinnit olivat merkittäviä (noin 500 miljoonaa euroa vuosina 2022–2025). Myös käyttäytymismuutoksia ja systeemisiä vaikutuksia on saavutettavissa, mutta ne edellyttävät pitkäjänteistä työtä. Rajalliset resurssit korostavat tarvetta selkeälle priorisoinnille.

Arvioinnin keskeiset suositukset ovat 1) fokuksen ja prioriteettien tarkentaminen ja viestinnän parantaminen vaikuttavuuden maksimoimiseksi, 2) globaalin vaikuttamistyön jatkaminen Suomen hiilikädenjäljen ja kilpailukyvyyn vahvistamiseksi, 3) politiikka-yhteistyön vahvistaminen ja resurssien kohdentaminen pitkäjänteiseen systeemisen muutoksen edistämiseen, 4) vetureiden selkeämpi kytkeminen mission toteutukseen, 5) BF:n sisäisen toimeenpanon vahvistaminen ja missiotyön juurruttaminen arjen tekemiseen, sekä 6) riittävän asiantuntemuksen varmistaminen liittyen energiatransitioihin ja globaaleihin markkinoihin.

Maailmanluokan kyvykkyydet ja kasvualat lisäävät kilpailukykyä



Business Finlandin tavoitteena on tukea pitkäaikaista talouskasvua suuntaamalla panostuksia siten, että Suomen resurssit saavuttavat kriittisen massan kilpailussa globaalisti. Suomeen tarvitaan dynaamisia kasvu- ja liiketoimintakeskittymiä, jotka reagoivat ketterästi geopoliittisiin muutoksiin ja ylläpitävät toimintakykyä (ks. luku ennakoinnista raportin alussa). Business Finland panostaa sekä nouseviin kasvualueisiin että olemassa oleviin vahvuuksiin, jotta ne pysyvät kansantalouden tukipilareina.

Business Finland tukee asiakkaidensa kyvykkyyksiä uudistumisessa ja kansainvälistymisessä sekä vahvistaa yhteistyöverkostoja ja kehitysympäristöjä. EU-yhteistyön rooli kasvaa, ja tavoitteena on tuhlata Suomen EU-rahoituksen saanti ja vahvistaa osallistumista eurooppalaisiin T&K-projekteihin sekä arvoketjuihin, mikä on tärkeää myös liiketoiminnan resilienssin kannalta.

Lisäksi Business Finland edistää ulkomaisia investointeja ja osaajien houkuttelua erityisesti korkean teknologian ja osaamisvaltaisiin palveluihin. Tämä tukee yksityisen sektorin kasvua ja koko Suomen BKT:n kehitystä. Osaajien saatavuus on keskeistä tutkimus- ja innovaatorahoituksen tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Business Finlandin tavoitteena on:

- Strategisiin teemavalintoihin liittyvien osaamisten ja kehitysympäristöjen vahvistaminen maailmanluokkaan
- Lisätä EU-rahoitusta ja -verkostokontakteja
- Lisätä ulkomaisia investointeja ja osaajia strategisten teemavalintojen aloille

Julkinen T&K- ja innovaatorahoitus lisää osaamista ja kyvykkyyksiä

Pitkällä aikavälillä julkisen innovaatorahoituksen tulee tuottaa uutta tietoa ja osaamista, jotka hyödyttävät koko yhteiskuntaa. Julkisella rahoituksella luotu osaaminen siirtyy työntekijöiden vaihtaessa työpaikkaa, yritysten tehdessä yhteistyötä muiden yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa ja uusien innovaatioiden rakentuessa aiempien innovaatioiden pohjalle.

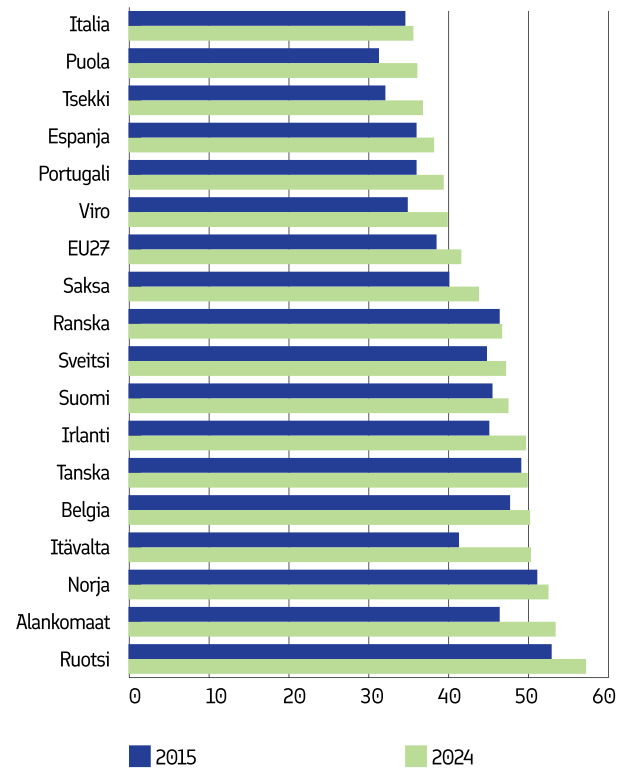
Pula osaavasta työvoimasta muodostaa Suomen talouskasvun ja tuottavuuskehityksen pullonkaulan, jonka vaikutukset näkyvät niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä. Työvoimapula hidastaa jo nyt yritysten kasvua ja talouden palautumista koronataantumasta; pitkällä aikavälillä osaajien ja osaavan työvoiman lisäyksen voidaan tunnistaa olevan merkittävin yritysten kansainväliseen kilpailu- ja

innovaatiokykyyn, kasvuekosysteemeihin sekä investointien houkuttelevuuteen vaikuttava tekijä. Ulkomaisen, osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen on kriittinen tavoite kestävä kasvun varmistamiseksi (TEM 2022).

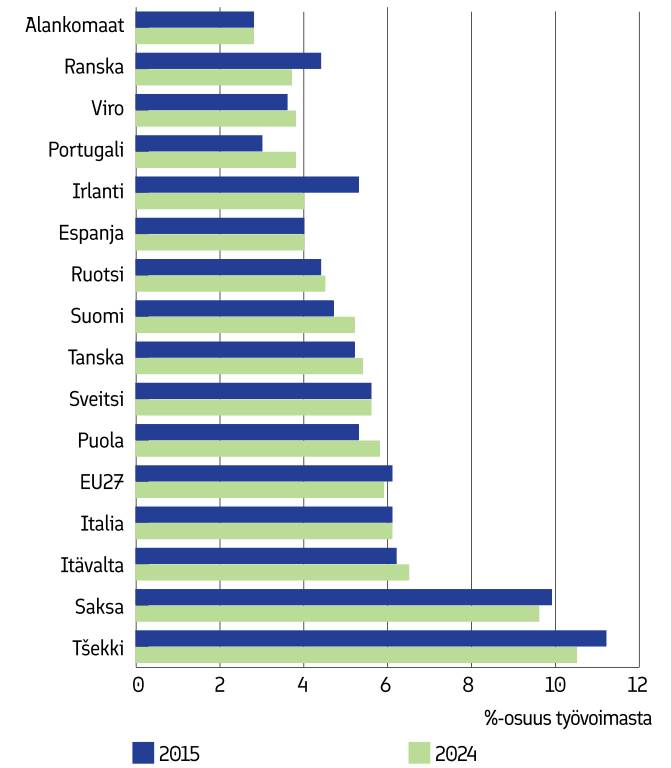
Osaamisintensiivisistä työpaikoista on maailmalla kova kysyntä

Covid-pandemian jälkeen työllisyys on kehittynyt suotuisasti muun muassa OECD-maissa ja erityisesti korkean osaamistason työntekijöistä on jo pulaa. Kansainvälisten vertailujen mukaan työllisyys on kasvanut innovaatiotoiminnan ansiosta eritoten korkean osaamisen aloilla 2010-luvulla. Yksityinen palvelusektori ja erityisesti osaamisintensiiviset palvelut lisäävät työvoimaansa tulevaisuudessa. Sen sijaan keskitason tai korkean tason osaamisen työpaikat ovat suhteellisesti vähentyneet esimerkiksi Sveitsissä, Irlannissa ja kaikissa Pohjoismaissa. Vahva teollisuus on edellytys myös palvelusektorin kehittymiselle. Innovaatiotoiminnan näkökulmasta teollisuuden tulisi myös kasvaa ja työllistää erityisesti korkean jalostusarvon tuotteisiin integroitujen palvelujen lisääntyessä ja globaalien ekosysteemien osana. Innovaatiotoiminnan työpaikat ovat tärkeässä roolissa talouden kasvun näkökulmasta.

Osaamisintensiivisten työntekijöiden kysyntä kasvaa – osaamisen saatavuus on varmistettava Suomessa



Osaamisintensiivisten palveluiden työpaikat
Lähde: Osaamisintensiiviset palvelut vaikuttavuusraporttiin



Korkean ja korkean keskitason teknologian työpaikat
Lähde: Osaamisintensiiviset palvelut vaikuttavuusraporttiin

Osaamisintensiivisten työpaikkojen osuus kaikista työpaikoista. Osaamisintensiivisten palveluiden työpaikat ovat kasvussa. Sen sijaan korkean teknologian työpaikoissa ei ole tapahtunut suurta muutosta. Lähde: Eurostat 2026



Julkinen T&K- ja innovaatorahoitus lisää työpaikkoja

Tekesin ja Business Finlandin projektien synnyttämiä työpaikkoja on arvioitu aineistolla, jossa tarkastellaan pk-yrityksiä, joiden projekti (T&K-rahoitus, Tempo, NIY, Exhibition explorer, Market explorer, Talent explorer) päättyi vuosina 2018–2021. Kaikkiaan yrityksiä oli 3 278 kpl ja niiden projekteissa yrityksille maksettiin avustuksia yhteensä 278 miljoonaa euroa. Työpaikkojen määrä kasvoi yhteensä 7 979 henkilöllä vuosina 2021–2024. Näin arvioituna rahoituksen kustannus yhtä uutta työpaikkaa kohden on 34 827 euroa. Kun tähän lisätään sisällöllisesti uudistuvat ja säilyttävät työpaikat ja huomioidaan, että kaikki työllisyysvaikutukset eivät ole vielä realisoituneet, on työllisyysvaikutus merkittävä. Lisäksi laskelmissa ei ole huomioitu ulkoisvaikutuksia, eli työpaikkojen syntymistä yritysten verkostoissa. Kansainvälisissä tutkimuksissa on todettu, että kerroinvaikutus on merkittävä. Lisäksi vuonna 2024 toteutetun talouden kasvuarvioinnin tuloksena oli, että Business Finlandin T&K-rahoituksella on myönteinen ja tilastollisesti merkitsevä vaikutus työllisyyteen pk-yrityksissä ja mikroyrityksissä (Oosi et al. 2024). Samoin Euroopan komission tilaaman arvioinnin (Koski et al. 2020) mukaan julkinen T&K-rahoitus lisäsi yritysten T&K-työntekijöiden määrää keskimäärin 16 % ja kesto oli 6 vuotta.



Suomen kannattaa tuottaa itse ideoita ja innovaatiota, mutta myös hyödyntää muualla tuotettua tietoa. Suomen innovaatioympäristön ei kuitenkaan kannata perustaa osaamistaan vain muualla tuotettuun tietoon, vaan kehittää jatkuvasti uutta, jotta meillä on sellaista osaamista ja kyvykkyyttä, että pystymme soveltamaan uutta tietoa. Näkemykset, joissa on kyseenalaistettu Suomen oma innovaatorahoitus ja -kyvykkyys jättävät huomioimatta sen, että tarvitaan niin sanottua absorptiokykyä, jotta uusia tuotteita ja palveluja voidaan kehittää niin kotimaassa kuin muualla synnytyksestä tiedosta. Ilman osaamista ei pystytä hyödyntämään uutta tietoa (Aghion – Jaravel 2015).

OECD:n kehittämän mittarin mukaan Suomi on houkutteleva maa ulkomaalaisille osaajille. Suomen vahvuuksia ovat hyvä elämänlaatu ja korkea osaamistaso ja myös perheiden näkökulmasta hyvä paikka elää. Suomen haasteita ovat maahanmuuttajien mahdollisuudet työmarkkinoilla, tulot, verot ja yhteiskunnan inklusiivisuus. Asenteet maahanmuuttajia kohtaan ovat negatiivisempia kuin muissa Pohjoismaissa, jonka takia suuri osa ulkomaisista osaajista poistuu Suomesta. Suomen haasteita kannattaa korjata politiikkatoimenpiteillä. Tuottavuutta ja sitä kautta ansiotasoa voidaan parantaa huolehtimalla osamisesta ja panostuksista tutkimukseen ja tuotekehitykseen (Kauhanen, 2024).

Tutkimustulokset osoittavat, että Suomen teollisuudessa maahanmuuttajataustaisen työ-

voiman kasvu vaikuttaa myönteisesti prosessi- ja tuoteinnovaatioihin, ja lisäksi osaava ulkomainen työvoima lisää patenttihakemusten määrää yrityksissä. Maahanmuutto johtaa myös ulkoisten T&K-menojen vähenemiseen, mikä viittaa siihen, että maahanmuuttajatyöntekijät voivat korvata ulkoisesti ostettuja innovaatiopanoksia (Maczulskij 2025). Korkeasti koulutettujen maahanmuutto voi parantaa innovaatiopolitiisten toimien, kuten T&K-tukien, vaikuttavuutta (Einiö et al. 2025). Myös suomalaisten hakemista patenteista ilmenee, että ulkomaisilla keksijöillä ja kansainvälisellä yhteistyöllä on ollut merkittävä rooli suomalaisessa teknologiakehityksessä. Vuonna 2021 haetuista patenteista jo 60 prosentissa oli mukana ulkomaalaisia keksijöitä. Yli viidesosassa hakemuksista oli mukana sekä suomalaisia että ulkomaisia keksijöitä (Koski, 2024).

Hyytinen et al. (2025) mukaan henkilöstön STEM-alojen koulutuksella on erityisen suuri merkitys nuorille innovatiivisille yrityksille. Mitä suuremalla osalla nuoren yrityksen henkilöstöstä on tutkinto STEM-aloilta, sitä enemmän syntyy patenttihakemuksia työntekijää kohti. Patenttihakemusten määrä myös kasvaa koulutustason kohotessa kandidatasolta tohtoritasolle STEM-aloilla.

Työntekijöiden osaaminen on tärkein innovaatioiden lähde, ja osaaminen jakaantuminen eri yrityksiin vaikuttaa merkittävästi kansantalouden

innovaatiokapasiteettiin. Yhdysvaltojen aineistoilla tehdyt tutkimukset osoittavat, että keksijät ovat yhä enenevässä määrin keskittyneet suuriin vakiintuneisiin yrityksiin, eli he harvemmin työskentelevät nuorissa yrityksissä ja harvemmin ryhtyvät yrittäjiksi. Samalla on havaittu, että kun keksijä palkataan vakiintuneeseen yritykseen verrattuna nuoreen yritykseen, heidän tulonsa kasvavat, mutta hänen innovatiivinen tuottavuutensa vähenee. Innovaatiopolitiikan näkökulmasta on tärkeää huomata, että suurempi keksijöiden osuus on toivottavaa, ja samalla näiden keksijöiden jakauma erityyppisiin yrityksiin on tärkeää. Keksijöiden uudelleenjakautuminen suuriin vakiintuneisiin yrityksiin voi alentaa kansantalouden kasvukapasiteettia. Innovaatiopolitiikka, joka kannustaa vakiintuneiden yritysten innovaatioihin, voi laskea startup-yrittäjien innovaatioita, jotka tuottavat keskimäärin korkeampi-laatuista ideoita. Tämä näkökulma on tärkeässä roolissa spin-offien ja keksijäyrittäjyyden synnyttämisessä (Akcigit – Goldschlag 2023).

Tutkimus tuottaa uutta tietoa ja kyvykkyyksiä yhteistyössä yritysten kanssa

Business Finlandin rahoittamat yritykset lisäsivät vientiä ja jalostusarvoa

Business Finland seuraa rahoittamiensa projektien tuloksia projektin päättymisvaiheessa ja kolme vuotta projektin päättymisen jälkeen. Tulokset osoittavat, että rahoitettujen kasvuhakuisten yritysten projektien valinta on onnistunut. Business Finlandin rahoittamien kansainvälistä kasvua hakvien pk-yritysten liikevaihto kasvoi 29 % kun muissa vastaavissa pk-yrityksissä liikevaihto kasvoi 7 % vuosina 2021–2024 (Vertailuyritykset: teollisuus, informaatio- ja liike-elämän palvelut). Jalostusarvo Business Finlandin rahoittamissa pk-yrityksissä lisääntyi 23 % kun vastaavissa pk-yrityksissä jalostusarvo kasvoi keskimäärin 4 %. Rahoitettujen pk-yritysten vienti kasvoi yli 2,9 miljardia euroa vuodesta 2021 vuoteen 2024 (kasvua 45 %) ja viennin osuus liikevaihdosta oli 46 % vuonna 2024. Tarkastelussa mukana olivat pk-yritykset, joiden projektit päättyivät vuosina 2018–2021, yhteensä 3 278 yritystä.

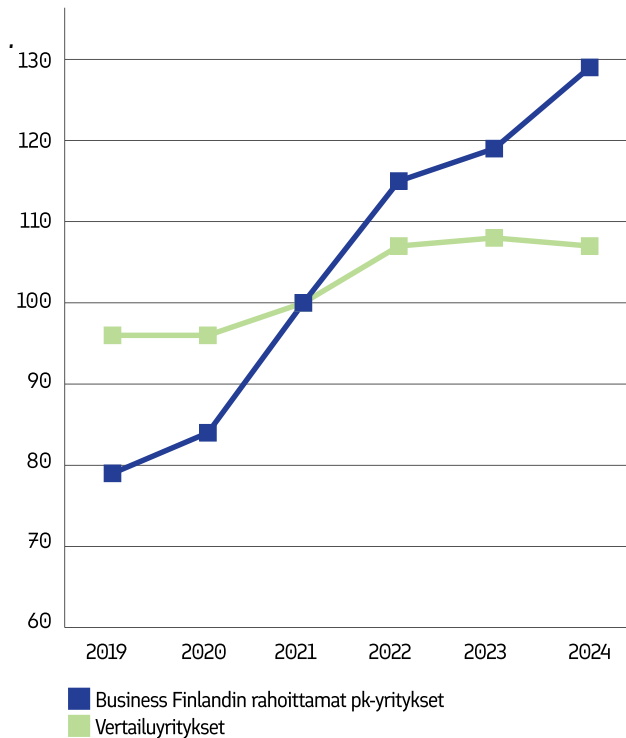
Vuonna 2025 päättyneiden Business Finlandin rahoittamien projektien tuloksena syntyi

- 1 637 uutta tai parannettua prosessia, palvelua, tuotetta tai sovellusta (v. 2024: 1 760)
- 586 patenttia tai patenttihakemusta (v. 2024: 564).
- 446 opinnäytettä (v. 2024: 347).

Luvut sisältävät sekä elinkeino- että innovaatorahoituksella tuetut projektit. Suurin osa patenteista tulee tutkimus-, kehitys- ja pilotointiprojekteista.

Liikevaihdon kehitys Business Finlandin rahoittamissa pk-yrityksissä

Liikevaihto kasvoi Tekesin ja Business Finlandin rahoittamissa pk-yrityksissä selvästi enemmän kuin pk-yrityksissä keskimäärin vuosina 2021–2024



Liikevaihdon kasvu, 2021 = 100

Business Finlandin rahoittamat pk-yritykset kolme vuotta projektin päättymisen jälkeen, yhteensä 3278 yritystä, joiden projekti päättyi vuosina 2018–2021, vertailuyritykset: teollisuus, informaatio- ja liike-elämän palvelut.

Aineistolähde: Business Finlandin oma analyysi, Aineisto: Asiakastieto Oy ja Tilastokeskus

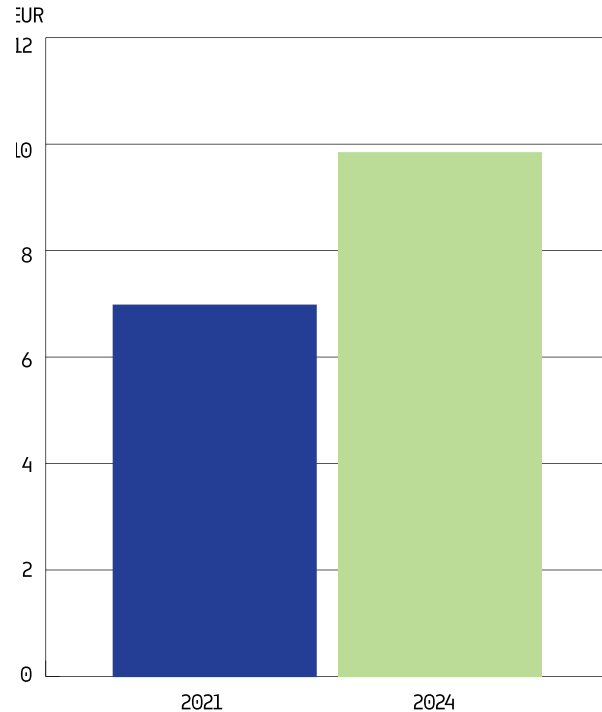


Liikevaihto kasvoi Business Finlandin rahoittamissa pk-yrityksissä **29 prosenttia**, kun pk-yrityksissä keskimäärin kasvua kertyi **7 %** vuosina 2021–2024.



Jalostusarvo Business Finlandin rahoittamissa pk-yrityksissä lisääntyi **23 prosenttia**, kun pk-yrityksissä keskimäärin kasvua kertyi **4 %** vuosina 2021–2024.

Viennin kehitys Business Finlandin rahoittamissa pk-yrityksissä



Business Finlandin rahoittamat pk-yritykset kolme vuotta projektin päättymisen jälkeen, yhteensä 3278 yritystä, joiden projekti päättyi vuosina 2018–2021, Miljardia euroa.

Lähde: Business Finlandin oma analyysi, aineistolähde: Asiakastieto Oy

Vienninedistämispalvelut yritysryhmille luovat merkittäviä mahdollisuuksia markkinoilla menestymiseen

Business Finland tarjoaa vientiin liittyviä palveluja myös yritysryhmille. Näistä palveluista teetettiin seuraavat arvioinnit:

1. Ei-rahoituksellisten yritysryhmille suunnattujen vienninedistämispalvelujen arviointi, jossa arvioitiin International Business Innovation (IBI), Export Booster ja Joint Offering -nimiset palvelut (Halme et al. 2025).
2. Yritysryhmille suunnattujen vienninedistämisen rahoituspalveluiden arviointi, jossa arvioitiin Exhibition Explorer ja Group Explorer -nimiset rahoituspalvelut (Grunfeld et al. 2025)

Ei-rahoituksellisten palveluiden osalta todettiin palvelujen vastaavan relevanttiin tarpeeseen ja mahdollistavan merkittävää taloudellista lisäarvoa, linkittämällä yrityksiä maailmalla tunnistettuihin hyvin suuriin taloudellisiin markkinamahdollisuuksiin ja niihin liittyviin asiakkaisiin ja sidosryhmiin. Palvelujen tarjonta toimii lisäksi hyvässä yhteistyössä muiden Team Finland verkoston toimijoiden kanssa. Kansainvälistämispalvelujen resursoinnissa Business Finlandin ulkomailla toimivan henkilöstön rooli paikallisyhteisöjen rakentajana on hyvin tärkeä, joka on syytä tiedostaa osana ulkomaantoimintojen siirtoon liittyvää organisaatiomuutosta. Nyt kolmena erillisenä konseptina toimivien palvelujen konseptointia on ehkä myös hyvä tarkastella yksinkertaisuuden näkökulmasta.

Rahoituspalvelujen osalta messuosallistumisia tukevan Exhibition Explorerin todettiin olevan yrityksille relevantti ja kyselytutkimuksen perusteella lisänneen yritysten kauppakontakteja ja kasvua. Toteutus ryhmärahoituspalveluna oli myös perusteltua, sillä osallistujien välinen yhteistyö oli suhteellisen vahvaa. Group Explorerin osalta taas palvelun relevanssi ei ollut yhtä selkeää, jonka lisäksi osallistujien itsensä kokema hyöty yhteistyöstä oli suhteellisen vaatimaton. Kun tähän yhdistyy myös havainto, että rahoituksen jälkeinen yhteistyö on osallistujien kesken huomattavan vähäistä, tukee arvioinnin tulos Business Finlandin jo tekemää päätöstä lakkauttaa tämä rahoituspalvelu.

Nuoret yritykset lisäävät talouden uudistumista

Suomen markkinat ja elinkeinorakenne ovat uudistuneet siten, että meillä on kasvava joukko nopeasti kasvavia nuoria yrityksiä. Tällä tarkoitetaan alle 10-vuotiaita innovatiivisia yrityksiä, jotka tuottavat suhteellisesti eniten patentteja ja markkinoille täysin uusia tuotteita. Nämä yritykset ovat myös aktiivisimpia tekoälyn ja muiden modernien teknologioiden hyödyntäjiä, koska ne eivät ole lukkiutuneet vanhoihin toimintatapoihin.

Nuorten innovatiiviset yritykset ovat panostaneet T&K-toimintaan eritoten 2010-luvun alusta alkaen. Huuskonen – Maliranta (2025) mukaan työntekijämäärään suhteutettuna eniten panostetaan tutkimus- ja kehitystoimintaan toisaalta uusissa pienissä ja toisaalta suurissa ja vanhoissa yrityksissä. Myös patentoinnissa nuoret innovatiiviset yritykset ovat aktiivisia.

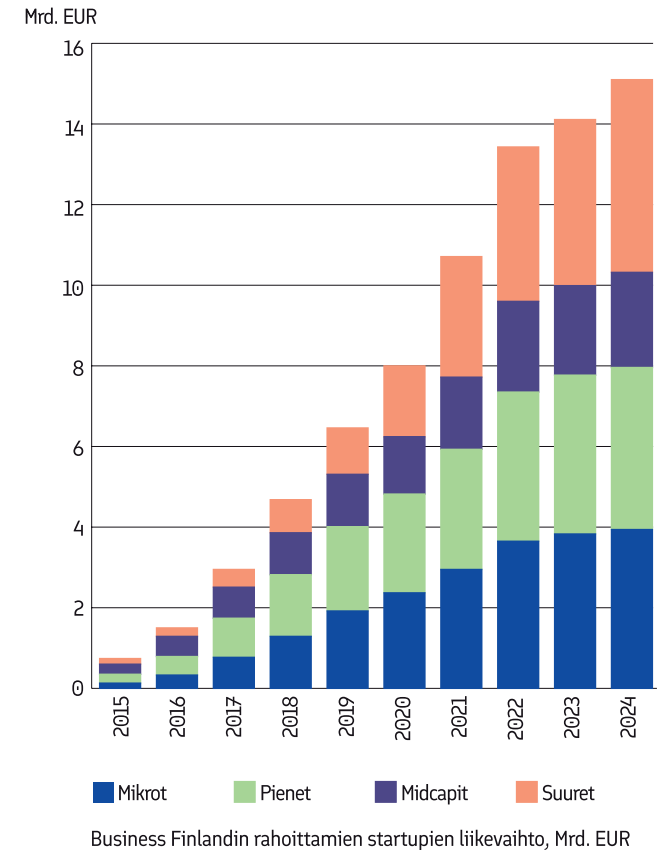
Hyytinen et al. (2025) analyysi kuvaa, että Suomen yrityssektorin innovaatiotoiminnassa tapahtui merkittävä rakennemuutos 2000-luvulla, sillä nuorten alle 10-vuotiaiden yritysten patenttihakemukset ovat kasvaneet vahvasti ja vähintään 15-vuotiaiden yritysten patenttihakemukset ovat vähentyneet. Myös henkilöstön STEM-alojen koulutuksella on erityisen suuri merkitys nuorille innovatiivisille yrityksille. Mitä suuremmalla osalla nuoren yrityksen henkilöstöstä on tutkinto STEM-aloilta, sitä enemmän syntyy patenttihakemuksia työntekijää kohti.

Lisäksi nuoret pienet yritykset keskittyvät muita vahvemmin uusien tuotteiden kehittämiseen markkinoille. Näillä yrityksillä suhteellisesti suurempi osa liikevaihdosta syntyy markkinoille uusista tuotteista, ja niissä on tehty enemmän prosessi-innovaatioita kuin vanhoissa pienissä yrityksissä (Huuskonen ja Maliranta, 2025).

Nuorten, skaalautuvien yritysten rooli taloudessa on merkittävä, koska ne ovat talouskasvun tärkeitä vetureita. Skaalautuvat yritykset ovat jo kasvuvaiheessa, joten niillä on runsaasti potentiaalia luoda uusia työpaikkoja. Kuten todettu, skaalautuvat yritykset luovat uusia innovaatioita ja ottavat käyttöön uusia tuotteita, palveluita ja teknologioita. Tämä voi parantaa innovaatioilmapiiriä koko taloudessa. Arvioinnin mukaan Business Finlandin asiakkaina on suhteellisen vähän scaleup-yrityksiä, mutta niiden merkitys liikevaihdon, työllisyyden ja talouden uudistumiseen on suuri. Business Finlandin rahoitus korreloi myös yrityksen mahdollisuuksien kasvaa scaleup-yritykseksi kolmen vuoden sisällä (Oosi et al., 2024).

Viime vuosina Business Finland on lisännyt rahoitustaan nuorille kasvuyrityksille. Näiden yritysten kasvuluvut ja hyvä menestys yksityisten sijoittajien keskuudessa osoittavat, että Business Finland on onnistunut valitsemaan laajasta tarjonnasta hyvät yritykset ja projektit rahoitettaviksi.

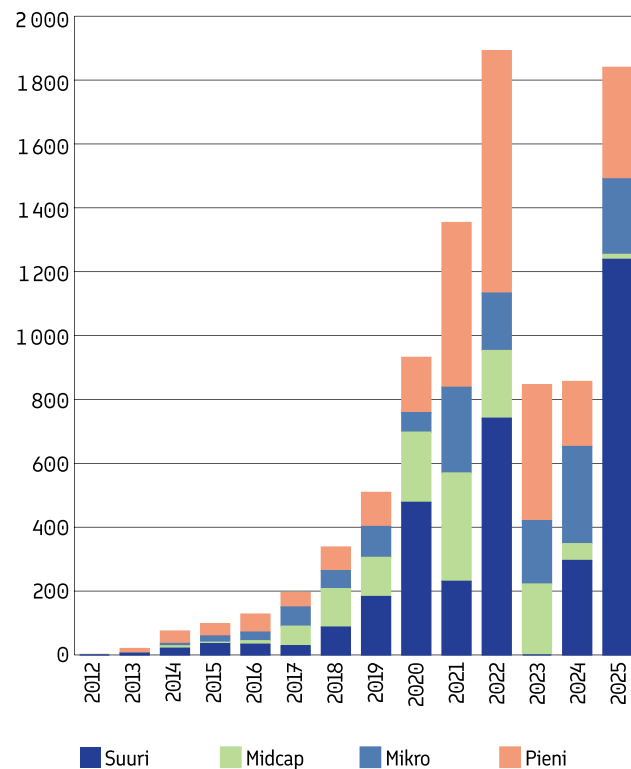
Business Finlandin rahoittamien startupien liikevaihdon kasvu on ollut nopeaa



Startupit, joita Business Finland on rahoittanut vuodesta 2015 alkaen, Mrd. EUR.

Lähde: Verohallinto, Asiakastieto Oy

Business Finlandin rahoittamat startupit ovat olleet sijoittajien suosiossa



BF:n rahoittamien startupien saamien sijoitusten kehitys eri kokoluokissa (Milj. euroa). Yritysjoukko: BF:n rahoittama yritys, alle 5-vuotias päätöshetkellä, rahoituspäätöksen vuodet 2016–2025. Lähde: Pitchbook, Tesi

Business Finlandin rahoittamat startupit menestyivät hyvin sijoituskohteina

Business Finlandin rahoittamat startupit ovat menestyneet hyvin yksityisten sijoittajien kohteina, vaikkakin vuosina 2023–2024 on ollut laskua. Tämä kuvaa Business Finlandin merkitystä Suomessa alkuvaiheen yritysten rahoittajana.

Business Finlandin tilaamassa talouden kasvuarvioinnissa (Oosi et al. 2024) oli mukana myös startup-yritykset. Arvioinnin mukaan Business Finlandin rahoitus tukee startup-yritysten kasvua. Rahoituksella on merkittävä rooli erityisesti liikevaihdon ja työllisyyden kasvattamiseksi sekä rahoituksen edistämiseksi.

Nuoret, innovatiiviset yritykset (NIY) -rahoitus on mahdollistanut kansainvälisen kasvun tuke-
malla startup-yritysten markkinoiden laajentu-
mista, globaalien myyntiverkoston rakentamista
ja sijoittajien houkuttelemista.

Lisäksi NIY-rahoitus tarjosi taloudellista turvaa, mahdollistaen yritysten aggressiivisemmän kasvun tavoittelun, jopa haastavissa markkinaoloissa. Mahdollisuus palkata lisää osaajia ja kasvattaa tiimejä oli merkittävä etu.

Suurin osa vastaajista (78–83 %) koki, että NIY auttoi heitä saavuttamaan liikevaihdon kasvua kansainvälisillä markkinoilla, laajentumaan uusille markkinoille ja houkuttelemaan uusia ulkomaisia asiakkaita sekä vahvistamaan tiimiään ja resurssejaan.

Skaalautuvuus on startup-yrittäjyyden ytimessä: Vaikka startupien epäonnistumisriski on suuri, pieni osa innovaatiovetoisista yrityksistä on kriittisiä koko talouden uudistumiselle ja luovalle tuholle.

Ulkomaiset suorat sijoitukset ovat tärkeitä Suomelle



Business Finlandin Invest in-palvelut edistävät suorien yritysinvestointien sijoittumista Suomeen. Kansainvälisten investointien hankintatyötä koordinoidaan verkottuen aktiivisesti alueellisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Invest-in palvelujen interventioperustelut:

- Rajoitettu rationaalisuus (bounded rationality): ulkomaisilla yrityksillä ei ole riittävästi tietoa mahdollisuuksista investoida Suomeen
- Markkinapuute: Kansantalouden näkökulmasta yksityinen sektori ei panosta riittävästi palveluihin, jotka tukevat ulkomaisten yritysten sijoittumista Suomeen



Invest in Finlandin asiakkaat luovat taloudellista arvoa ja hyvinvointia Suomelle

Suorat sijoitukset ulkomailta ovat tärkeä osa Suomen talouden kasvua ja elinkeinoelämän kehitystä. Suoria vaikutuksia kansantalouteen ovat yritysten maksamat palkat ja yritysten tekemä voitto sekä näistä syntyvät verotulot. Suorien vaikutuksien lisäksi syntyy myös välillisiä vaikutuksia, kun ulkomaiset yritykset tekevät hankintoja suomalaisilta yrityksiltä ja vahvistavat näin kumppaniyritystensä työllisyyttä. Ne tarjoavat kotimaisille yrityksille mahdollisuuksia integroitua globaaleihin arvoketjuihin ja innovaatioverkostoihin sekä osaamisen leviämisen ulkoisvaikutuksia.

Business Finlandin osana toimiva Invest in Finland on auttanut ulkomaisia yrityksiä liiketoimintamahdollisuuksien löytämiseen Suomessa, tuottanut tietoa Suomesta investointikohteena sekä koordinoanut kansallista investointien hankintatyötä. Invest in Finlandin toiminta on tutkimusten mukaan (mm. Implement Economics ja Copenhagen Economics) lisännyt ja aikaistanut kansainvälisten yritysten sijoittumista Suomeen, sekä laajentanut osaa investointisuunnitelmista.

Invest in -palveluiden tuloksellisuutta seurataan ensisijaisesti työllistävyyden ja investointieurojen kautta. Viime vuoden tulokset ovat positiivisia vaikeasta maailmantilanteesta huolimatta. Vuonna 2025 Invest in Finland auttoi 22 ulkomaista yritystä sijoittumaan Suomeen tai laajentamaan liiketoimintaansa Suomessa. Nämä yritykset

investoivat Suomeen huomattavat 2,63 miljardia euroa ja loivat 1 003 uutta suoraa työpaikkaa. Suomeen sijoittuneet asiakasyritykset vastasivat määriteltyjä strategisia fokuustoimialojamme (82 %) ja tulivat kohdemarkkinoiltamme (100 %). Invest in Finland neuvotteli viime vuonna yli 500:n kansainvälisen yrityksen kanssa mahdollisesta sijoittumisesta Suomeen. Yli neljäkymmentä näistä yrityksistä teki myös vierailun Suomeen tutustuakseen Suomen liiketoimintaympäristöön.

Vuonna 2025 Invest in Finlandin tulosohtaukseen perustuvan tavoitteeseen peilaten haluttiin varmistaa, että yli 60 % Suomeen sijoittuvista investoinneista edistää kestäväen kehityksen tavoitteita. Tavoitteesta jäätii hieman, kun tulos oli 53%. Tavoitteen saavuttamista varten asiakasvastaavat ohjeistettiin nostamaan kestäväen kehityksen teemat osaksi asiakaskestustelua jo alkuvaiheessa.

INVEST IN FINLAND TULOKSET 2025



22

INVESTOINTI-
PÄÄTÖSTÄ



+2,63 MRD €



1003

SUORAA
TYÖPAIKKAA



515

PROAKTIIVISTA
ASIAKAS-
KONTAKTOINTIA



41

ASIAKKAAN
ENSIVIERAILUA
SUOMEEN

Globaaleissa investointivirroissa kasvua datakeskusten ansiosta

UNCTADin raportin (01 2026) mukaan datakeskukset nousivat vuonna 2025 merkittävimmiksi ulkomaisen suorien investointien (FDI) kohteeksi. Niihin kohdistui yli 270 miljardin dollarin arvosta investointeja, mikä vastaa yli viidesosaa kaikista globaaleista greenfield investoinneista. Kasvun taustalla on erityisesti AI:n ja digitaalisten verkkojen aiheuttama kysyntä, joka vaatii yhä enemmän laskentatehoa ja infrastruktuuria. Myös puolijohdeinvestoinnit kasvoivat 35 %. Telekommunikaatiosektori – pitkälti datakeskusten ansiosta – ohitti ensimmäistä kertaa uusiutuvan energian investointien arvon. Uusiutuvan energian greenfield investoinnit vähenivät 28 %.

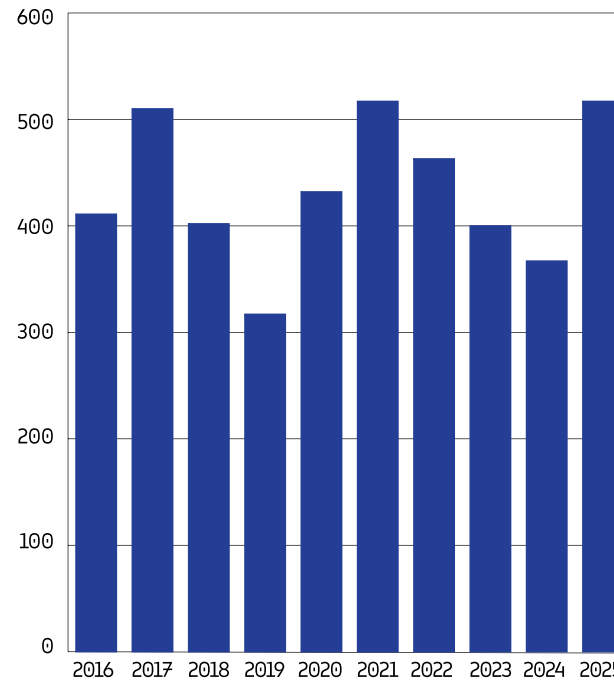
Vuoden 2025 voimakas FDI kasvu (+14 %, yhteensä n. 1,6 biljoonaa USD) antaa raportin mukaan kuitenkin kahden laskuvuoden jälkeen liioitellun kuvan todellisesta elpymisestä. Kun datakeskusten vaikutus poistetaan, todellinen kasvuvauhti olisi lähempänä 5 %.

Investointiprojektien määrä Suomeen kasvoi kolmen laskuvuoden jälkeen

Invest in Finlandin seurannan mukaan Suomeen tuli 517 ulkomaisten yritysten tekemää investointiprojektia, mikä oli 150 enemmän kuin edellisvuonna.

Valuuttamääräiset tilastot saadaan Suomen osalta Tilastokeskukselta syyskuussa 2026.

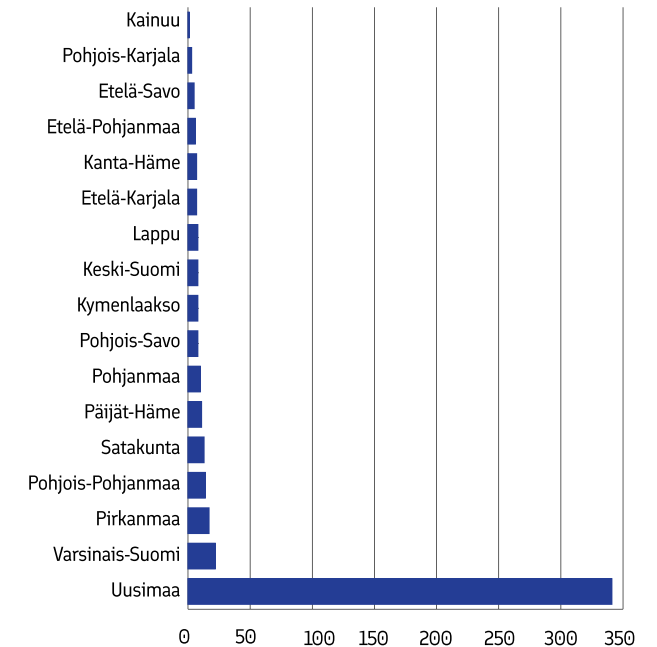
Ulkomaiset suorat investointiprojektit Suomessa 2016–2025, kpl



Ulkomaiset greenfield -investoinnit sekä yritysostot, kpl
Luvut sisältävät sekä uudet ulkomaiset yritykset, että Suomessa jo olevien yritysten jatkoinvestoinnit.

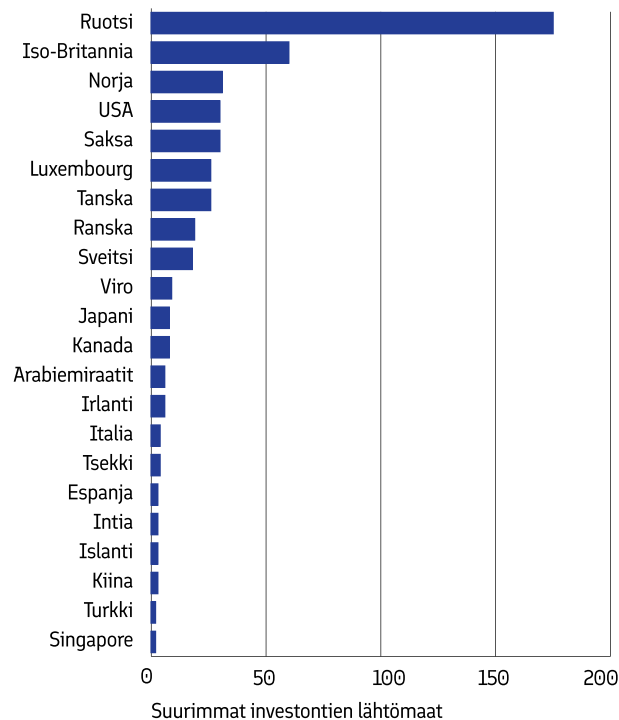
Lähde: Business Finland, Invest in Finland

Investointiprojektit alueittain 2025



Lähde: Business Finland, Invest in Finland

Investointiprojektit, kaukaisimman emoyrityksen mukaan 2025



Lähde: Business Finland, Invest in Finland

Eniten uusia ulkomaisia suoria sijoituksia tuli kappalemääräisesti Ruotsista, Iso-Britanniasta ja Norjasta. Toimialoittain uusia ulkomaisia investointiprojekteja tehtiin eniten Terveys- ja hoivapalvelusektorille, puhtaisiin teknologioihin, vähittäiskauppaan sekä liike-elämän palveluihin. 66 % investoinneista sijoittui Uudellemaalle, mutta useita investointeja tehtiin myös mm. Varsinais-Suomeen Pirkanmaalle, Pohjois- Pohjanmaalle ja Satakuntaan.

Ruotsi jatkoi Suomen merkittävimpänä ulkomaisena sijoittajamaana vuonna 2025. Investoinnit jakautuivat laajasti eri toimialoille, ja niitä nähtiin erityisesti seuraavilla sektoreilla:

- **Energia- ja cleantech hankkeet:** Ruotsalaiset toimijat olivat aktiivisia vihreän siirtymän investoinneissa sekä uusiutuvan energian ratkaisuisa.
- **Tekniset palvelut ja teollisuus:** Useita yritysostoja tehtiin teknisten palvelujen ja teollisten yritysten konsolidoituessa.
- **Hoiva- ja sosiaalipalvelut:** Ruotsalaiset yritykset jatkoivat laajentumistaan Suomen hoivasektorilla.

- **Retail sektori:** Kaupan alan investoinnit kasvoivat edelleen, erityisesti kansainvälisten konseptien ja verkkokaupan voimin.
- **ICT ja digitalisaatio:** Digitaalisen liiketoiminnan kasvu näkyi mm. ruotsalaisten ICT-yritysten laajentaessa palveluportfoliotaan yritysostojen avulla.

Iso Britannian investoinnit Suomeen olivat vuonna 2025 voimakkaasti yritysostovetoisia, ja markkinoilla näkyi erityisesti rahastojen ja pääomasijoittajien aktiivisuus.

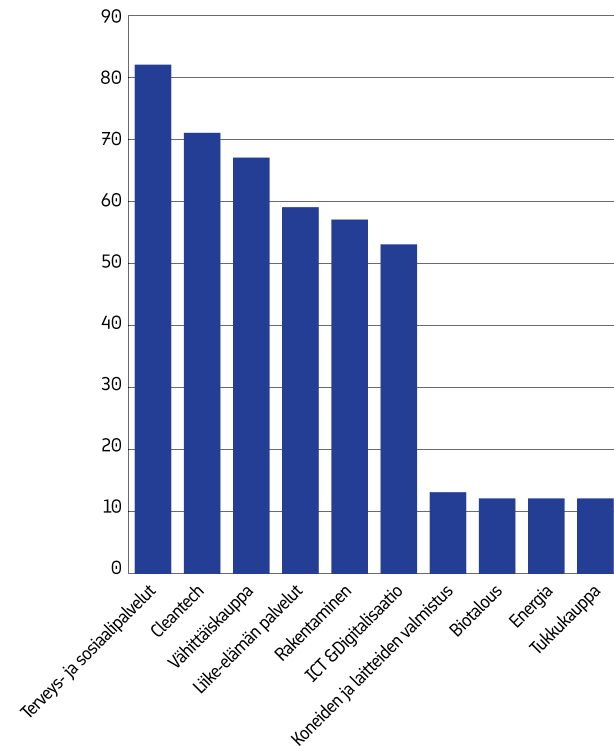
- **Hoiva- ja sosiaalipalvelut:** Sektori houkutteli useita brittiläisiä toimijoita, erityisesti yritysostojen kautta.
- **M&A dominoi greenfield investointeihin nähden:** Valtaosa investoinneista tehtiin yritysostojen kautta.
- **Pääomasijoittajien vahva rooli:** Triton, KLAR, Metric, BC Partners ja HG Capital olivat näkyvästi mukana teollisuuden, palveluiden ja hoivan yritysjärjestelyissä.

- **Energia- ja infrasiirtymän alustat:** Investointeja kohdistui biokaasuun, latausinfrastruktuuriin ja muihin energiasiirtymän kehityshankkeisiin.

Norjalaiset investoinnit Suomeen vuonna 2025 keskittyivät erityisesti suuriin teollisuushankkeisiin, digitaaliseen infrastruktuuriin ja vihreän siirtymän investointeihin.

- **Suuret teolliset investoinnit:** Merkittävä hanke oli Yaran 235 miljoonan euron saneeraus Siilinjärvellä ja 22 miljoonan euron investoinnit Uuteenkaupunkiin.
- **Digitaalinen infra & datatalous:** Norjalaislähtöisiä investointeja näkyi mm. Porin 300–400 MW datakeskushankkeessa sekä useissa ICT alan yritysostoissa.
- **Vihreä siirtymä:** Norjalaiset sijoittajat osallistuivat yhteen Suomen suurimmista aurinkopuistoista Limingassa sekä Isokankaan energiavarastohankkeeseen.
- **Kuluttajaketjut ja palveluverkostot:** Norjalainen pääoma oli näkyvästi mukana ketjuissa ja palveluverkostoissa, kuten POWER, Cocopanda, Norlandia ja Aberia.

Ulkomaisten yritysten investointiprojektit, suurimmat toimialat 2025



Vuonna 2025 eniten ulkomaisia investointeja sijoittui Terveys- ja hoivasektorille, puhtaaseen teknologiaan ja vähittäiskauppaan.

Lähde: Business Finland, Invest in Finland

Ulkomaalaisomisteiset yritykset auttavat Suomea työllisyys- ja kasvutavoitteiden saavuttamisessa

Vaikka Suomessa vain noin yksi prosentti yrityksistä on ulkomaalaisomistuksessa, niiden positiivinen vaikutus Suomen talouteen on moninkertainen. Ne luovat työpaikkoja ja tuovat investointieuroja, kasvattavat vientiä, lisäävät innovaatioita ja monipuolistavat tietotaitoa.

Tilastokeskuksen mukaan 5 700 ulkomaalaisomisteista yritystä työllistävät 334 330 henkilöä Suomessa vuonna 2024. Vuosina 2010–2024 ulkomaalaisomisteisiin yrityksiin on syntynyt 119 000 uutta työpaikkaa. Ulkomaiset yritykset työllistivät n. 23 % Suomessa toimivien yritysten henkilöstöstä.

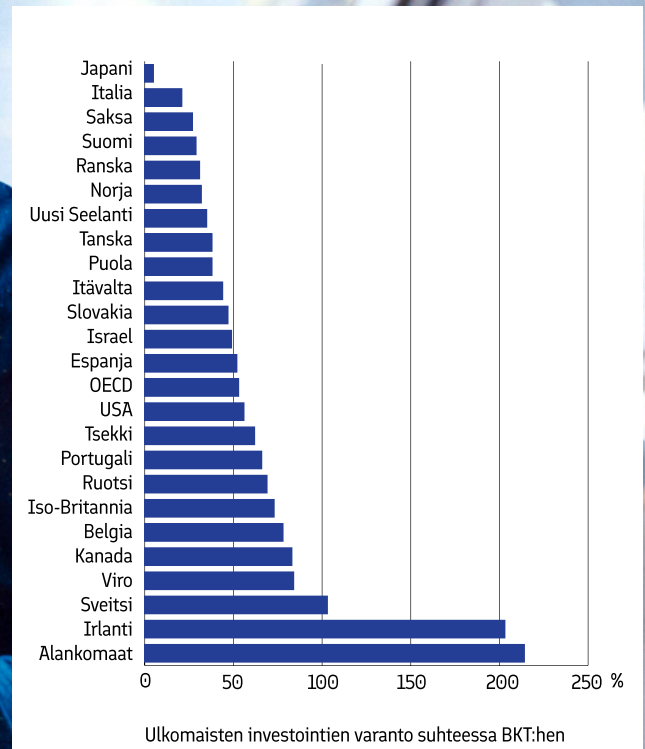
Vuonna 2024 yritysten yhteenlaskettu jalostusarvo oli 133,3 miljardia euroa. Koko yrityskannan jalostusarvosta 26 % (35 miljardia) tuottivat ulkomaiset yritykset. Jalostusarvo kasvoi 6 % eli 2 miljardia euroa edellisvuoteen verrattuna. On syytä huomioda, että yksityisten kotimaisten yritysten jalostusarvo oli hyvin vaatimaton verrattuna ulkomaisiin – kasvu vain 0,6 % eli 534 miljoonaa euroa.

Nämä yritykset kattavat myös huomattavan osan Suomen viennistä. Viimeisimpien tilastojen mukaan tavaraviennistä osuus oli 44 % vuonna (2024) ja palveluviennistä 38 % (2023).

Lisäksi ne vastaavat 28 %:sta yksityisen sektorin T&K-panostuksista ja maksoivat 22 % yhteisöveroista vuonna 2024.

Ulkomaisten sijoitusten edistämistyöhön tulee panostaa Suomessa

Suomella on vielä kirittävää ulkomaisten investointien varannossa. Yhtenä vertailuarvona voidaan tarkastella Suomeen tulevien ulkomaisten investointien sijoituskantaa verrattuna BKT:hen. Se oli vuonna 2024 Suomessa 29 %, kun se esim. Ruotsissa oli 69 % ja OECD:n keskiarvo oli 53 % (OECD 2026).



Ulkomaisten investointien varanto suhteessa BKT:hen, %. Vuosi 2024.

Lähde: OECD 2026

Visit Finland tukee matkailun kestäväää kasvua

Matkailu on miljardiluokan liiketoimintaa. Tilastokeskuksen matkustustaseen mukaan Suomen matkailuvienti oli arvoltaan vuonna 2025 noin 5,6 miljardia euroa ja sen osuus Suomen palveluviennistä 14 prosenttia. Summaan sisältyy henkilöliikenne. Alalla on myös merkittäviä kerrannaisvaikutuksia muille toimialoille. Yksi matkailueuro toi vuonna 2019 OECD-maissa keskimäärin 61 senttiä muille toimialoille.



Matkailu työllistää lähes 150 000 henkilöä, 5,4 prosenttia työvoimasta.



Visit Finland vastaa valtakunnallisena matkailualan asiantuntijana yhdessä matkailutoimialan kanssa ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun edistämistä. Visit Finlandin päätehtävänä on Suomen matkailullisen imagon kehittäminen maailmalla. Strategian mukaisesti eri markkinoilla painotetaan eri toimenpiteitä riippuen mm. siitä, mikä on Suomen tunnettuus ja kiinnostus matkakohteena kyseisessä maassa. Visit Finland toteuttaa markkinointitoimenpiteitä yhteistyössä alan yritysten, muiden vienninedistäjien ja Team Finland -verkon kanssa. Markkinointi- ja myyntitoimenpiteiden lisäksi Visit Finland on kerännyt ja analysoinut markkinatietoa matkailuteollisuuden tarpeisiin sekä tukenut matkailualan yritysten ja alueiden kansainvälistymistä, tuotekehitystä ja tuotteistamista.

Suomen matkailu on kesästä 2022 lähtien alkanut elpymään eurooppalaisten matkailijoiden ansioista. Vuonna 2025 nähtiin voimakasta kasvua kaukokohteista. Elpyminen on lähtenyt liikkeelle tunnetuista matkailualueista. Lapin talvi on ollut menestynyt erittäin hyvin tässä suhteessa. Itä-Suomen matkailu on vahvassa rakennemuutoksessa, kun matkailupalveluita aletaan kehittämään ja markkinoimaan kokonaan uusille kohderyhmille. Pääkaupunkiseudun matkailu on myös erinomaisessa kasvussa.

Uudeksi haasteeksi on noussut myös Suomen saavutettavuus, kun lentoyhteydet Suomen ja muun Euroopan sekä Suomen ja Aasian välillä palautuvat hitaasti kriisejä edeltävälle tasolle.

Visit Finland on onnistunut matkailun, liiketoimintamallien ja Suomen brändin kehittämisessä

Visit Finlandin toiminnan vaikuttavuutta arvioitiin suhteessa sille asetettuihin tavoitteisiin ja tehtäviin Suomen kilpailukykyyn ja houkuttelevuuteen liittyvässä arvioinnissa.

Arvioinnin mukaan (Mangor et al. 2023) Visit Finlandin toimenpiteet ovat tehneet Suomesta näkyvämmän globaalisti matkailukohteena sekä ammattimaistaneet paikallisia matkailualan yrityksiä Suomessa, mahdollistaen niiden pääsyn uusiin markkinoihin asiakashaastatteluiden perusteella.

Digitaalisia työkaluja on otettu laajasti käyttöön matkailussa. 67 % haastatelluista Visit Finlandin kumppaneista kertoo, että heidän digitaaliset taitonsa ovat parantuneet Visit Finlandin kanssa työskentelyn jälkeen.

Myös uusia liiketoimintamalleja on hyödynnetty matkailualan yrityksissä. Asiakashaastatteluiden mukaan yhteistyö Visit Finlandin kanssa on parantanut osaamista ja mahdollistanut liiketoimintamallien päivittämisen kolmessa painopistealueessa: kestävä matkailu, uusi markkinatieto ja kansainvälistyminen. Osaamisen kehittämisen näillä alueilla voidaan olettaa siirtyvän laajemmalle matkailualalle työvoiman liikkuvuuden, tiedon jakamisen ja liiketoimintasuhteiden kautta

Suomen brändi matkailukohteena on parantunut merkittävästi vuodesta 2019, jolloin hakujen määrä kasvoi kolmessa vuodessa 31 % – erityisesti pienten Suomen alueiden brändikuvan parantaminen ei olisi ollut mahdollista ilman Visit Finlandin panosta.

Matkailutulojen kasvu: Matkailutulot ovat kasvaneet Suomessa viime vuosina maltillisesti (keskimäärin 3 % vuodessa vuosina 2013–2019). Matkailutulojen kasvu on keskeinen vaikutusindikaattori Visit Finlandin matkailun edistämistoimissa.

Kasvu on hyvässä vauhdissa

Suomeen suuntautunut ulkomainen matkailu kasvoi viime vuonna selvästi ja nopeammin kuin Euroopassa keskimäärin. Majoitusliikkeissä yöpyneiden ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset nousivat kaikkien aikojen ennätykseen, 7,2 miljoonaan (+12 prosenttia). Pohjoismaissa kasvu oli keskimäärin 11 prosenttia, kun yleisesti Euroopassa kasvu jäi vain kolmeen prosenttiin.

Ulkomaisten matkailijoiden kokonaismäärä nousi 5,1 miljoonaan ja se kasvoi viisi prosenttia edellisvuodesta. Kasvu oli voimakkainta matkailualalle eniten taloudellista arvoa tuovissa ryhmissä: lomamatkailijoiden määrä kasvoi 15 prosenttia ja kokous- ja kongressimatkailijoiden 13 prosenttia.

Visit Finlandin strategisena tavoitteena on ollut kasvattaa pääsesonkien ulkopuolista matkailua eli lisätä ympärivuotisuutta ja pidentää viipymää. Matkailun kasvu näkyi erityisesti sesonkien ulkopuolella. Kevään välisesonkina yöpymiset kasvoivat koko maassa 16 prosenttia ja pääkaupunkiseudulla 24 prosenttia. Myös Lapissa ympärivuotisuus parani, kun kesäkauden yöpymiset kasvoivat, mikä on ollut strateginen tavoite. Talvisesonki alkoi aiemmin ja kesti pidempään, ja suurimmat kasvuprosentit nähtiin huhtikuussa ja lokakuussa.

Ulkomaisten matkailijoiden rahankäyttö Suomessa oli viime vuonna noin 3,7 miljardia euroa. Tämä vastaa keskimäärin noin 305 miljoonaa euroa kuukaudessa. Kulutus kohdistui erityisesti majoitukseen, ravintoloihin, liikkumiseen, elämyksiin ja ostoksiin. Meno- ja paluumatkojen lento- ja laivalippuja ei ole laskelmassa mukana.

Matkailun kasvu on kahden viime vuoden aikana tullut kokonaan ulkomaisista matkailijoista. Ilman ulkomaista kysyntää matkailun kokonaismarkkina olisi laskussa, sillä kotimaan matkailu on vähentynyt. Samalla matkailun rakenne on muuttunut kohti korkeamman arvon kansainvälistä kysyntää, jossa korostuvat pidemmät viipymät ja suurempi keskikulutus. Kehitys ei kuitenkaan tapahdu itsensä, vaan edellyttää pitkäjänteistä ja strategista ohjausta, investointeja sekä matkailun kilpailukyvyv vahvistamista.

Kasvua vauhdittivat erityisesti kaukomarkkinat. Suurimman absoluuttisen kasvun joukossa olivat Japani, Kiina, Intia ja Taiwan sekä Yhdysvallat ja Australia. Euroopassa eniten kasvua toivat Iso-Britannia, Saksa, Italia ja Ranska.

Näkymät vuodelle 2026 varovaisen optimistisia

Matkailukysynnän taustalla vaikuttavat kansainväliset trendit suosivat pohjoisia kohteita. Viileämpiin ja vähemmän ruuhkaksiin kohteisiin suuntautuva niin sanottu coolcation-ilmiö on vahvistunut. Suomi on hyötynyt viileästä kesästä, vahvasta talvitarjonnasta sekä luonnon, tilan ja turvallisuuden vetovoimasta.

Näkymät vuodelle 2026 varovaisen optimistisia

Matkailu säilyttää asemansa kuluttajien prioriteettina myös taloudellisesti epävarmoina aikoina. Euroopassa matkailukulutus kasvaa muuta

taloutta nopeammin, ja Suomessa kasvu perustuu yhä selvemmin arvoon volyymin sijaan.

Matkoista ei kuitenkaan ole haluttu tinkiä sillä ne nähdään hyvin laajalti osana henkistä hyvinvointia. Matkan aikana tapahtuvasta kulutuksesta on voitu kuitenkin joustaa.

Visit Finlandilla on tärkeä rooli Suomen matkailun kestävässä kasvussa

Visit Finlandilla on tärkeä rooli Suomen matkailun kestävässä kasvussa

Visit Finland julkaisi vuonna 2025 uuden toimintasuunnitelmansa Gateway to growth 2026–2030. Visit Finland tavoittelee entistä vahvemmin matkailun kestävästä kasvusta sekä yhtenäistä vaikuttavaa toimialaa. Visit Finlandin visio on, että matkailu on yksi Suomen kestävästä kasvun strategisista tukipilareista vuoteen 2030 mennessä. Visit Finlandin mission on johtaa kansainvälisen matkailun kehittymistä Suomen kestävästä kasvun ajuriksi.

Painopisteet seuraavalle toimintakaudelle ovat:

- Näkyvä ja erottuva maabrändi
- Yhteinen kasvuvision ja selkeät roolit
- Kysynnän kasvattaminen
- Kasvupotentiaalin realisointi ja uudet mahdollisuudet
- Tieto kasvun tukena

Visit Finland tukee matkailuyritysten kilpailukykyä muun muassa edistämällä digitalisaatiota. Matkailupalvelujen laadun ja asiakaskokemuksen vahvistaminen on ollut toiminnan keskeinen tavoite. Tuotteiden tulee vastata kuluttajien odotuksia

niiden vastuullisuudesta. Lisäksi Suomen matkailupalveluiden näkyvyyttä kohdemarkkinoilla parannetaan.

Visit Finlandin myynninedistämisen kohokoh-tia 2025:

Visit Finland järjesti 20 matkanjärjestäjien tutustumismatkaa Suomeen kattaen kaikki matkailun suuralueet ja kaikki vuodenajat. Matkoilla oli 176 kansainvälistä osallistujaa (matkanjärjestäjiä, neuvonantajia, agentteja tai tapahtumajärjestäjiä). CSAT 4,9 ja NPS 96.

Lisäksi Visit Finland järjesti 20 kansainvälistä myyntitapahtumaa, joihin osallistui 372 suomalaista matkailuyritystä. Tapahtumissa mahdollistettiin 7 201 kahdenvälistä myyntitapaamista. CSAT 4,7 ja NPS 87.

Yhteensä Visit Finland järjesti 61 myyntiprojektia, mukaan lukien myyntitapahtumat, tutustumismatkat ja myynninedistämiskampanjat. Näihin projekteihin osallistui yhteensä 647 osallistumiskertaa 212 suomalaiselta matkailuyritykseltä tai alueelta.

Visit Finlandin myynninedistämisen toimenpiteiden tyytyväisyys on erinomaisella tasolla, mikä kertoo siitä, että järjestettävien myyntitapahtumien kulmakivenä on laadukkaat myyntitapaamiset. Tähän vaikuttavat oikea tasapaino tapahtumaan osallistuvien matkanjärjestäjien (ostajat) ja kumppanien (myyjät) määrissä, että monipuolinen tarjoama. Visit Finland kantaa vastuun siitä, että kokonaistarjoama on laadukasta.

Matkanjärjestäjien tutustumismatkat koetaan parhaana tapana tutustua Suomen matkailualueiden vetovoimatekijöihin ja sitä kautta lisätä Suomi-tuotteita matkanjärjestäjien tarjonnassa. Matkojen järjestäminen on henkilöintensiivistä ja korkea tyytyväisyys kertoo siitä, että sopivat matkanjärjestäjät on viety heille relevanteille alueille ja ohjelma on vastannut odotuksia. Työtä matkojen onnistumiseksi tehdään Visit Finlandissa sekä markkinoilla että Suomessa. Lisäksi matkailualueet ja Finnair ovat avainasemassa tyytyväisyyden varmistamiseksi.

Suomen näkyvyys matkailumaana säilyi oivaltavalla mediatyöllä 2025

Kansainvälisissä matkailumarkkinoissa luotettiin vuonna 2025 tehokkaan media- ja PR-työn keinoihin ylläpitämään mielikuvaa Suomesta houkuttelevana matkailumaana. Tarkkaan kohdennetuilla, markkinoita puhuttelevilla tiedotteilla ja inspiroivalla, oivaltavalla vaikuttajatyöllä saavutettiin erinomaiset tulokset näkyvyydessä kansainvälisessä mediassa. Myös orgaanisen näkyvyyden osuus kokonaisnäkyvyydestä kasvaa vuodelta, ja pitkäjänteinen PR-työ Suomen näkyvyyden puolesta on tuottanut tulosta.

Arvotetun Simon Anholt Nation Brand Indexin mukaan Suomen matkailumaakuva on noussut vuoden 2008 sijaluvusta 27 vuoden 2025 sijaluvulle 23 kun 60 maan maabrändejä verrattiin kansainvälisessä kuluttajatutkimuksessa.

Maakuvatyö on pitkäjänteistä ja systemaattista yhteistyötä.

Visit Finlandin markkinointitiimi tuotti vuoden 2025 aikana noin 3 528 juttua. Näiden laskennallinen brändinrakennusvaikutus oli 8,3 miljardia tavoitettua kontaktia. Lisäksi tuotettiin median ja vaikuttajien vierailuja Suomeen. Vierailuihin osallistui vuoden aikana yhteensä 335 henkilöä.



**Matkailu on merkittävä
vientiala Suomessa.**



Matkailuklusteri työllistää Suomessa 154 000 henkilöä noin 29 000 yrityksessä. Alalla on muutamia suuryrityksiä – lähinnä kuljetus- ja hotelli- ja ravintolapalveluissa – sekä suuri määrä pieniä palvelutuotantoyrityksiä jakautuneena eri puolille maata. Alalla on myös erittäin merkittäviä kerrannaisvaikutuksia muille toimialoille kuten rakennus-, kuljetus- ja kaupan alaan. Lisäksi vuokratyövoiman käyttö on yleistä.

Merkillepantavaa matkailuteollisuuden työllistävässä vaikutuksessa on, että työpaikkoja syntyy matkailuteollisuuden kautta myös harvaan asutuille seuduille, joissa matkailun merkitys alueelliselle hyvinvoinnille on erittäin merkittävä. Tämä heijastuu tällä hetkellä myös kasvavaan työvoimapulaan eritoten ammattitaitoisesta palveluhenkilökunnasta matkailun kannalta suosituilla alueilla kuten Lapissa.

Matkailun merkitys Suomen kansantaloudelle on matkailutilinpidon lukujen valossa pysynyt 2,5 prosentin tuntumassa vuosina 2011–2016. Vuonna 2019 matkailun osuus nousi 2,7 prosenttiin Tilastokeskuksen huhtikuussa 2025 valmistuneen matkailutilinpidon mukaan matkailun osuus oli 2,5 prosenttia bkt:sta vuonna 2024. Verrattuna muihin toimialoihin matkailun osuus on saman verran kuin maa-, metsä- ja kalataloudella ja puoli-toista kertaa enemmän kuin elintarviketeollisuudella.

Keskipitkällä aikavälillä Matkailuteollisuudella on hyvät näkymät. Suomella on paljon potentiaalia nousta pohjoismaiden houkuttelevimmaksi matkakohteeksi. Avain menestykseen on valtakunnallisessa yhteistyössä.

Lähdeluettelo

- Aghion, P – X. Jaravel (2015): Knowledge Spillovers, Innovation and Growth, *The Economic Journal*, 125.
- Aghion, P. – C. Antonin – S. Bunel (2021): *The Power of Creative Destruction: Economic Upheaval and the Wealth of Nations*, Belknap Press, Cambridge, MA.
- Aghion, P. – P. Howitt (2023): *The Creative Destruction Approach to Growth Economics*, Cambridge University Press.
- Aghion, P. – P. Howitt (1992): A growth model with creative destruction, *Econometrica* 60: 323–351.
- Akcigit, U. – S. Ates (2019): What Happened to U.S. Business Dynamism? *Journal of Political Economy*, 131(8): 2059–2124.
- Akcigit, U. – N. Goldschlag (2023): Where Have All the "Creative Talents" Gone? *Employment Dynamics of US Inventors*, NBER Working Paper #31085.
- Ali-Yrkkö, J. – M. Pajarinen (2023): "Miten yritysten mielestä Suomeen saataisiin lisää tutkimus- ja kehitystoimintaa?" ETLA Muistio No 126.
- Andrews, D. – C. Criscuolo – P. Gal (2016): *The Best versus the Rest: The Global Productivity Slowdown, Divergence across Firms and the Role of Public Policy*, OECD Productivity Working Paper 5/2016.
- Besley, T. – T. Persson (2023) *Science as Civil Society: Implications for a Green Transition*, in Akcigit, U. – J. Van Reenen (eds): *The Economics of Creative Destruction*, Harvard.
- Bilal, A. – N. Engbom – S. Mongey – G. Violante (2023): *Labor Market Dynamics When Ideas Are Harder to Find*, in Akcigit, U. – J. Van Reenen (eds): *The Economics of Creative Destruction*, Harvard.
- Blanchard, O. – C. Gollier – J. Tirole (2023). *The Portfolio of Economic Policies Needed to Fight Climate Change*. *Annual Review of Economics*, 15(1), 689–722.
- Bloom, N. – M. Schankerman – J. Van Reenen (2013): *Identifying Technology Spillovers and Product Market Rivalry*. *Econometrica*, 81 (4).
- Business Finland (2025): *Riskiä ja rohkeita valintoja – Innovaatiolähtöisen kasvun malli 2025*. <https://www.businessfinland.fi/48ffc0/globalassets/finnish-customers/news/news/2025/riskia-ja-rohkeita-valintoja---innovaatiolahtoisien-kasvun-malli.pdf>.
- Business Finland (2026): *Strategia 2026-2030*. <https://www.businessfinland.fi/tietoa-meista/strategia-ja-vaikuttavuus/strategia-2030/>.
- Corrado, C. – J. Haskel – C. Jona-Lasinio – M. Iommi (2022): *Intangible Capital and Modern Economies*, *Journal of Economic Perspectives*, Volume 36, Number 3.
- Dechezleprêtre, A. – D. Hémous (2023): *Directed Technical Change and Environmental Economics*, in Akcigit, U. – J. Van Reenen (eds): *The Economics of Creative Destruction*, Harvard.
- Einiö, E. - W. Kerr – H. Koski – T. Kuusi – M. Lehmus (2025). *Innovation and re-allocation in an open economy*. *Julkaisematon käsikirjoitus*.
- Einiö, E. – H. Koski – T. Kuusi – M. Lehmus (2022): *Innovation, reallocation, and growth in the 21st century*, *Publications of the Government's analysis, assessment and research activities 2022:1*.
- Einiö, E. (2014): *R&D Subsidies and Company Performance: Evidence from Geographic Variation in Government Funding based on the ERDF Population-Density Rule*. *Review of Economics & Statistics*, Vol. 96.

- EU: European Innovation Scoreboard 2025.
- Future Watch (2023): Overcoming material related challenges 2023; Future Watch: Supply chains on the move 2023. <https://mediabank.businessfinland.fi/L/GdcFVVrfWxbK>.
- Global StartupBlink Global Index 2025.
- Goldstein, A. – V. Narayanamurti (2018): Simultaneous pursuit of discovery and invention in the US Department of Energy, Research Policy, 47.
- Griffith, R. – J. Van Reenen (2023): Product Market Competition, Creative Destruction, and Innovation, in Akgigit, U. – J. Van Reenen (eds): The Economics of Creative Destruction, Harvard.
- Grunfeld L. – S. Hernes – I. – E. Jakobsen (2025): Explorers of Export – Evaluation of Business Finland funding services for Export Promotion for Company Groups, Report 5/2025, Business Finland.
- Grunfeld L. – S. Hernes – J. Vatne – P. Johnsen – E. Jakobsen (2025): Evaluation of Research to Business, Report 13/2025, Business Finland.
- Halme, K. – K. Haila – K. Piirainen – B. Barge – M. Zhao (2023): Co-Innovation for Greater Impact – Impact Study on RDI Collaboration, Report 10/2023.
- Halme, K. – P. Rouvinen – V. Salminen – J. Wiikeri – A. Kotiranta – M. Pajarinen – B. Barge – A. Walker – C. Miller – P. Borella – E. Autio (2018): Startups, Accelerators and Role of Tekes, 1/2018, Business Finland.
- Halme, K. – V. Salminen – U. Roiha – R. Loponen – M. Iweborg – S. Lähteenoja – O. Bremer (2022): Superpower in Sustainable Development – From Ambition to Action, Business Finland.
- Halme, K., H. Uitto – V. Salminen – S. Zegel – G. Evers (2025): Dedicated to Export – Evaluation of Business Finland’s Non-Funding Services for Export Promotion for Company Groups. Report 10/2025, Business Finland.
- Hjelt, M. – K. Pulkkinen – M. Moisio – T. Jansson – B. Sandberg (2025): First interim evaluation of Business Finland Missions - Part 3: Evaluation of the Mission Zero Carbon Future. Business Finland.
- Hjelt, M. – T. Jansson – K. Pulkkinen – R. Pursiainen (2025): Mid-Term Evaluation of Business Finland’s RRP, Business Finland (tulossa).
- Huuskonen, J. – M. Maliranta (2025). Innovointi nuorissa ja vanhemmissa yrityksissä. Labore Analyysi, 5.
- Hyytinen, A. – M. Maliranta – E. Nurmi – A. Pudas – O. Toivanen (2025). Osaajia hyödyntävät nuoret yritykset versovat innovaatioita, Talous ja yhteiskunta, 3, 22–37.
- Hyytinen, A. – M. Maliranta – P. Rouvinen – A. Tahvanainen (toim.) (2024): Vihreä kasvu. Taloustieto Oy.
- Hyytinen, A. (2024) Kohti vihreää kasvua. Kirjassa Hyytinen, A. – M. Maliranta – P. Rouvinen – A. Tahvanainen (toim.) (2024): Vihreä kasvu. Taloustieto Oy.
- IMD: Talent Competitiveness Ranking 2025.
- IMD: World Competitiveness 2025.
- IMD: World Digital Competitiveness 2025.
- Jacob, S. – S. Speer – J. Furudo (2015): The institutionalization of evaluation matters: Updating the International Atlas of Evaluation 10 years later, Evaluation, Volume 21, Issue 1.
- Jakobsen, E. – S. Hernes – M. Andersen – E. Karttinen – A. Helseth – J. Erraia (2025): Taking the Road, Up to the Skies – Evaluation of Smart Mobility and Batteries, and New Space Economy Programs Report 8/2025, Business Finland.
- Johannesson, J. – A. Knudsen – D. Ekström – J. Veenkamp – R. Sjöberg (2025): Shaping Finland’s Digital Future - Evaluation of Business Finland’s AI Business, Digital Trust and Experience Commerce Programs, Report 9/2025, Business Finland.
- Kauhanen, A. - Pajarinen, M. – P. Rouvinen (2023). ”Generatiivisen tekoälyn vaikutuksista”. ETLA Muistio nro 128. <https://pub.etla.fi/ETLA-Muistio-Brief-128.pdf>.
- Kauhanen, A. (2024): Suomen houkuttelevuus ulkomaisille osaajille ja yrityksille, ETLA Muistio 145.
- Koski, H. - M. Pajarinen – I. Piirainen – P. Fornaro (2020): Evaluation of Tekes R&D Funding for

European Commission, Report 3/2020, Business Finland.

Koski, H. – M. Wang (2025): Do Public Subsidy Schemes Foster Innovation and Competitiveness in Energy-Intensive Industries? ETLA Working Papers 125.

Koski, H. (2024). Ulkomaalaisten keksijöiden rooli suomalaisessa teknologiakehityksessä. Etlä Muistio 138.

Kuosmanen, N. – T. Kuosmanen (2026) ”Tukevatko T&K:n heijastevaikutukset päästövähennystavoitteita?”. Etlä Muistio nro 175.

Lähteenmäki – Smith et al. (2025) Mid-term Evaluation of the Leading Company Initiative (LCI) Partnerships, Business Finland. (tulossa)

Lähteenmäki-Smith et al. (2025): Evaluation of Food from Finland and Green Growth programmes of Business Finland. (tulossa)

Maczulskij, T. (2025). Immigration and Innovation in Finnish Manufacturing Firms, ETLA Working Papers 124.

Maliranta, M – P. Rouvinen (2026): Kansantalouden ja yritysten kasvuharppaus: Innovoinnissa ja rahoituksessa aihetta rationaaliseen optimismiin, ETLA B282. Etlätieto Oy, Helsinki.

Maliranta, M. – N. Määttä – M. Pajarinen (2016): Firm Subsidies, Wages and Labor Mobility, Reports 60, ETLA.

Mangor, K. – L. Virtanen – E. Rytter Sunesen (2023): Impact Study of Competitiveness – How Promotion Services can help to secure long-term growth and transformation in Finland, Report 1/2023, Business Finland.

Martikainen, E. – J. Ruotsi – M. Hallikainen (2023): Business Finlandin TKI-yritystukien vaikuttavuus – Yritysten TKI-toiminta, kasvu ja ulkoisvaikutukset, loppuraportti Työ- ja elinkeinoministeriön Yritystukien tutkimusjaostolle, EY.

Melitz, M. – S. Redding (2023): Trade and Innovation, in Akcigit, U. – J. Van Reenen (eds): The Economics of Creative Destruction, Harvard.

Oosi, O. – M. Wennberg – V. Holappa – A. Norkio – H. Busk – J. Siltala – T. Aihinen – M. Valtakari (2024) Impact Study of Economic Growth – Startups, Scaleups and Funding for Internationalization Planning, Report 1/2024, Business Finland.

Pohjola, M (2020): Teknologia, investoinnit, rakennemuutos ja tuottavuus – Suomi kansainvälisessä vertailussa, TEM julkaisuja 2020:5.

Romer, P. (1990): Endogenous Technological Change, The Journal of Political Economy, Vol. 98, No. 5.

Romer, P. (2000): “Should the Government Subsidize Supply or Demand in the Market for Scientists and Engineers?” Innovation Policy and the Economy 1.

Rouvinen, P. – O. Kässi – M. Pajarinen (2025): ”Suomen tulevan kasvun ydin on aineeton: politiikkatoimissa on ymmärrettävä aineeton pääoma tuotekehitystä laajemmin”. Etlä Raportti No 164.

Salminen, V. – K. Halme – H. Uitto – S. Zegel – G. Evers – S. Ansems (2026): First interim evaluation of Business Finland Missions - Part 2: Evaluation of the Mission Digital Native Finland, Business Finland.

Sepponen, S. – M. Hjelt – T. Jansson – J. Virtanen (2025): Progras Driving the Sustainable Future – Evaluation of Bio and Circular Finland, Sustainable Manufacturing, and Smart Energy programs of Business Finland, Report 6/2025, Business Finland.

SolAbility: The Global Sustainable Competitiveness Index 2025.

Szücs, F. (2018): Research subsidies, industry–university cooperation and innovation. Research Policy, 47(7), 1256–1266.

TEM (2025): Teollisuuspuistot uuden teollisuuspolitiikan instrumenttina, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2025:9.

TEM (2022): Kestävä talouskasvu ja hyvinvointimme tulevaisuus, Loppuraportti, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2022:37.

Tilastokeskus 2025: Tutkimus- ja kehittämistoiminta.

Ugur, M. – E. Trushin (2022): Information asymmetry, risk aversion and R&D subsidies: effect-size heterogeneity and policy conundrums. *Economics of Innovation and New Technology*, 1–26.

UNCTAD (2025): *Global Investment Trends Monitor*, No. 48 | UN Trade and Development (UNCTAD).

Valmari, N. (2022): *R&D and Productivity in Finnish Firms*, Working Papers 98, ETLA.

Valtakari, M. – J. Nyman – V. Laasonen – J. Eskelinen – K. Lähteenmäki-Smith – A. Hajikhani (2025): *Evaluation of Green Growth and Food from Finland Programs*, Report 11/2025, Business Finland.

van der Have, R. (2020): *Preliminary results from the INNOPACT project carried out by VTT Technical Research Centre of Finland Ltd.*, March 2020.

Visit Finland matkailun kohderyhmät <https://www.visitfinland.fi/suomen-matkailudata/matkailun-kohderyhmat>.

Visit Finland strategia: <https://www.businessfinland.fi/492562/globalassets/finnish-customers/02-build-your-network/visit-finland/julkaisut/visit-finland-strategia-2021-2025-suomi.pdf>.

Visit Finland Sustainable tarvel Finland tilastot ja Datahub <https://www.visitfinland.fi/suomen-matkailudata/sustainable-travel-finland-tilastot> ja <https://www.visitfinland.fi/suomen-matkailudata/datahub-tilastot>.

VM (2023): *Osaavat ihmiset tekevät tuottavuuden – Osaajapula uhkaa hidastaa T&K-investointien tehoa ja tuottavuuden kasvua*, Tuottavuuslautakunta, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:71.

VN (2026): *Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla Suomeen uutta tietoa, osaamista, innovaatioita ja tuottavuutta*, Valtion T&K-rahoituksen seuranta- ja arviointiraportti 2026, Tutkimus- ja innovaatio-neuvoston sihteeristö.

VN (2021): *Parlamentaarisen TKI-työryhmän loppuraportti*, Valtioneuvoston julkaisuja 2021:95.

WEF (2023): *Global Risks Report* <https://www.weforum.org/reports/global-risks-report-2023/>.

WIPO: *Global Innovation Index 2025*.

Yksityisen sektorin TKI-toiminnan tilannekuva, (2025), 4Front Oy.

Ylhäinen, I. – H. Koski – P. Rouvinen (2023): *Yrityksille suunnatun TKI-tuen vaikuttavuus. Impact Brief 2/2023*, Business Finland, <https://www.businessfinland.fi/julkaisut/impact-brief-22023-yrityksille-suunnatun-tki-tuen-vaikuttavuus>.

Ylhäinen, I. – P. Rouvinen – T. Kuusi (2016): *Katsaus yksityisen T&K-toiminnan ja sen julkisen rahoituksen vaikuttavuuteen*, VNK 57/2016.

3/2026



BUSINESS FINLAND

Business Finland is an accelerator of global growth. We create new growth by helping businesses go global and by supporting and funding innovations. Our top experts and the latest research data enable companies to seize market opportunities and turn them into success stories.

WWW.BUSINESSFINLAND.FI